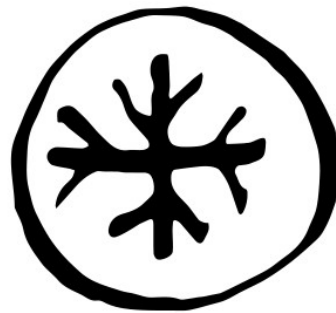

Tulen kaiku

~ tarina Talven valtakunnasta ~

Lauri Puiseva

2.12.2016

Viima

Nuotio napsahelti pakkasyössä. Tuuli ei päässyt painautumaan notkoon. Tulen lämpö sulatti pikku hiljaa lunta ympäriltään ja rätisevät oksat yskivät kipinöitä taivaalle, vasten satavia hiutaleita. Ympärillä tiiviissä kehässä oli kolme hahmoa. Yksi nukkui makuulla selkä liekkeihin päin, yksi oli lysähtänyt istualleen. Yksi oli hereillä, kaatuneen puun rungolla istuen ja pientä puupalaa vuoleskellen. Mies kohensi takkinsa kaulusta ylemmäs poskilleen ja viittansa hupun turkisreunaa alemmas. Vielä ei ollut sietämättömän kylmä, mutta se tulisi kyllä, mikäli sää kylmenisi kuten tähänkin asti matkan jatkuessa pohjoiseen. Tarpeeksi pitkällä pohjoisessa savukin jäätyy, oli Pohjankaarella sanottu. Kuinka pitkä matka oli tarpeeksi, sitä heille ei ollut kerrottu. Hän lisäsi nuotioon oksanpätjän jalkojensa vieressä olevasta kasasta, ja kun tuli oli tarttunut kylmään puuhun, mies varmisti vielä, että toverit hengittivät tasaisesti. Ei ollut sietämättömän kylmä, mutta ei kaukanakaan siitä.

Ei näkynyt tähtiä, vain hohtavia lumihuitaleita niiden ilmestyessä nuotion valaisemaan kehään pimeydestä yläpuolella. Metsä oli vaiti. Päivän tunnistaisi pimeyden muuttuessa tummaksi sineksi, aamun kun Taivaanvuohen viimeinenkin tähti laskisi puiden taa, jos tähdet näkyisivät. Sen enempää ei täällä saanut. Mies kaivoi laukustaan metallisen kupin ja nyrkin kokoisen kangaspussukan. Hän kaapaisi kuppiin puhdasta lunta takaansa, paineli sen tiukkaan ja kouraisi lisää lunta. Hän työnsi mukin hiilloksen reunalle. Lumi alkoi sulaa nopeasti. Mies otti pussukasta kuivattuja ja murskattuja lehtiä ja lisäsi ne kuppiin. Mausteinen juoma höyrysti miehen kasvoille tämän hörppiessä. Hän tuijotti liekkeihin ja pyöritteli veistämäänsä puupalaa sormissaan. Kun kuppi alkoi olla puolillaan, hän ravisti istuallaan nukkuvan toverinsa hereille. Nainen venytteli kylmiä jäseniään, nousi ylös ja ravisteli jalkojaan. Hän haukotteli.

”Kolme tiimaa?” herätetty kysyi.

”Kyllä. Jos Harr herää ennen sitä, voit herättää minut niin jatkamme matkaa.”

Valveilla ollut joi kuppinsa tyhjäksi, kietoi viittansa tiukemmin ympärilleen ja painautui kerälle puun rungon ja nuotion väliin.

Hän havahtui mietteistään pienen pubin nurkkaloosissa, tyhjää konjakkilasia tuijottaen. Pöydällä oli kaksi pinoa kortteja. Hän vilkaisi kelloaan. Hän etsi katseellaan tarjoilijan, kolmekymppisen, punainen tukka pirteällä ponihännällä. Kun nainen huomasi hänen katseensa, hän nosti sormensa pystyyn ja osoitti lasiaan. Tarjoilija nyökkäsi. Hän tarttui uudelleen kynäänsä ja laski sen kärjen edessään olevaan korttiin. Hän ei ollut saanut aloitettua ennen kuin tarjoilija toi hänelle uuden lasillisen konjakkia.

Mies heräsi kosketukseen olkapäällään. Harr asteli hiljalleen edes takaisin sivummalla. Misha oli herättänyt hänet, mutta selvästi myöhemmin kuin Harrin.

”Nukuinko liian pitkään?” mies kysyi.

”Et”, Misha vastasi. ”Olisi sarastanut vasta. Harr heräsi hetki sitten mutta päätimme antaa sinun nukkua vielä hetken. Sinulla oli pisin kipinä.”

Mies mutisi. Misha puhui totta, mutta heidän olisi pitänyt jo olla matkalla. Hän nousi ylös.

”Roin”, Harr huhui. ”Edessäpäin kulkee peuran jälkiä. Ontuu. Siitä saisimme lämpimän aterian ja ravintoa lopuksi matkaa.”

Harr oli oikeassa, mutta Roinia mietitytti. Peuran metsästäminen veisi heitä ehkä sivuun reitiltä, ja veisi parhaassakin tapauksessa tunteja hämärän aikaa matkaamisen sijaan.

”Jos se ei poikkea liikaa reitiltämme”, Roin myönsi ja nosti nyssykän selkäänsä. Liikkuminen lämmitti yön turruttamaa kehoa, mutta turkiksin vuoratuista vaatteistaan ja paksuista viitoistaan huolimatta matkalaisten oli kylmä. Roin piti viittansa ison ja lämpimän hupun päässään, sillä pelkkä takin pienempi suojahuppu ei enää lämmittänyt tarpeeksi. Viitan hupun alta ei nähnyt kunnolla, mutta eipä pimeydessä nähnyt juuri muutenkaan. Jos jokin niin päättäisi, se pääsisi yllättämään joka tapauksessa. Parempi tulla yllätetyksi, kuin yllätetyksi pää jäässä. Harr seurasi silmä tarkkana peuran

jälkiä. Eläin oli kulkenut lähes suoraan heidän reitillään, lähes suoraan kohti pohjoisessa Taivaannaulan alapuolella siintävää vuorta.

Oli keskipäivä, kun Harr yhtäkkiä komensi kädenliikkeellä muita pysähtymään ja vaikenemaan. Keskipäivä, koska yön pimeys oli muuttunut mustasta siniseksi kaksi tiimaa aiemmin. Toinen samanlainen olisi jäljellä, ennen kuin pimeys palaisi. Roin painautui vaistomaisesti vieressään olevaa puuta vasten, Misha laskeutui polvelleen, aivan kuten Harr oli tehnyt. Harr lähti etenemään varovasti, aivan kuin ilmaa nuuhkien. Roinista se oli outoa. Oli niin kylmä ettei haistanut mitään. Viimeksi hänen nenällään oli ollut töitä yöllä nuotion lämmössä. Hän kuvitteli mausteisen juomansa tuoksua. He lähtivät seuraamaan Harria hiljaa.

Metsästäjän vaisto tai hajuaisti, mutta oikeassa se oli ollut. Pienen matkan päästä he löysivät peuransa kaatuneena, ohut nuoli kyljessä. Harr kumartui koskettamaan eläintä.

”Se on vielä lämmin”, mies sanoi yllättyneenä. Ja juuri kun Roin ehti käsittää mitä se tarkoitti, hän tunsi lämpimän henkäyksen niskassaan.

”Ihan hiljaa”, pehmeä ääni kuiskasi. Roin kuuli hiljaisen metallisen laulun ja hätkähti tuntiessaan terävän pakkasen kaulallaan. ”Ihan hiljaa”, ääni toisti. Roinilla ei ollut vaihtoehtoja.

Toinen nuoli suhahti hankeen Harrin jalkojen juureen. Se tuli pimeydestä, ylempää. Oksistosta tai... Roin huomasi pienen kallion tulosuunnassa. Ylempi maasto.

”Kertokaa syynne astua Talven valtakuntaan”, ääni Roinin korvalla huusi. Nainen, Roin tunnisti nyt kun veistä hänen kurkullaan pitävä hahmo ei enää kuiskannut. ”Kertokaa tai matkanne jatkuu Yöhön.”

Roin toivoi, etteivät hänen kumppaninsa tekisi mitään typerää. Hämärässä oli vaikea nähdä ilmeitä mutta Harrin hahmo näytti etsivän katseellaan heidät väijyttäneitä. Turhaa, Roin tiesi. Misha näytti rauhalliselta.

”Meistä jokainen puhuu omasta puolestaan”, Roin sanoi ääneen, niin että hänen toverinsakin kuulisivat. Ja toivottavasti myös jousiampuja, ja ketä muita pimeydessä piileksikään. ”Minä olen matkalla Talven kuninkaan hoviin tapaamaan Talven kuningasta. Haluan pyytää häneltä lahjaa.”

”Minä olen matkalla tapaamaan Talven kuningasta”, Misha huusi. ”Haluan pyytää häneltä lahjaa.”

Harr ei heti avannut suutaan. Roin tiesi, ettei se johtunut Harrin epäluulosta. Tämä pohti, mitä olisi oikein sanoa.

”Minä olen matkalla tapaamaan Talven kuningasta”, Harr lopulta huusi.

”Te olette kaukana kotoa”, nainen Roin takana sanoi. ”Liian kaukana. Eikö äitinne kertonut teille tarinoita ollessanne sylilapsia? Talven valtakunta on Talven lapsille. Miksi te luulette, että kuningas Talvi ottaisi teidät vastaan?”

Roin keräsi kaiken voimansa niskaansa ja heilautti päätään kohti naisen ääntä, pois veitsen tieltä. Hän onnistui väistämään naisen otteesta, mutta samalla vauhdilla he kaatuivat hankeen. He kierivät lumessa, välillä toinen päällä, välillä toinen. Nainen oli paksun turkisviittansa alla solakka, mutta pimeydessä heidän hahmoissaan ei varmasti ollut suurta eroa, koska nuolia ei tullut. Roin sai viimein väännettyä veitsen itselleen ja painoi sen naisen kurkulle. Tämä jähmettyi välittömästi paikoilleen, ja nyt, vaikkakin pimeässä, Roin näki tämän kasvot ensimmäisen kerran.

”Talven lapset!” Roin huusi. ”Uskokaa! Me emme halua pahaa teille tai valtakunnallenne, emme veljillenne tai sisarillenne tai Talven kuninkaalle! Meillä jokaisella on oma pyyntömme kuninkaalle! Ja jokainen niistä on meidän ja kuninkaan välinen. Emme kerro teille enempää, mutta vannomme että tulemme rauhassa!” Roin nosti veitsen naisen kaulalta ja nousi tämän päältä. Samalla hetkellä nuoli suhahti hankeen hänen viereensä.

”Ei!” nainen huusi. ”Tuisku, Loska! Tulkaa ruholle.”

Roin auttoi naisen ylös ja ojensi tälle tämän veitsen. Se oli hienoa työtä, kahva nahkanyöritettyä luuta, terä valkoisinta terästä jota Roin oli koskaan nähnyt. Tarujen tuhkaterästä? Nainen pudisteli lunta vaatteistaan. Pimeydestä saapui kaksi nuorta miestä kaadetun peuran luo, jonne Misha, Roin ja nainenkin kävelivät. Miehet olivat pukeutuneet samalla tavalla turkiksilla vuorattuun nahkaan kuin nainenkin, eikä heidän vaatepartensa eronnut juurikaan Roinin ja toverien vastaavista. Ne näyttivät kuitenkin paljon lämpimämmiltä, sillä miehet ja varsinkin nainen vaikuttivat siltä, etteivät tunteneet lainkaan kylmää. Nainen kyykistyi peuran luo ja silitti sen turkkia.

”Astianne”, hän pyysi laskiessaan veitsensä eläimen kaulalle. Nainen veti syvän viillon ja painoi päänsä haavaan. Roin, Harr ja Misha kaivoivat kantamuksistaan kuppejaan. Nainen ojensi kätensä taakse lopettamatta juomistaan, ja otti ensimmäisen kupin vastaan. Hän vaihtoi kupin suunsa tilalle. Punamusta höyryävä veri täytti kupin nopeasti, ja ennen kuin se oli täynnä, naisella oli jo seuraava kuppi valmiina odottamassa. Kun matkalaiset olivat saaneet kukin kuppinsa täyteen, Tuisku tai Loska ojensi naiselle leilin, jota tämä alkoi täyttää.

Roin joi. Metallinen maku lämmitti ja tuntui täyttävältä. Hetken kuluttua nainen nousi. Hänen leukansa ja kauluksensa turkis olivat veriset. Hän pyyhki kauluksen lumella ja kasvonsa rievulla.

”Talvi pitää huolen omistaan”, nainen sanoi. ”Pärjätte tuolla kupillisella iltaan. Minä olen Talven neito Roshua. Voitte kutsua minua Viimaksi. Meillä on sama matka, joten tulen mukaanne.”

”Kuningas Talven hoviin?” Roin kysyi.

”Niin.”

”Sinä tulet vahtimaan meitä”, Harr sanoi kuulostaen töykeämmältä kuin mitä varmasti tarkoitti.

”Niin tulen”, Viima vastasi eikä kuulostanut loukkaantuneelta. ”Ehdimme perille huomenillaksi, mikäli ehdimme ylittää Viimeisenvirran vielä tänään.”

Viima kyykistyi vielä peuran viereen ja nosti tutkivasti sen toista etujalkaa. Jalka oli vääntynyt tuskalliseen asentoon ja sen karva oli huonokuntoisempaa kuin muu turkki.

”Me otamme tämän”, hän sanoi Loskalle ja Tuiskulle, tarkoittaen selvästi itseään ja Roinin ryhmää. ”Ette tee vuodan tällä osalla mitään. Loska”, hän sanoi ja osoitti jalkaa. Viimein Roinille selvisi, kumpi miehistä oli kumpi. Loska nosti peuran jalkaa ylös, samalla kun Viima otti askeleen taakse. Roin huomasi miekan ensimmäisen kerran vasta kun nainen veti sen huotrastaan. Se oli roikkunut koko ajan naisen vyöllä selkäpuolella, mutta edes painiessa se ei ollut ollut tiellä. Kapea kahden kyynärän mittainen terä oli samaa valkoista terästä kuin naisen veitsikin, ja se lauloi metallisella äänellään liukuessa ulos kuorestaan. Ja jotain muutakin. Roin oli muutaman askeleen päässä, mutta hän olisi voinut vannoa, että teräs hohkasi kylmää. Täällä, lamaanuttavassa pakkasessa, terä hehkui kylmemmin. Kuului suhahdus kun Viima pyöräytti miekan kaarella läpi peuran jalan.

Konjakkilasi oli jälleen lähes tyhjä. Kortissa oli nyt tekstiä, mutta se oli eri kortti. Oli kaksi pinoa, valmiit toisessa. Ja oli se yksi kortti, jonka hän oli siirtänyt syrjään. Pubin ikkunan takana satoi räntää. Hän tuijotti tyhjyyteen. Sisään tuli elämöivä juhlaseurue, kaikilla punavalkoiset lakit päässä. Joukon meteli vaimeni sen siirtyessä viereiseen kabinettiin.

”Ei huolta, ovi vaimentaa metelin hyvin”, hänen vierestään kuului ääni. Tarjoilija oli kerännyt lasit viereisestä tyhjästä pöydästä. ”Jos nyt välillä hakevat juotavaa”, nainen jatkoi, hymyili säteilevästi ja meni laseineen. Ja kynä lähti liikkeelle paperilla. Roin säpsähti hereille.

Se oli ollut ehkä ääni. Ulvontaa. Joskus äkisti herätessään tietää mihin heräsi, vaikka heräämisen aiheuttajasta ei enää olisikaan havaintoa. Nuotio rätisi hiljaa, ja paistuvan peuranjalan tuoksu sekoittui inkiväärin ja neilikan tuoksuihin. Lisäksi oli jokin tuoksu jota Roin ei tunnistanut.

”Susia vain”, Viima sanoi rauhoitellen ja käänsi peuranjalkaa. ”Huutavat menetettyä saalista. Neljä tiimaa aamuun.”

”Meillä etelässä tätä aikaa sanotaan suden hetkeksi, koska silloin nukahtaa nuotiolle kaikkein otollisimmin. Silloin susi pääsee yllättämään”, Roin sanoi ja haroi tukkaansa hupun alla. Hän nousi istumaan.

”Minä sanoin sinulle että Talvi pitää huolen omistaan. Eikä teillä ole hätää, kun olette kanssani ja tällä puolella jokea”, Viima sanoi. ”Onko nälkä?”

Roin nyökkäsi ja otti naisen irti leikkaaman siivun lihaa. Se oli mureaa ja mausteista, mutta Roin ei maistanut lihassa herättyään haistamaansa tuoksua. Ja silloin hän huomasi, että ei ollut aivan yhtä pimeää kuin olisi pitänyt. Hän katsoi taivaalle.

Taivaantulet tanssivat vihreän ja violetin sävyissä maalaten koko taivaan liinoillaan. Pohjoisemmassa ne tihenevät ja kirkastuivat, mutta eteläinenkin taivas leimusi. Vihreät valonauhat kietoutuivat toisiinsa ja muuttuivat virraten violeteiksi. Ja ennen kuin silmä huomasi, ne olivat jälleen vihreitä. Kuin loputon, joka suuntaan virtaava vuo. He olivat illalla ylittäneet vuolaan joen, mutta se oli ollut hiukan kiertämällä löytyneestä suvantokohdasta tarpeeksi jäässä että he olivat päässeet sen yli. Viima oli sanonut sen olevan Viimeinenvirta, sen niminen koska se oli viimeinen suuri joki ennen vuotta ja Talven kuninkaan hovia. Kun Roin oli kysynyt, oliko se todella pohjoisen viimeinen virta, Viima oli kertonut että ylempänä rinteellä oli vielä pieniä puroja, mutta ei mitään mistä saisi lohta tai muita isoja kaloja. Mutta edes pakkasessa taivaan virta ei jäänyt.

”Kaunista, eikö vain?” Viima kysyi. ”On aivan sama kuinka monta kertaa sen näkee, siihen ei kyllästy.”

”Me kutsumme niitä taivaantuliksi”, Roin sanoi.

”Tiedän. Mutta ne ovat revontulia”, Viima sanoi ja leikkasi Roinille toisen palan lihaa. ”Minun on tunnustettava yksi asia. En voi taata että ehdimme illaksi perille. Oli niin myöhä ylittäessämme virran. Te ette ole erityisen nopeita liikkumaan lumessa.”

”Meillä oli sukset, mutta vain Harr oli hiihtänyt aiemmin. Ja hänen toinen suksensa katkesi. Poltimme ne lopulta monta yötä sitten aavalla lakeudella, kun emme löytäneet muuta puuta nuotioomme.”

”Onneksi lunta on metsässä vähän. Joka tapauksessa, en voi taata että ehdimme illaksi Talvikylään.”

"Talvikylään?" Roin kysyi. "Sinun piti viedä meidät Talven kuninkaan hoviin, kuninkaan luo."

Viima hymyili.

"Mitä sinä oikeastaan tiedät kuningas Talvesta, Talven valtakunnasta ja Talven hovista?"

"Kaukana pohjoisessa, tunturien takana ennen Vuorta ja Viimeistä Yötä, on Talven valtakunta.

Siellä hoviaan pitää Talven kuningas, ja sydäntalven aikaan häneltä voi pyytää lahjaa. Matka hoviin on vaaroja täynnä, ja vain harvat ovat palanneet sen ihmeistä kertomaan. Siellä palaa ikuinen tuli, ja kuninkaan sepät ovat mahtavimpia maailmassa. Hovin pöydät notkuvat yltäkyläisinä."

Viima kohautti harteitaan.

"Melko tarkka kuvaus. Paitsi niiltä osin joilta ei ole. Kuningas Talven hovi... No, näet kyllä sitten. Meidän pitää kulkea Talvikylän halki. Ja mikäli ehdimme sinne ennen iltaa, jäämme sinne myös yöksi. Te saavutte myös kovin myöhäisellä hetkellä. Talven toiveet esitetään yleensä hieman aiemmin ennen sydäntalvea. Mitä aiot häneltä pyytää?"

"Eikö lahjan pidä olla salaisuus?"

Viima kohautti jälleen harteitaan ja kohensi tulta.

"Nuku nyt, ehdit vielä pari tiimaa. Herätän Harrin kohta."

"Etkö sanonut että Talvi pitää huolen omistaan?"

"Kyllä, mutta tuli kaipaa vartijaa."

Roin käpertyi kyljelleen ja käänsi kasvonsa kohti taivasta. Taivaan tulinen virta leiskui lakkaamatta.

Kynän kärki seisoj kortin karhealla pinnalla. Konjakki kiemursi lasissa. Ulkona satoi räntää. Ovesta kolisteli sisään äänekäs seurue, tarjoilija puhui hänelle. Kynä ei liikahtanut paperilla.

Kabinetista kuului äänekestä oven vaimentamaa yhteislaulua. Hän työnsi aloittamattoman kortin syrjään ja laski kynän kärjen seuraavalle, puhtaan valkoiselle...

Hangelle varisi kävynpalasia. Misha oli pysähtynyt katselemaan ylös kuusen oksistoon. Harr tönäisi tähän vauhtia.

"Ei se oravaa kummempi ole", hän sanoi ja yritti sukia jäätynyttä partaansa. Misha tuhahti ja jatkoi eteenpäin.

"Voisin vaikka vannoa että tänään on valoisampi kuin eilen", hän mutisi.

"Sydäntalveen on aikaa vielä kaksi päivää. Miten se nyt voisi olla valoisampi. Pässä", Harr murahteli.

"Misha on oikeassa", harvan jonon kolmantena kulkeva Viima sanoi. "Täällä ylhäällä ei ole päivisin aivan yhtä pimeä. Ei aurinko täälläkään nouse, mutta on lähempänä näkymistä. Yöt ovat yhtä pimeitä, mutta taivas harvemmin pilvessä."

Harr jupisi itsekseen.

"Onko viisasta, että Misha johtaa?" Roin kysyi kun hänen edellään kulkeva Viima jättäytyi selvästi Harrista. "Kun sinä tuntisit oikean tien."

"Ei väliä", Viima vastasi, "mikäli hän pitää suunnan kohti pohjoista, kohti tuota suurinta huippua, emme voi kuin saapua Talvikylään. Kylä ja hovi ovat laakson perällä ja laakso jää syvänteeksi noiden reunoilla olevien pienempien huippujen väliin. Syväne ajaa meidät kiilana perille väkisinkin."

"Ehdimmekö illaksi?"

"Ehkä. Kauanko te olette matkanneet?"

"Kaamosta on ollut 14 päivää. Mutta me olemme etelästä. Lähdimme jo syksyllä, myöhemmän korjuun jälkeen. Olisimme kai päässeet nopeammin, mikäli olisimme kulkeneet teitä. Ainakin pohjoisen erämaan reunalle asti."

"Tai tulleet idän Kauppatietä pitkin."

"Tai... mitä?"

Viima naurahti.

"Idän Kauppätietä. Talven valtakunta on kyllä eristyksissä, ja sekin on vähemmän kuljettu tie, mutta et kai luullut, että me kuljemme erämaan halki joka kerta kun meillä on asiaa etelään?"

"En... en ollut ajatellut asiaa. Kuvittelin kai, että elätte... ettette koskaan käy etelässä."

"Emme usein, eivätkä kaikki. Mutta ennen kuin Talven lapset saavat vartioida eteläistä erämaata, heidän on vietettävä vähintään vuosi muissa valtakunnissa."

"Kuten sinun?"

Viiman ilme vakavoitui.

"Minä en ole Talven tytär. Minä olen Talven neito. Pidä se mielessäsi", hän tiuskaisi ärtyneesti.

Roin ei tiennyt mitä sanoa.

"Kiristä hiukan tahtia", Viima sanoi, eikä äskeisestä ollut enää tietoaakaan, "muuten jäämme. Misha on nopeampi kuin oletin."

Lumen peittämän kiven päällä istui jänis korvat pystyssä. Hämärässä sitä ei meinannut valkoisesta hangesta edes erottaa. Viiman se päästi lähelle vaikka vilkuilikin säpsähdellen ympärilleen. Viima veti jotain viittansa alta ja ojensi jänikselle. Pitkäkorva nuuhki varovasti naisen kättä.

"Sinä olet taas koko yön juoksuttanut vanhaa kettua pitkin rinteitä ja tuntureita", Viima moitti ja laski hangelle jäniksen kypälien eteen sen mitä ikinä kädessään pitikin. "Ei se mitään. Kaunista se oli katsella."

Jänis kuonoili hankea, nappasi tarjotun suuhunsa ja loikkasi kiven taakse. Viima palasi tapahtumaa seuraamaan jääneen Roinin luo ja jatkoi etummaisten jälkiä pitkin sanomatta mitään. Roin näki miten jänis vilisti kauemmas metsään.

Ensimmäiset valot alkoivat tuikkia kaukana etumaastossa myöhään iltapäivällä, kun oli jälleen oikea pimeä. Ensin pari, sitten useampia. Vähäksi aikaa he painuivat notkoon eivätkä nähneet edessä

kohoavaa rinnettä, vain Vuoren huipun yllään, mutta noustuaan valoja oli jo etuoikealla ja - vasemmalla, ja hetkeä myöhemmin edessä aukeni suoranainen valomeri. Roin ajatteli että taloja täytyi olla satoja. Satoja jo pelkässä päärykelmässä ja lisäksi satoja yhteensä toisissa, pienemmissä keskittymissä itäisillä ja läntisillä rinteillä. Viima huomasi miehen ilmeen pimeässä.

"Ajattelitko, että pari mökkiä ja torni kuninkaalle?"

"Ei, en, en tiedä mitä ajattelin. Mutta pienempi kylä. Vähemmän. Ja suuri linna lumesta ja jäästä. Minkälainen palatsi kuninkaalla on, jos jo kylä on näin valtava?"

"Vähemmän", Viima sanoi. "Sinä mietit etelän kaupunkeja, etelän hoveja ja etelän linnoja. Kuningas Talvella ei ole tarvetta sellaisille."

Roin ei ollut nähnyt yhtään varsinaista taloa, vain valoja, kun he saapuivat tampatulle polulle. Polku kiersi oikealle, pienen pöheikön läpi ja yhdistyi kapeaan tiehen, juuri kärryjenlevyiseen, jolta lumet oli luotu. Parin sadan metrin päässä tietä pitkin ylöspäin näkyi portti ja suuret tulet sen molemmin puolin. Puinen portti. Pelkät portinpielet. Eikä muuria. Viima siirtyi joukon ensimmäiseksi, pudotti ensin päästään viittansa hupun, vähän myöhemmin takkinsa ohuemman hupun ja avasi portille saapuessaan takkinsa pari ylintä nappia. Roinkin huomasi sen. Täällä oli lämpimämpi, mutta Viimalla vielä enemmän. Viima pyörähti ympäri kannoillaan ja levitti kätensä. Hänen ruskeat hiuksensa leiskuivat portin kokkojen loimussa tulenkultaisina.

"Tervetuloa Talvikylään, kuningas Talven valtakuntaan. Talvi vastaa kuten huudetaan. Olkaa turvassa. Olkaa ystävälliset. Talvi antaa anteeksi, sillä Tuli ei unohda. Tulen kaiku ei vaimene."

Vierekkäin kolme vaeltajaa ja Talven neito Roshua astuivat portista.

Ahjoja. Pajoja. Loputon kilke. Höyläämistä. Sahaamista. Nakuttelua ja kangaspuiden louskutusta. Ihmeellisiä tuoksuja. Huumaavia höyryjä. Roin oli kuullut satuja ja tarinoita Talven valtakunnan sepistä, mutta se mitä hän näki, ei vastannut mitään hänen kuvitelmiaan. Hän oli kuvitellut suuria ikijäähän hakattuja tulisijoja, hevosten vetämiä palkeita, peikon kokoisia miehenjärkäleitä

takomassa valtavia rautapalkkeja. Sen sijaan hän sai kymmeniä pieniä mökkipajoja joissa tavalliset ja jopa tavallista pienemmät sepät pumppasivat tavanomaisia palkeita, muutaman avotaivaan alla olevan ahjon, jokusen vähän suuremman palkeen. Hevoset ja porot uinuivat pilttuissaan, jää tiputteli vetenä räystäissä roikkuvista jääpuikon nysistä.

"Onko tämä se idän Kauppatie?" Roin kysyi.

"Idän Kauppatie?", Harr kysyi. "Mikä idän Kauppatie?"

"Ei, ei ole", Viima sanoi. "Sen portti on ylempänä itärinteessä. Tämä on eteläportti. Tämä tie vie Viimeisenvirran varteen yläjuoksulla. Ja ennen kuin kysyt, se olisi ollut pitempi, sillä tielle kiipeäminen olisi ollut hidasta ja kallioista."

"Kylässä ei ole muureja", Misha totesi.

"Ei ole. Ei ole tarvis. Metsä on täynnä silmiä. Te ette tainneet huomata että ohitimme kolme eri partiota matkallamme?"

Kaikki kolme vaeltajaa pudistivat päitään, jäljittäjäntaidoistaan ylpeilevä Harr hieman muita vähemmän.

"Ja kauppatien varrella on useita portteja ja vartioita. Talven lapset näkevät jo kaukaa, mikäli joku aikoo olla tuhma."

"Vähän kuin entisaikojen kotihaltiat", Roin naurahti.

"Miten niin entisaikojen?" Viima kysyi hämmästyneesti. Sitten nainen virnisti. "Niin, kuten tontut."

Taloja, mökkejä ja töllejä todella oli satoja. Nelikko ohitti lumisotaa leikkiviä lapsia.

"Viima, Viima", lapset huusivat innoissaan nähdessään naisen, "Talven neito!" Roshua kumarsi ja niiasi yhtä aikaa, kaapaisi maasta kourallisen lunta ja viskasi pallon lähimmän lapsen otsaan. Uhri kaatui teatraalisesti maahan, ja muut juoksivat kiljuen ja nauraen toistensa, talon nurkan, kuka minkäkin taakse.

He ohittivat jousiampujia.

"Viima", huusi lähin mies ammuttuaan nuolensa lähes maalitaulun keskelle. "Mitä metsään?"

Keitä sinulla on mukanas?"

"Vaeltajia. Lahjantoivojia. Metsään ei uutta."

He ohittivat höyryävän mökin, jonka ovesta tulvi alastomia ihmisiä lumeen kierimään.

"Viima, saunaan", yksi naisista huusi ja kaatui lumikasaan niin että pölysi.

"Myöhemmin", Viima nauroi, "tai huomenna viimeistään!"

He ohittivat kyläläisiä jotka tekivät askareitaan, ja kaikki tervehtivät Viimaa iloisesti, ja Viimalla riitti sana jokaiselle.

Lopulta he saapuivat valtavan pitkän talon luokse hiukan kylän keskuksen yläpuolella.

"Kylätalossa saamme ruokaa", Viima sanoi ja potki lumet saappaistaan portaan pieleen.

Kylätalon sali oli käsittämätön. Roin oli käynyt aiemmin linnojen valtaistuinsaleissa, mutta yksikään ei ollut yhtä pitkä. Osa oli korkeampia, mutta kiviholvien sijaan kylätalon kattoa kannatteli lukemattomin kuvioin koristeltujen monimutkaisten puutukien ja kattotuolien rakennelma. Siellä täällä pitkien pöytien ääressä istui pieniä ihmisrykelmiä.

"Kolmannes kyläläisistä mahtuu yhtä aikaa syömään. Kaksi kolmannesta seisomaan mikäli pöydät ovat paikoillaan. Jos salin tyhjentäisi, mahtuisimme kaikki", Viima selitti.

Heille tarjoihtiin paistettuja sipuleita, perunoita ja keitettyä hirvenlihaa. Olut oli paksua mutta raikasta.

"Vieressä on yötalo", Viima sanoi. "Siellä on matkalaisille tarkoitettuja huoneita. Huomenna menemme yhdessä kuningas Talven saliin."

Ruoan jälkeen Viima ohjasi heidät yötaloon. Yötalon emäntä Marje ilahtui matkalaisista ja järjesti heille kullekin omat lämpimät huoneet toisesta kerroksesta. Maksua ei kuulemma tarvittu.

"Vain muualta tuleviin tuotteisiin", Viima selitti. "Täällä kaikilla on kaikki mitä tarvitaan."

Viima jätti Roinin, Harrin ja Mishan yötaloon. Kolmikko sai peseytyä lämpimällä vedellä saunatuvassa.

"Saunaa minä en enää tänään lämmitä", Marje pahoitteli. "Siihen menisi niin kovin pitkään, mutta padassa on kuumaa vettä."

Kun Roin männyltä ja mausteilta tuoksuvana painoi päänsä pellavaiseen tyynyyn, hän arveli unen tulevan nopeasti. Hetken hän kuitenkin katseli kattohirsiiä samalla unta peläten. Kun uni lopulta tulisi, hän istuisi oudossa paikassa pyöritellen kynää paperilla, oudosti pukeutuneiden ihmisten keskellä, ahdistuneena mutta mistään mitään ymmärtämättä. Ja niin kävikin, kun hän viimein nukahti. Sitä ennen hänen viimeinen ajatuksensa olivat Viiman portilla sanomat sanat: "Talvi antaa anteeksi, sillä Tuli ei unohda. Tulen kaiku ei vaimene."

Kuningas Talvi

Roin heräsi hämärään. Aurinko ei ollut noussut, mutta päivänaloa se oli. Viima oli sanonut, että valoa riittäisi ylös enemmän, mutta Roin ei ollut uskonut. Häntä väsytti edelleen vaikka jäsenissä oli uutta voimaa. Roin venytteli. Pienen ikkunan kuuraisista ruuduista hän näki kylätalon alapuolella avautuvat aukiot, niillä leikkivät lapset ja toisiaan tervehtivät aamun myöhäiset. Kylässä kävi samanlainen kuhina kuin edellisenäkin iltana, vain selvästi yön levosta piristyneenä.

Vaatteet olivat kuivuneet yön aikana takan reunalla. Hän pukeutui ja laskeutui alakerran vierastupaan. Harr istui tuolissa pitkästyneen näköisenä. Misha tuli portaita pian Roinin jälkeen.

"Sovitteko te jotain", Misha kysyi. Roin pudisti päätään. Viiman kanssa ei ollut puhuttu mitään tarkempaa aamusta. Marje tuli tupaan kantaen tarjotinta.

"Tästä näin", hän sanoi ja työnsi jokaiselle lohkon ohraleipää käteen, "hiukan jaksamista aamuun, mutta ei liiaksi. Tästä näin matkaan mukaan." Emäntä ojensi jokaiselle paperiin käärityn paketin. He kiittivät vaitonaisesti.

Viima istui kylätalon portailta ja tökki tikulla maata, näyttäen salaperäiseltä päivän hämärässä ja pihaa valaisevien soihtujen valossa. Hän tarkkaili kylänväkeä, kymmeniä miehiä ja naisia jotka kasasivat suurta kokkoa kylätalon edessä olevalle aukealle. Matkalaiset nähdessään nainen nousi ja viskasi tikun pusikkoon kylätalon vieressä. Hän pudisteli olematonta lunta housuistaan.

"Teilläpä kesti. Unikeot."

"Pehmeä tyyny tuo lempeämmät unet kuin reppu tai jäinen mätäs", Misha sanoi. "Onko päivä pitkälläkin?"

"Hämärsi vasta", Viima vastasi. "Ja taas pian pimenee. Mennään, meillä on kiivettävää. Toivottavasti ette ole syöneet?"

"Vähän leipää", Roin sanoi.

"Hyvä. Matka Talven tupaan ei ole pitkä, eikä kovin raskas, mutta kuten sanottu, kiivetä siinä saa. Portaat ja tuhti aamupala saattavat tulla yllätyksenä ensikertalaiselle."

"Portaat?" Harr kysyi.

"Kuningas Talven hoviin. Tuolla." Viima osoitti rinteessä heidän yläpuolelleen välkkyvää kirkasta pistettä. "Tiiman verran tai alle."

Ei siihen lopulta mennyt kuin kolme neljänestä. Kylätalolta he nousivat Talvikylän mutkittelevia ja jyrkemmäksi käyviä polkuja kunnes saapuivat pienelle puiselle portille, jossa oli pelkät pylväät, ei ovia tai muureja. Ei edes poikkipuuta portin päällä. Kiviset perustukset siinä oli, ja tien oikealla puolella hieman luonnollista kokoa pienempi veistopatsas köyryselkäisestä, lyhtyä ja sauvaa kantavasta hupulliseen viittaan pukeutuneesta vaeltajasta. Patsaan lyhdyssä paloi tuli. Portin takaa lähti lumiseen rinteeseen nousemaan suoraan maastoon rakennetut loivat portaat, joissa oli leveämpi tasanne parin-kolmenkymmenen askelman välein. Matkan varrella oli muutama laajempi terassi joilla oli lyhtyjä puusta ja kivistä rakennetun kaiteen päällä. Rinne nousi ensin loivasti, mutta voimille nouseminen otti. Portaat mutkittelivat vasemmalle ja oikealle, muutaman kerran kiertäen suurempia kallionyppylöitä ja sukeltaen välillä kivien väliin piiloon. Pikku hiljaa kallion jyrkentyessä ylhäällä välkkyvä piste kasvoi, kunnes siitä lopulta erottui useita erillisiä liekkejä, ja liekkien takana rakennuksen muotoja.

Jos Talvikylä ei ollut ollut mitä Roin oli kuvitellut, Talven kuninkaan linna ei ollut edes linna. Portaat nousivat tasanteelle johon olisi juuri saanut sopimaan yhden suuremmista pajoista alhaalta kylästä. Tasanteen reunaa kiersi kivinen vyötärökorkuinen muuri, jossa oli muutaman sylen välein leveämpi painauma. Jokaisessa painaumassa paloi pieni nuotio. Tasanteella vuoresta työntyi esiin kalliosärmä pystysuorana kolmen kerroksen korkeuteen. Kallioseinänsä oli louhittu julkisivu, joka toi Roinille mieleen tempelit Sateiden rannikolla: suurten pylväsmäisten kuvioiden väleissä oli

poikkimuotoja kuin laudoitetun mökin poikkihirsiä. Kaikki koholla olevat osat oli veistetty täyteen korkokuvioita, kiekuroita ja tuttuja rakennusten kuviointiin tavallisestikin käytettyjä symboleita, peuraeläinten sarvia, spiraalikehiä. Keskellä oli ovisyvennys, ei suurempi kuin jyrkemmän vartiotornin portti, ja sen perällä vankka tummapuinen pariovi. Syvennyksen molemmin puolin oli korkeat, kapeat ikkunat. Tusina soihtua valaisi seinämää.

"Tervetuloa kuningas Talven hoviin", Viima naurahti. Siinä oli vilpittömyyttä, mutta myös hiven pilkkaa. Nainen tiesi, että matkalaiset olivat odottaneet jotain muuta puhuessaan hovista. Hän käveli ovelle, potkaisi lumet saappaistaan seinään ja veti toisen ovenpuoliskon auki.

"Sisään tupaan sitten."

Pienen eteissalin molemmilla sivuilla oli kapeat, matalat ovet, ja edessä samanlainen pariovi kuin se josta he olivat tulleet. Seinillä paloi lampetteja. Viima harppoi suoraan parioven luo ja kun viimeisenä tuleva Misha oli sulkenut ulko-oven perässään, nainen veti jälleen puolikkaan ovea auki. Hän heilautti kättään aukkoon osoittaakseen tietä. Roin päästi Harrin ja Mishan edeltään.

"Etkö sinä tule?" hän kysyi Viimalta.

"Tulen kohta perässä. Käyn hakemassa kuninkaan."

Roin astui ovesta joka sulkeutui hänen perässään.

Roin oli käynyt etelän kuninkaiden valtaistuinsaleissa, eikä Talven kuninkaan sali ollut niihin verrattuna kovinkaan vaikuttava. Ovelta laskeutui pari matalaa porrasta, violetti kulunut matto ylitti pitkän kivisen lattian ja nousi takaisin oven tasolle, vaatimattoman puisen tuolin luo. Tuolin takana oli mahtava takka jossa ei ollut tulta. Salin sivuilla harvat pylväät kannattelivat matalampia reunamien holvauksia, joiden alla oli pitkiä puisia penkkejä ja pari pöytää sekä muutamia tuoleja. Jokaisessa pylväässä oli soihtu tai kaksi. Salin perällä olevan mahtavan tulisijan oikealta puolelta lähti ovi, vasemmalta pieni oviaukko jonka takana oli pimeää. Seinillä riippui haalistuneita gobeliineja, toisissa kuvioita jotka eivät tarkoittaneet mitään, toisissa kuvitusta muinaisista taruista. Kymmenet

kynttilärykelmät valaisivat sen minne soihdut eivät yltäneet, ja Roin ajatteli, ettei salissa olisi voinut olla kirkkaampaa vaikka sen seiniä olisivat peittäneet ikkunat ja se olisi kylpenyt eteläisen auringon keskipäivässä.

Kolmikko seisoskeli hetken. Sitten Harr istahti murahtaen pöydän viereen salin sivulla.

"Rääsyläisten kuningas", hän mutisi. "Saa luvan tyytyä siihen että istun. Mikä kuningas se hallitsee tuollaista kääpiöiden kansaa tällaisesta röttelöstä?"

"Sinuun verrattuna jokainen kansa on kääpiöitä", Misha sanoi ja katseli kädet selän takana seinävaatteen kuvaelmaa, jossa punaiseen takkiin ja matkaviittaan sonnustautunut parrakas mies komensi peuravaljakkoaan vauhtiin kohti tietöntä metsätaivalta. "Koita käyttäytyä. Sinun toiveesi on tuhoonsa marssivan miehen toive. Mutta minun pitää vielä..."

"Mitä sinä ymmärrät minun toiveestani", Harr kivahti ja ponkaisi pystyyn.

"Misha harkitsi sanansa huonosti", Roin tyynnytteli. "Hän yritti sanoa... Tiedät mitä hän yritti sanoa."

Harr istui takaisin ja lysähti kasaan tuolissaan.

"Rääsyläisten kuningas tai ei", Roin jatkoi, "olemme hänen vieraanaan. Oli hän mitä kerrotaan tai ei, pystyi hän antamaan meille toiveidemme lahjat tai ei, olemme hänen vieraanaan. Ja meidän on syytä käyttäytyä niin kuin sellainen edellyttää."

Harr murahti.

"Jokaisen meistä", Roin lisäsi painokkaasti. Misha päästi hypistelemänsä seinäkankaan kulman sormistaan.

Roin käveli hiljakseen ympäri salia, katseli kankaita, tutki puusta veistettyä valtaistuinta joka olisi herraskaisemmassa talossa mennyt tavallisesta nurkkatuolista vaikka siinä korkea kirjailtu selkänoja olikin, hän kurkisti takan vasemmalla puolella olevaan oviaukkoon ja näki että se jatkui pimeänä käytävänä, ja jäi lopulta seisoskelemaan suuren sammuneen tulisijan eteen. Hän huomasi että

sinä kohdin oli lämpimämpi kuin muualla salissa. Vain hiukan kumartumalla hän olisi mahtunut seisomaan tulisijassa, niin suuri se oli. Roin mietti, että jos takassa roihusi kunnan tuli, valtaistuimen kuumuudessa täytyi olla mahdoton istua. Hän kyykistyi sammuneen tulisijan luo ja kuljetti kättään mustien hiilten ja harmaan tuhkan yläpuolella. Tuli oli palanut vielä jokin aika sitten, siitä hän oli varma. Edelleen pesä huokui lämpöä, vaikka savua tai hehkuvien kekäleiden oranssia ei enää näkynytäkään.

"Sinun pitää puhaltaa siihen", hän kuuli takaansa salista. Yhtä aikaa hauras ja väsynyt mutta myös voimakas ja viisas ääni. Roin nousi. Valtaistuin peitti salin oven hänen näkyvistään. Tuolin selkänojan oikealta puolelta hän näki Mishan, kädet selän takana, pää hiukan painettuna, ja vasemmalta Harrin, seisovan ryhdikkäänä mutta ei hiventäkään nöyristelevänä. Ennen kuin Roin ehti siirtyä nähdäkseen ovelle, ääni jatkoi.

"Sinun pitää saada tuli näkemään että sitä tarvitaan, ymmärtämään että sen pitää syttyä. Sillä niin kauan kuin tulen kaiku kuuluu, voi kuollut liekki herätä uudelleen eloon. Niin kauan kuin tulen kaiku kuuluu, voi sammunut tuli syttyä uudelleen. Sinun pitää puhaltaa siihen."

Roin astui askeleen sivuun.

Ovella seisojaksi Viima, käsipuolessaan hyvin, hyvin vanha mies. Lähes harmaaksi kuluneeseen punaiseen viittaan oli kultakirjottu samoja kuvioita joita rakennuksen julkisivu oli täynnä. Miehen pitkä, valkea ja harva parta liikahteli tämän puhuessa, ilmapirrasta, liikkeestä. Oli kuin miehen leuassa roikkuvat haivenet olisivat olleet hämähäkinseittiä ja pölyä. Hänen kasvonsa olivat kapeat ja laikukkaat, kätensä luuta ja nahkaa. Harvat hiukset peittivät lähes kaljua päälakea. Mutta miehen silmät. Toisesta päästä saliakin Roin näki että silmät eivät olleet vanhan miehen silmät. Ne olivat ikuisen miehen silmät, yhtä aikaa nuoruuden villissä, vehreässä keväässä ja iäisyyden sydäntalveen päättyvässä raihnaisuudessa. Ne olivat terävät ja kirkkaat mutta väsyneet, niin väsyneet. Talven kuningas oli loputon, mutta Talven kuningas oli myös loppu.

Vanhuksen askeleet olivat varmoja mutta hitaita, kun Viima auttoi tämän ensin alas oven portailta ja sitten yli salin lattian. Nainen talutti hellästi vanhan miehen puisen valtaistuimen luo ja tuki tämän istuutuessa.

"Kiitos, Roshua", kuningas sanoi, suoristi selkensä ja sulki silmänsä. "Sanotko nyt tälle nuorelle herralle, että kuninkaan tuvassa tehdään kuten kuningas pyytää."

Viiman ei tarvinnut sanoa mitään. Nainen virnisti Roinille nokkelan osaaottavasti. Roin laskeutui takaisin tulisijan luo, painui polvelleen, kumarsi kasvonsa niin lähelle hiilten lämpimintä kohtaa kuin ylettyi, veti syvään henkeä ja puhalsi.

Mitään ei tapahtunut. Hän puhalsi uudestaan, ja uudestaan, ja uudestaan. Sitten hänen piti pitää pieni tauko huimauksen vuoksi. Ja hän puhalsi ja puhalsi, vielä, vielä--

Ja pieni, yksinäinen liekki työntyi esiin mustista hiilistä. Roin puhalsi uudestaan, liekki kasvoi ja sai seuraa. Hän puhalsi, eikä tuli enää kasvanut.

"Se riittää", kuului ääni tuolista. "Se ei tänään enää pala paremmin."

Roin nousi, kiersi valtaistuimen etupuolelle ja jäi kohteliaan matkan päähän tulleiden Harrin ja Mishan rivin jatkoksi. Hän painoi katseensa kuninkaan jalkoihin, kuten tapoihin kuului. Kuninkaalla oli huopatossut.

"No, Tuleenpuhaltaja, mitä asianne koskee?" kuningas kysyi ystävällisesti. Roinista se kuulosti lähinnä muodollisuudelta, mutta ei kuningas voinut tietää enemmän kuin antoi ymmärtää.

"Talven kuningas, olemme", Roin aloitti, mutta vaikenä kuninkaan nostettua sormensa pystyyn.

"Tuleenpuhaltaja, olet käsittäkseni viettänyt jonkin verran aikaa yhdessä Roshuan kanssa", kuningas sanoi, ja vaikka se ei ollut kysymys, Roin nyökkäsi. "Kutsut minua Talven kuninkaaksi. Kutsuuko hän?"

Roin mietti lyhyen hetken. Hän ei ollut ajatellut asiaa aiemmin.

"Ei, ei hän kutsu. Hän kutsuu teitä kuningas Talveksi."

"Aivan. Te kutsutte minua Talven kuninkaaksi, sillä niin te olette oppineet. Minua kutsutaan muualla monilla nimillä: Talvikuningas, Pakkasukko, Huurteen herra, Talven kuningas. Mutta ne ovat kaikki väärinymmäryksiä. On totta että olen kuningas, ja on totta että valtakuntani on nimeltään Talvi. Mutta me emme ole erilliset. Minä olen valtakuntani. Minä en ole Talven kuningas vaan kuningas Talvi, sillä se on minun nimeni."

Harr ja Misha katsahivat toisiinsa.

"Minä kyllä hallitsen valtakuntaa, jonka nimi on Talvi. Mutta sen nimi on Talvi, koska hallitsen sitä. Ymmärrätkö?"

"Luulen niin", Roin vastasi.

"Hyvä. Mitä asianne koskee?"

"Kuningas Talvi", Roin aloitti uudestaan Harrin pyöritellessä silmiään, "jokainen meistä toivoisi voivansa pyytää teiltä lahjaa. Jokainen meistä puhuu omasta puolestaan, ja jokaisen toive on riippumaton muista. Tulimme yhdessä sillä sattumukset ajoivat meidät yhteen jo kauan sitten, mutta emme ole toisillemme velkaa, emmekä kosketa toistemme lahjoja."

Kuningas Talvi löi kätensä yhteen yllättävän vetreästi.

"Hyvä", hän huudahti. Ääni oli hauras mutta pirteä. "Tänään kuulen sinun toiveesi. Huomenna, kun voin paremmin mikäli Tuli suo, kuulen sinun toiveesi", kuningas sanoi ja osoitti Mishaa.

Harr liikehti kärsimättömästi.

"Mietit, miksi en maininnut sinua", kuningas sanoi ja katsahti Harriin. "On kolmenlaisia toiveita lahjoista. Sellaisia, joita en voi toteuttaa. Sellaisia jotka voin toteuttaa. Ja sellaisia joita en halua toteuttaa, tai joiden toteutumiseen minulla ei ole osaa eikä arpaa. Sinun toiveesi on kolmatta lajia."

Harr puristi kätensä nyrkkiin. Kuningas huokasi.

"Minä kuulen toiveesi ylihuomenna, Harr Berinpoika. Nyt, sinä ja Misha voitte odottaa tuolla", kuningas sanoi ja osoitti salin ovien läheisyydessä olevaa pöytää, "sillä välin kun kuulen Roinin

lahjatoiveen. Roshua, noudatko heille olutta ja poroa. Oletan, että yötalon Marje antoi mukaanne muuta syötävää."

Kolme matkalaista vilkuili toisiinsa.

"Tehän sanoitte, että jokainen puhuu omasta puolestaan", kuningas sanoi, "ja että jokaisen toive on riippumaton muista."

"Kuningas", Misha sanoi hiukan arastellen, "emme ihmettele sitä että erotatte meidät sivuun. Ihmettelemme miten tiedätte nimemme. Viima olisi voinut kertoa ne, mutta edes hänelle Harr ei kertonut koko nimeään."

Kuningas naurahti, ja Viima poistui ovesta.

"Voi Misha Keskiyö Sumusaarilta", kuningas sanoi ja nojautui eteenpäin, "etkö sinä muista lapsuudestasi miten se menee? Kuningas Talvi näkee ja kuulee kaiken."

Roin oli kuninkaan pyynnöstä nostanut itselleen tuolin valtaistuimen viereen. He istuivat vinosti toisiaan kohti, Roin ja vanhus.

"Uni on aina sama", Roin kertoi. "Istun oudossa paikassa, jonkinlaisessa tavernassa varmaankin. Ihmiset ovat pukeutuneet oudosti, eri tavalla kuin missään missä olisin käynyt. Eikä valoina ole tuli tai kimil-kiteiden hehku, vaan kirkkaampia hohtavia tankoja ja lasipalloja. Minä yritän kirjoittaa viestiä, nuori emäntä tarjoilee minulle juotavaa tai vaihtaa muutaman sanan, sisään tulee seurue jotka siirtyvät viereiseen huoneeseen. Ennen pitkää kaikki alkaa alusta. Aina samoin, mutta joskus alkaen eri kohdasta, loppuen eri kohtaan. Kirjoitan useita viestejä mutta yhtä en saa kirjoitettua. Joskus tuntuu, etten ole pöydässä istuva mies, vaan joku muu joka seuraa tapahtumia. Joskus näen ne kuin hänen silmillään."

Vanhus kuunteli kiinnostuneena ja miettiväisenä.

"Ja sinä haluaisit tietää, mistä unissasi on kysymys?"

"Ei", Roin kivahti mutta pahoitteli nopeasti purkaustaan. "Tarkoitin, haluan päästä niistä eroon. Pelkään nukahtaa tietäessäni lohduttoman unen palaavan. Sillä joka kerta se palaa, ja joka kerta se on lohduton. Mies unessani on hyvin väsynyt, hyvin toivoton. Ja se tarttuu minuun. Kun tänä aamuna heräsin yötalon vuoteesta, tunsin vartaloni levänneen, tunsin olevani levännyt. Mutta mieleni oli maassa, sillä mieleni ei saa levätä. Minä haluan eroon näyistäni. Se on lahja jota sinulta pyydän: että uni loppuisi."

Vanhus huokasi syvään.

"Sitä minä en sinulle voi valitettavasti antaa. Ne eivät ole unia. Sinun elämäsi on nyt yhteydessä tuohon toiseen mieheen ja hänen elämäänsä, jollain käsittämättömällä tavalla ajan ja maailmojen halki. Minä en voi antaa sinulle tätä lahjaa. Mutta minun pitää miettiä asiaa."

Kuningas yskäisi. Ensin kerran, sitten toisen, ja sitten yskänpuuska otti vanhuksen valtaansa. Hän puristi Roinin kättä. Köhinä kaikui salissa. Salin ovi tempaistiin auki ja Viima syöksyi sisään ja kuninkaan luo.

"Roshua", kuningas yritti sanoa mutta yskä ravisteli tämän heikkoa ruumista. Nainen kaivoi taskustaan pienen kangaspussin, repäisi pussia kiinni sitovan nauhan solmun auki hampaillaan ja levitti pussin suun kuninkaan suun eteen. Yskösten välissä kuningas veti ilmaa niin syvään kuin pystyi, ja pikku hiljaa yskiminen loppui ja jäljelle jäi vain vinkuva ja rahiseva hengitys. Viima sitoi pussin ja työnsi sen takaisin vyölleen. Pussin yrttien tuoksu tavoitti viimein Roinin. Neilikkaa, inkivääriä, kanelia. Kaiken alla jokin muu.

"Tiedätkö mikä ensi yönä on?" kuningas kysyi Roinilta.

"Sydäntalven yö. Pisin yö. Ellen laske väärin Talven pimeydessä tekemämme matkan päiviä."

"Oikein. Se on täällä Talvessa aivan erityinen yö. Tänne tulee muutamia nuoria alhaalta kylästä. Talven lapsia. He vartioivat tuliani. Haluaisin että auttaisit heitä, jos se sinulle sopii."

Roin nyökkäsi.

"Hän? Et voi", Viima aloitti kiivaasti, mutta kuningas Talvi nosti sormensa pystyyn.

"Roshua. Sinä autat häntä valmistautumaan yöhön. Ja vasta sitten tulet auttamaan minua. Tiedät että ensi yöstä tulee raskas."

Kuningas selvitti kurkkuaan rohisten. Viima nyökkäsi.

"Nyt, palatkaa Talvikylään. Roin, odotan sinun tulevan nuorten mukana illansuussa. Misha, tule takaisin huomenna. Ja Harr... jos kaikesta huolimatta haluat pyytää minulta lahjaa, tule takaisin ylihuomenna. Toisena päivänä Sydäntalven jälkeen."

Roin, Misha ja Harr seisoskelivat tasanteella iltapäivän pimeydessä odotellen Viimaa, joka oli taluttanut kuninkaan eteisen toisesta pienemmästä ovesta. He katselivat alhaalla kimmeltävää Talvikylän valomerta. Harr potki kiukustuneesti kaidemuurin juurta.

"Ei halua toteuttaa toivettani", hän mutisi. "Rääsyläisten kuningas, kuten sanoin. Hän ei edes tiedä vielä, mutta ei halua."

"Kyllä hän tietää", Misha sanoi vaitonaisesti. "Hän tietää kaiken. Muistan sellaisen tarinan lapsuudestani. Talven kuningas tietää kaiken. Hänellä on tarkkailijoita kaikkialla, näkee oletko ollut kiltti vai tuhma. Ja tuhmat lapset hän vie kauas pohjoiseen, Talven valtakuntaan, ja siellä heistä tulee Talven poikia ja tyttöjä. Hän tietää mitä aiot toivoa."

"Ei hän tiedä", Harr väitti varmana. "Sillä se mitä aion häneltä kysyä, ei ole toive. Pelkkä pyyntö. En toivo, sillä olen varma, että hän tietää reitin Yöhön Hänen luokseen."

Roin oli vaitonainen. Lopulta hän puhui hiljaksiin.

"Minun toivettani hän ei voi toteuttaa. Niin hän sanoi. Lupasin tulla yöksi tulivahdiksi. Kävi miestä niin sääliksi. Mutta minä luulen, ettei hänellä ole kykyä toteuttaa toiveitamme. Hän tietää asioita, mutta en usko että hän pystyy auttamaan meitä. Ehkä Misha voi huomenna yrittää."

Ovi heidän takanaan avautui, vain sen verran raolleen että Viima mahtui työntymään siitä ulos. Nainen katsoi että toiset olivat huomanneet hänen tulleen ja jatkoi sitten suoraa päätä rinteeseen laskeutuville portaille. Kolmikko asteli hänet kiinni ja yhdessä he lähtivät kohti Talvikylää.

"Kuningas on kovin huonona", Roin sanoi osaaottavasti. Hän oli nähnyt kuinka hellästi ja tottuneesti Viima kohteli vanhaa miestä.

"On. Ei se onneksi kestä enää kauaa", Viima sanoi alakuloisesti. "Meillä on tehtävää tänään ennen iltaa, sinulla ja minulla, eikä aikaa ole paljoa."

"Niin, tulivahdiksi. Miksi hän minut sinne haluaa, jos siellä on jo muitakin? Lapsia?"

Viima käännähti Roinin luo, tarttui tätä takin rintamuksesta ja aikoi selvästi kivahtaa jotain. Sitten hän tuli toisiin aatoksiin. Hän henkäisi, irrotti otteensa ja virnisti.

"Ole otettu, Tuleenpuhaltaja", Viima sanoi ja lähti astelemaan portaita alas. "Sinusta tuli juuri kaksitoistakesäinen."

Löyly

Roin, Misha ja Harr seurasivat Viimaa vaitonaisina alas Talvikylään. Satoi hiljaksiin lunta, suuria piparkakun kokoisia hiutaleita. Viimein eteläinen taivaskin tummui.

”Te kutsutte tätä pohjoiseksi”, Viima sanoi heidän kulkiessaan portaiden alapään portista jossa ei ollut poikkipuuta. ”Mutta meille kaikki muu on etelää. Pohjoisessa ei ole kuin Vuori.”

”Ja Yö.”

”Niin, niin taisit sanoa että teillä etelässä sanotaan. Että ennen Viimeistä Yötä on Talven valtakunta.” Viima kohautti olkiaan. ”Ehkä. Tai ehkä meistä eteenpäin on uusi etelä.”

Hän ohjasi seurueen syömään kylätaloon. Haudutettuja neilikkaisia porkkanoita, poronkärjistystä ja puolukoita. Hunajaista olutta.

”Missä täällä voi tutustua paikallisiin?” Harr murahti suullistensa välissä. Roin vilkaisi ympärilleen. Salissa oli vilkkaampaa kuin illalla.

”Kylätaloa kummempaa tavernaa Talvikylässä ei ole”, Viima sanoi ymmärtäen heti kysymyksen ytimen. ”Viljelylaaksossa länsirinteellä on pienempi yhteissali, mutta sinne asti sinun ei kannata lähteä. Mutta kylässä ollaan vieraanvaraisia. Sinut ja tuoppisi otetaan varmasti vastaan jokaisessa pöydässä.”

Roinin oli vaikea uskoa sitä, mikäli Viiman vieraanvaraisuus antoi mitään suuntaa. Nainen oli pitänyt veistä hänen kurkullaan heidän kohdattuaan ensimmäisen kerran.

”Minä olen vähän varovaisempi”, Viima sanoi kuin arvaten Roinin ajatukset.

”Luuletko että ovat pahoillaan jos kiertelen kylää?” Misha kysyi.

”Eivät varmasti”, Viima vastasi ja lopetti ateriansa. ”Täällä käy harvoin vieraita. Ovat varmasti mielissään.”

Harr jäi kylätaloon. Roin ehti ovesta astuessaan kuulla tervehdysten metelin kun mies istahti paikallisten pöytään. Misha heilautti kättään ja lähti kohti lähintä pajaa.

”Ja minä sitten?” Roin kysyi. Viima pysähtyi.

”Sinun pitää valmistautua iltaan. Minä neuvon sinut alkuun. Tule.”

Roin seurasi Viimaa ohi pajojen, pienen karjasuojan vierestä kapealle kujalle joka lähti kiemurtelemaan mökkien välissä kohti itäistä rinnettä. Valot tuikkivat ikkunoista. Tasaisin välein paloi tuli miehenkorkuisen pylvään päässä valaisten kujaa. Kulkijoita oli vähän tässä osassa kylää, vaikka mökeissä oltiin kotosalla. Eräällä pihalla oli pieniä lyhteitä seipäiden nokassa. Roin kysyi, ja Viima selitti että niillä ruokittiin lintuja. Yhtään siivekästä ei kuitenkaan näkynyt. Rakennukset harvenivat ja edestä kantautui vaimeaa kalsketta.

Pienen aukion reunalla oli leveä katos. Aukiolla harjoitteli miekankäsittelyä ja taistelua tusinan verran nuoria kyläläisiä. Taaempaa yksi ampui jousella pienen ladon seinustalle rakennettuun lumiukkoon. Miekat kalisivat ja jalat tanssivat tiukkaan tallatulla lumella.

”Millainen miekkakäsi sinulla on?” Viima kysyi heidän tullessaan aukiolle. Hän käveli katokseen.

”Pystyvä”, Roin vastasi. ”Toinen on vähän heikompi, muttei hyödytön.”

Viima irrotti vyön jossa hänen miekkansa roikkui, kiepautti nahkaremmiin huotran ympärille ja laski aseensa katoksessa olevalle penkille. Katoksessa oli puinen teline, jossa oli pystyssä harjoitusmiekkoja. Viima tarttui yhteen, kopautti terällä penkin päähän ja heitti miekan sitten Roinille. Roin nappasi aseensa ilmasta helposti. Hyvä heitto. Viima valitsi itselleen toisen miekan telineestä.

Viima asteli kohti aukion keskustaa ja vihelsi. Kalske taukosi, kun harjoittelevat kääntyivät äänen suuntaan.

”Talven lapset”, hän sanoi ja korotti sitten ääntään, ”Ketkä teistä vahtivat kuninkaan tulta tänä yönä?”

Viisi kättä nousi. Roin muisteli että kuningas oli sanonut vahdiksi tulevan nuoria Talven lapsia. Hän oli ajatellut että kyse oli hieman vanhemmista. 'Sinusta tuli juuri kaksitoistakesäinen', oli Viima sanonut. Niinpä tietysti.

"Hyvä. Tässä on kuudes tulivahtinne", Viima sanoi ja heilautti päätään Roinin suuntaan. Roin nyökkäsi.

Viima hyökkäsi ennen kuin Roin ehti ymmärtää, että esitys oli alkanut. Hän sai vaivoin huitaistua oman teränsä iskun eteen, heikon, refleksinä lähteneen liikkeen. Viiman miekka teki jo uutta kaarta kun Roin vasta lopetti torjuntaa. Tylsä terä satoi sivalluksia vasemmalta, oikealta, yläviistosta. Roin pysyi hädin tuskin mukana. Viima oli nopea, ei nopeimpia, joiden kanssa Roin oli harjoitellut, mutta nopea yhtä kaikki. Mutta tämän lyönnit olivat myös hätäisiä, vailla todellista uhkaa. Ja juuri kun Roin oli saamassa kiinni rytmistä, Viima otti kaksi askelta taakse ja laski miekkansa. Talven lapset hurrasivat.

"Ei sinun tarvitse säästellä tai varoa", Viima sanoi. Roin nyökkäsi, vaikka ei hän ollut tehnyt kumpaakaan.

Viima hyökkäsi uudelleen. Tällä kertaa Roin oli tilanteen tasalla, mutta tilanne oli muuttunut. Viima oli vaihtanut koko tyyhinsä. Poissa oli hosuva tikkaus, tilalla rauhalliset mutta yllättävät ja nopeat pyyhkäisyt. Ei nainen ollut hidastanut tahtiaan hänen takiaan, Roin ajatteli torjuessaan iskun ja yrittäessään omaa lyöntiä. Ensimmäisen tyylin tarkoitus oli ollut horjuttaa hänen varmuuttaan, yllättää ja saattaa epätietoiseksi. Vaikka iskut eivät sadelleet yhtä tiheästi, niissä oli edelleen sama nopeus ja yllättävyys, mutta tällä kertaa hätäisyys oli poissa. Ja Roinin oli edelleen tehtävä kaikkensa pitääkseen harjoitusterän kosketuksen loitolla.

Siihen meni hetki, mutta lopulta Roin oppi lukemaan Viiman liikkeitä ja aikeita. Taistelusta tuli tasaväkisempää. Rysy muuttui tanssiksi, jossa edellinen liike jatkui seuraavaan kuin ennalta suunnitellusti. Viima oli taitava, sitä Roin ei voinut kieltää. Mutta hän tiesi myös, että todellinen tilanne

heidän välillään olisi jotain aivan muuta kummaltakin osapuolelta. Vihaista ja voimakasta, eikä liikkeitä kuluisi kovin montaa, kun toinen heistä kaatuisi toisen miekkaan. Kumpi kumman, sitä Roin ei uskaltanut edes arvella. Sillä hän tiesi olevansa taitava, mutta niin oli Viimakin.

”Irti siitä!” Viima yhtäkkiä huusi, irtautuen samalla heidän tanssistaan ja huutonsa selvästi jollekin muulle suunnaten.

Poika ei ollut edes ehtinyt koskea katoksen penkillä makaavaan miekkaan. Nyt hän loikkasi pelästyneenä taaksepäin. Viima harppoi katokseen.

”Sinun pitäisi tietää”, hän sanoi. Poika painoi päänsä, mutta Viima laski käden tämän olkapäälle. ”Hei, ei huolta. Mitään ei ehtinyt käydä.” Hän työnsi poikaa hellästi takaisin kentälle.

”Te kaikki tiedätte, ettei toisten tuhkateriin kosketa ilman lupaa, ja tiedätte myös, ettei minun terääni koske kukaan. Teidän pitäisi tietää, ettei se ole ylpeyttä, mutta mikäli olette unohtaneet, se ei yksinkertaisesti ole turvallista. Se miekka ei ole teille tarkoitettu.”

Talven lapset nyökkäilivät ja mutisivat myöntävästi. Viima löi kätensä yhteen.

”No. Nyt te olette nähneet mitä me osaamme. Näyttäkää nyt, miten te aiotte puolustaa Talven valtakuntaa pahalta ja pimeydeltä.”

Roin asetti harjoitusaseensa puiseen telineeseen. Kentällä Talven lapset olivat jatkaneet harjoitustaan, tällä kertaa enemmän Viimalle ja Roinille esiintyen. Selvästi yritettiin pistää paremmaksi kuin edellinen näytös. Roin näki, ettei niin tulisi tapahtumaan. Viima vyötti miekkansa takaisin lanteilleen.

”Mitä tapahtui”, Roin kysyi. Kun Viima ei hetkeen vastannut, Roin jatkoi. ”Kun ensimmäisen kerran kohtasimme, sinun veitsesi oli kaulallani. Sen metalli oli valkoista, terän kylmyydessä oli jotain erikoista. Mutta kun näin tuon miekkasi ulkona huotrastaan, tunsin sen kylmyyden matkankin päähän. Ja sen äänessä on jotain... Jotain mitä en osaa kuvailla.” Viima kuunteli mutta ei edelleenkään

vastannut. ”Ensin ajattelin että terän valkoisuus olisi jäänvalkoista. Mutta ei sittenkään. Kutsuit niitä tuhkateriksi?”

”Miekat, veitset... tuhkateräksestä taottuja. Tuhkateriä”, Viima sanoi.

”Olen kuullut tuhkateräksestä”, Roin sanoi. ”Tarinoita. Huhuja kauan sitten unohdetuista aseista, kauan sitten unohtuneista taontataidoista, hävinneistä perimätiedoista. Tuhkateräs. Koratissa kutsuvat sitä luuteräkseksi. Sumusaarilla sitä tehtiin erityisen hyvin.”

”Niin. Eivätkä ne tarinat tiedä kertoa kaikkea. Sillä Talven valtakunnan tuhkateräs on erilaista. Ja minun miekkani... se on ainutlaatuinen. Älä koske siihen. Omaksi parhaaksesi.”

Viima oli sanonut kaiken mitä aikoi sanoa, Roin ajatteli. Hän ei kysynyt enempää. Talven lasten aseet kopisivat.

Roin seurasi Viimaa takaisin kylään, jossa pajojen kilke kuului kaikkialle. Yötalon Marje tuli vastaan jo pihamaalla.

”Saunaan, saunaan! Sen vielä ehditte hyvin ennen kuin laitan ruoan pöytään. Syötkö sinä Viima täällä?”

”En taida”, Viima pahoitteli. ”Kylpemässä käyn kyllä. Mutta sitten minun pitää rientää Talven tupaan.”

”Tietysti, tietysti”, Marje järjesti, ”sinnehän sinäkin illalla?”

”Menen”, Roin vastasi. ”Mutta minä syön mielelläni.”

”Hyvä hyvä. Siellä on saunalla kaikki tarvittava, ja puhtaita vaihtovaatteita. Sytyttäkää kiukaaseen uusi tuli kun lopetatte. Ja jos jotain tarvitsette, niin soitatte kelloa, Viima tietää.”

Viima nyökkäsi ja ohjasi Roinin yötalon takana olevan matalamman osan pienelle ovelle. Savupiipusta oli aiemmin tuprutanut paksua savua, mutta ei enää.

”Onhan sauna sinulle tuttu”, Viima sanoi vetäessään oven auki. Kahva oli tehty paksusta käyrästä oksanpätkästä.

”On. En ole vuosiin käynyt, mutta on.”

He riisuvat pienessä eteisessä parin paksun kynttilän valossa. Roin viikkasi vaatteensa pinoon seinänvieren penkille. Viima teki samoin, mutta myttäsi alemmat vaatteensa penkin päässä olevaan pärekoriin. Kivilattiaa peittivät kuluneet räsymatot. Niiden alla olevan kiven kylmyys ei päässyt jalkoihin asti. Viima pujahti saunan lämpöön ja Roin seurasi perässä.

Saunan hämärässä Roin kipusi lauteille varovasti. Vaikka pari pientä huonosti palavaa kynttilää valaisi huonetta vastakkaisen nurkan lyhdyistään, oli vieraassa tilassa vaikea erottaa niitä kolmeakaan porrasta. Viima kiipesi ne reippaasti. Roin oli edellisenä iltana käynyt peseytymässä tässä samassa tilassa, mutta oli silloin ollut niin väsynyt, ettei ollut kunnolla katsonut ympärilleen. Siinä oli kaikki mitä saunassa kuuluikin olla: lauteet, joihin mahtui varmasti tarvittaessa tusina löylyttelemään, valtava alaosastaan muurattu ja yläosastaan peltinen pönttökiuas, kiukaan ja oven välissä vielä muurattu vesipata. Viima otti vettä kiulusta ja viskasi sisään tullessaan avaamansa kiukaan kiville. Kuuman höyryn hyökätessä päälle Roin ähkäisi ja painautui matalammaksi.

”Anteeksi”, Viima sanoi. Hän huomasi selvästi olleensa ajattelematon mutta ei silti vaikuttanut olevan oikeasti kovinkaan pahoillaan. ”Varon seuraavaa.”

Pitkään he istuivat ihanassa lämmössä, hien ensin karpaloituessa iholle ja lähtiessä sitten valumaan. Viima heitti välillä lisää löylyä, nyt huomaavaisemmin. Roin tunsu miten pehmeä raukeus lähti raajojen päistä kohti muuta kehoa ja lepytti lopulta jäykät lihakset. Vaikka edellisen yön uni oli ollut lempeä ja rauhoittava, toi sauna aivan erilaisen rentouden viikkojen vaelluksen jälkeen. Hän huokasi. Ja aivan kuin olisi tiennyt tuon ohi virranneen ajatuksen, Viima alkoi puhua.

”Te ylititte erämaan nopeasti. Nopeammin kuin muistan kenenkään ennen. 14 päivää kaamosta, sanoit. Erämaata kymmenen? Yksitoista?”

”Kymmenen”, Roin vastasi. ”Muutamana päivänä kuljimme paljon pidemmän matkan kuin toisina. Lumi ei upottanut samalla tavalla.”

”Hankikantoa. Varmasti Hankikunnailla. Siellä yleensä on. Mutta kymmenessä päivässä Viimeisellevirralle on silti nopea. Melkein luulisi että pakenette jotakin sen sijaan että olisitte jonkin perässä.”

”Kuka mitäkin”, Roin sanoi.

He vaikenivat jälleen toviksi. Aina välillä kiuas sihahti veden osuessa kuumiin kiviin, paukahti kerran, pari.

”Jos teille kaikki muu on etelää...”, Roin epäröi, ”Jos katsotte maailmaa niin, että kaikki muu on täältä poispäin, miksi joen nimi on Viimeinenvirta?”

Viima ei hetkeen vastannut. Roin ajatteli tämän miettivän, mutta kun Viima lopulta havahtui vastaamaan, huomasi tämän olleen ajatuksissaan.

”Ymmärsit väärin. Meille kaikki on tännepäin. Ei täältä pois. Pohjoisessa ei ole kuin Vuori, niinpä kaikki on etelässä. Kun tänne tullaan, tullaan etelästä. Aina etelästä. Viimeisenvirran nimi kuten kaikki valtakunnassa on perua ikaikojen takaa, eikä kaikesta voi olla varma, kumpi tuli ensin, nimi vai merkitys. Viimeinenvirta on erämaata vartioiville Talven lapsille viimeinen ennen kotia etelästä palatessa. Se on viimeinen josta saa isoja kaloja, viimeinen raja jonka pohjoispuolella ei metsästetä eläimiä. Sudet ja muut suuret pedot eivät ylitä sitä kuin äärimmäisessä hädässä.”

”Teillä on outo suhde eläimiin. Pidätte niitä ystävinä, mutta silti metsästätte niitä ja syötte lihaa.”

”Se on kuten eräässä vanhassa tarinassa. Jonkin kuninkaan tallissa on hevonen. En muista mistä tarina lopulta kertoo tai mikä sen opetus on, mutta ehkä kuningas ei ollut edes todellinen.”

Viima heitti kuupallisen vettä kiukaalle. Löyly löi vielä reippaasti.

”Hevosesta pidettiin hyvää huolta...”

Viima piti taukoa.

”Et sinä sitä tarinaa halua kuulla. Se... Me pidämme huolen eläimistä ja erämaasta. Talven valtakunnasta. Ja Talvi pitää huolen omistaan. Eläimet syövät kasveja ja toisiaan, me syömme eläimiä.

Kun meidän liekkimme sammuu, me taas vuorostamme ruokimme kasveja. Teillä etelässä susi on peto, öinen saalistaja joka vie, ja joka pitää metsästää jos se tappaa eläimen. Me emme kosta sudelle sen luontoa. Puolustamme itseämme kun joku nälkäinen yksilö joskus sattuu leiriin, mutta siinä se. Me metsästämme eläimiä ravinnoksi, ja ruokamme laitamme muutenkin kuin hengissä pysymiseksi. Mutta vastavuoroisesti me varmistamme, että erämaassa riittää syötävää. Talvikylän laitamilla ruokimme eläimiä. Ne tietävät tulla äärimmäisessä hädässä. Ja kuten sanoin, Viimeisenvirran jälkeen ei metsästetä.”

Roin uskoi ymmärtävänsä.

”Ja metsästettyjen eläinten kunnioittamiseen meillä on omat tapamme. Pidetäänkö siellä mistä sinä olet jahdin jälkeen juhlat?”

”Kyllä. Karhun tapauksessa pidetään peijaiset, muutenkin kaatojuhlat mikäli on metsästetty suuremmalla joukolla.”

”Niitä ei alun perin pidetty voiton vuoksi. Jossain vielä ehkä muistetaan, mutta kauan sitten niitä pidettiin siksi, ettei kaadettu kantaisi kaunaa. Että sen henki lepyteltäisiin. Ja että eläin palaisi takaisin metsästysmaille. Niitä ei pidetty metsästäjien vaan metsästetyn kunniaksi. Ja vielä sitäkin ennen... Niin kuin täällä vieläkin.”

Viima otti vettä kuuppaan mutta laski sen takaisin.

”Kun sinä menit eilen illalla tovereinesi yötaloon, minä suuntasin Talvipuun valkealle. Suuren ja muistoja vanhemman Talvipuun leveän lehvästön alla pidetään aina suurta nuotiota, johon saavutaan kaikkialta erämaasta ja Talvikylästä tervehtimään toisia. Siellä istutaan tulen ympärillä ja kerrotaan tarinoita niin että muut kuulevat. Tarinoita jotka ovat tapahtuneet. Tarinoita jotka pitää muistaa. Mutta niitä ei kerrota pelkästään muille. Ne kerrotaan Tulelle. Minä kerroin, aivan kuten Tuisku ja Loska ovat kertoneet leirinsä nuotiolla, miten metsästimme sen peuran jota sinäkin söit. Nyt se peura ei unohdu.

Sen tulen kaiku kuuluu yhä. Eivät peijaiset olleet karhunkaatajalle vaan karhulle. Tekemisistään pitää ottaa vastuu. Ei kunniaa.”

”Siksikö Talven sanotaan antavan anteeksi?”

Viima ei vastannut kysymykseen vaan jatkoi kuin ei olisi kuullutkaan sitä.

”Ei meissä lopulta ole niin paljon eroa, eläimissä ja meissä. Me rakennamme pesämme eri tavalla ja käytämme työkaluja. Me olemme hiukan eri tavalla itsekkäitä ja anteliaita. Mutta lopulta me olemme kaikki samaa. Ja lopulta me kaikki haudaudumme tuhkaan odottamaan viimeistä aamua.”

Vesi lensi kiukaalle. Sihinää.

”Me olemme kaikki samaa liekkiä. Meissä kaikissa palaa sen ensimmäisen taivaan Tuli.”

”Ja Tuli ei unohda?” Roin kysyi.

”Niin.”

”Sinä et taida olla täältä syntyjäsi”, Roin sanoi, sillä ajatus oli vaivannut hänen mieltään siitä saakka kun Viima oli jyrkästi kiistänyt olevansa Talven tytär. Roin oli nopeasti ymmärtänyt, että Talven lapset eivät olleet kuninkaan vaan valtakunnan lapsia, mutta Viiman ehdottomuus siitä että oli Talven neito eikä tytär, oli jäänyt vaivaamaan. Samalla hetkellä kun oletus sai äänen, Roinia alkoi hävettää kysymyksensä. Mutta ei Viima ollut siitä millänsäkään.

”En ole. Mutta tämä on ainoa koti jonka tiedän. Isäni toi minut tänne kun olin hyvin pieni. Niin pieni, että se on ensimmäinen muistoni. Se, kun eräs Talven pojista nostaa minua alas reestä hiukan itäportin tällä puolen.”

Ilmeisesti Roin liikahti jotenkin niin, että Viima oletti hänen kaipaavan tarkennuksia, mutta näin ei todellisuudessa ollut.

”Ei, ei minua varmaankaan tuotu Talven valtakuntaan koska olin ollut tuhma lapsi. Mutta ehkä kerron sen tarinan sinulle toiste.”

He kävivät välillä vilvoittelemassa ulkona. Tai se oli ollut tarkoitus, Roin ymmärsi. Heidän päästyään eteisestä pakkaseen Viima sukelsi hankeen. Roin muisti edelliseltä illalta saunasta rynnänneen väen. Ilmeisesti lumessa kieritteleminen oli Talven tapa. Hän kohautti höyryäviä olkapäitään ja seurasi perästä.

Se oli kammottavaa. Kylmä salpasi keuhkot, lumi raapi ihoa ja nipisteli. Pakkanen hyysi, Roin kierähti selälleen ja alkoi saman tien nousta ylös. Päästyään jaloilleen ja takaisin oven luo hän kääntyi katsomaan. Viima nousi verkkaisesti hangesta, ja jo ennen kuin pääsi ylös, kourallinen lunta lensi kohti Roinin kasvoja. Osuma oli suora.

”Naama kanssa”, Viima sanoi vetäessään oven auki ja antaessaan Roinille tietä.

Roin tiesi olevansa vereslihalla jäästä ja kiteistä. Mutta kun hän katsoi ihoaan hämärässä, ei naarmuista ollut tietoakaan. Ei haavoja, ei verta. Ja itse asiassa lämmön sulattaessa sulamattomia hiutaleita alkoi tuntua oikeastaan aika mukavalta. Hyvin mukavalta. Roin heitti löylyä.

”Yön tulivartio”, Viima selitti samalla kun vihtoi Roinia, ”se on hyvin yksinkertainen juttu. Aikuistumisriitti tavallaan. Tai yksi sellainen. Kun Talven lapset tulevat iälle, jokainen osallistuu vuorollaan Sydäntalven yön tulivartioon. Valvovat vuoroissa yli yön, etteivät Talven tuvan tulet sammu.”

”Se takka oli jo päivällä sammuksissa”, Roin sanoi ähkien iskujen voimasta.

”Ja silti sinä sen sait syttymään.”

”Yksi pieni vaivainen liekki. Se ei kestä aamuun.”

”Kynttilässä on pieni liekki. Onko kynttilä sammuksissa? Niin kauan kuin Tulen kaiku—”

”—kuuluu”, Roin keskeytti, ”voi Tuli muistaa että sitä tarvitaan. Tiedän mitä kuningas sanoi.

Mutta se takka on sammunut ennen puoliyötä.”

”Takan liekki ei pala hyvin”, Viima sanoi ja kuulosti kireältä. Hän lopetti vihtomisen, ojensi koivunoksakimpun Roinille ja kumartui pois päin. ”Eikä se pala lämpimästi. Mutta se ei ole sammunut. Eikä se saa sammua ennen aamua.”

Roin aloitti Viiman hartioista.

”Yöstä tulee kylmä”, Viima sanoi kun Roin viimein lopetti. ”Ja yöstä tulee pitkä ja pimeä. Yöllä ei saa antaa valtaa, muista se. Talven tuvan tulet ovat ainoat jotka palavat pimeyden ja maailman välissä.”

Roin työnsi vihdan veteen. Viima katsahti häneen.

”Uudestaan?” nainen kysyi.

”Voi kyllä”, Roin vastasi, ja sitten he laskeutuivat lauteilta ja säntäsivät kohti ulkona odottavaa lunta.

Myöhemmin he vilvoittelivat saunan eteisessä ennen pukemista. Marje oli tuonut aiemmin ovipieleen kaksi mukillista kylmää olutta, pyytäen samalla oven läpi että Roin ja Viima sytyttäisivät kiukaan pesän uudelleen lähtiessään. Roinin arpi erottui saunanpunakassa ihossa ilmeisen huomiota herättävästi, sillä Viima otti sen puheeksi. Pitkä arpi, rinnan päältä kyljen kautta aina reiteen asti.

”Se on vanha”, Roin kertoi, ”Hurmevuosilta. Eikä se koskaan ollut niin paha miltä se näyttää, pitkä vain. Vaikka kaipa siitä olisi henki lähtenyt, elleivät olisi ajoissa paikanneet.”

Roin joi oluensa loppuun ja palasi saunaan. Viima ei kysellyt enempää. Roin avasi kiukaan pesän luukun ja kyykistyi.

”No täällä ei ole kyllä enää edes lupausta”, Roin sanoi työntäessään ohuimpia kasasta löytämiään puita pimeään tulipesään.

”Saat tämän”, Viima sanoi ja ojensi Roinille sormen mittaisen suikaleen tuhta. Roin katsoi liuskaa epäuskoisena.

”Ei edes lupausta”, hän toisti. Viima ei sanonut mitään, alkoi vain pukeutua.

Roin asetteli puita paremmin, pienimmät ilmastavasti alle ja vähän isommat päälle. Mutta mitä apua siitä oli, kun tulta ei yksinkertaisesti ollut. 'Kynttilässä on pieni liekki. Onko kynttilä sammuksissa?' oli Viima selittänyt. Roin avasi toisen lyhdyn luukun, työnsi tuohensa kärjen kynttilän liekkiin ja yllättyi miten hanakasti se syttyi. Toisella kädellään hän suojasi liekkiä ilmastavirralta siirtyessään takaisin kiukaan luo. Hän kumartui, työnsi sytykkeensä puiden alle ja yritti syöttää liekille ohuimpia puita. Tuohi oli lähes lopussa, kun liekki viimein tarttui ja lähti leviämään. Roin ehti huokaista helpotuksesta, ja sitten pesässä paloikin jo kunnolla. Hän sulki luukun.

"Minä kiipeän jo ylös", Viima sanoi yötalon edessä. Saunasta lähtiessään hän oli laittanut päähänsä liian suuren villaisen myssyn. Matkalla saunalta pääovelle Roin ymmärsi miksi. Hänellä itsellään ei ollut päähinettä, ja hiukset olivat jo ehtineet jäätyä.

"Minä syön ja tulen sitten perässä", Roin vastasi.

Viima lähti ja Roin astui sisään yötalon porstuaan. Vierastuvasta leijui taivaallinen tuoksu. Pöydällä oli sen seitsemää sorttia ruokaa, mutta muita ruokailijoita ei näkynyt. Roin otti lautasensa täyteen ja istui pöytään. Marje kävi kaatamassa hänelle olutta.

"Eihän tämä kaikki vain ole pelkästään minua varten", Roin kysyi.

"Ei, ei sentään. Erämaasta tulee väkeä lepäämään myöhemmin. Vaihtoväki lähti aamulla. Ja toinen seuralaisistasi lupasi syödä täällä. Mutta älä turhaan kursaile, ruokaa on yllin kyllin. Syö niin paljon kuin jaksat."

"Söisin oikein mielelläni vaikka kahden edestä, mutta en usko että se on hyväksi yötä vasten."

Marje ei sanonut mitään, hymyili vain, ja katosi sitten keittiön puolelle.

Ei aikaakaan kun Misha kolisteli ovesta sisään. Nainen näytti pirteältä ja puhkui innoissaan.

"En ollut väärässä", hän selitti haltioissaan lastatessaan ruokaa lautaselleen. "Sepät täällä tekevät melkein ihmeitä. Niin taiturimaisia töitä en ole nähnyt sitten Vanhanlinnan edellisen mestarin. Eivätkä pelkästään metallisepät, sillä täällä kaikki on hienointa kädenjälkeä. Sinun pitää nähdä puutyöt ja korut,

kankaat ja lasi. Mutta sepät... Tarinat ovat totta. He takovat tuhkatästä. Ja siinä on jotain erilaista. Se ei ole samanlaista kuin Sumusaarten kadonnut taito. Ei aivan.”

”Älä innostu liikaa”, Roin rauhoitteli innostunutta Mishaa. ”Älä vielä. Voi olla että Harr on oikeassa, eikä hän voi toteuttaa pyyntöjämme. Tai ei halua. Toivotaan parasta, mutta varaudutaan siihen, että joudumme palaamaan tyhjin käsin.”

”Totta kai”, Misha myönteli, ”mutta pelkästään näiden ihmeiden näkeminen tuo minulle mielihyvää, jollaista en olisi uskonut kokevani.”

”Hyvä. Sillä luulen myös että jos hän jonkun toiveen toteuttaa, se on sinun toiveesi.”

Misha nyökkäsi ja otti lautaselleen vielä yhden lantunpalan.

Roihu

Nousu oli tällä kertaa helpompi. Roinin ei tullut edes hiki, saaticka että täysi vatsa olisi taistellut vastaan. Ylätasanteen muurilla olevat nuotiot vaikuttivat hiukan isommilta kuin päivällä, muutama puu enemmän jokaisessa. Ehkä ne lämmittivät ovelle asti, ehkä eivät. Silti tuntui paljon kylmemmältä kuin aiemmin. Roin huomasi että julkisivun kivikoristeet keräsivät kuuraa.

Roinin astuessa eteiseen tuli Viima samalla hetkellä vasemmasta sivuovesta. Tämä sulki oven perässään huolellisesti. Eteisessä ei missään nimessä ollut lämmin. Lämpimämpi kuin ulkona, helposti, mutta se kertoi enemmän toisen kylmyydestä kuin pienen tilan lämmöstä.

”Sait syödäksesi?” Viima kysyi ja avasi salin oven jääden odottamaan että Roin astuu sisään.

”Kyllä. Oli jos jonkinlaista. Mieluusti olisin enemmänkin syönyt, mutta pelkäsin tuota nousua.”

”Marje laittaa aina yllin kyllin”, Viima myönteli ja veti Talven tuvan oven kiinni heidän perässään.

Salissa oli valoisaa. Pöydillä paloi kynttilärykelmiä, jokaisessa pylväässä oli soihtu tai kaksi. Vain takka näytti sammuneelta. Istuimen päässä salia oli tehty makuusijoja levittämällä lattialle paksu kerros olkia ja niiden päälle täkkejä ja huopia. Roin ajatteli, ettei tilaa ollut kuudelle nukkujalle, mutta keksi sitten, että vain neljä heistä nukkuisi kerralla. Pöytien vierestä nousi viisi nuorta. Salissa oli kaikista tulista huolimatta kylmä.

”Talven lapset”, Viima sanoi, ”tässä on kuudes tulivahtinne. Hänen nimensä on Roin.”

Roin nosti kätensä vaisuun tervehdykseen.

”Tässä ovat Kuura”, Viima sanoi ja osoitti ensimmäistä Talven lasta. Kuura oli joukon pisin ja olisi ollut ilman päässään olevaa hiukan hiippaista lakkiakin, joka toi vähän toista vaaksaa lisää pituutta. Paksun villapaidan päällä hänellä oli nahkainen liivi ja vyöllä roikkui tyhjä puukontuppi.

”Pyry”, Viima jatkoi ja osoitti seuraavaa. Tyttö oli melkein yhtä pitkä kuin Kuura. Päässään tällä oli villainen huivi niin että hiukset tulivat sen yläpuolelta vielä näkyviin. Kaikilla muilla oli jalassa joko saappaat tai huopatosset, mutta Pyry oli villasukkasillaan.

”Hile”, Viima osoitti pienikokoista tyttöä jolla oli päässään Viiman aikaisempi myssy. Jos se oli ollut Viimalle liian suuri, Hilelle se oli valtava. Lapsi näytti menninkäiseltä, ei vähiten siksi että pienen kokonsa vastapainoksi näytti joukon vanhimmalta. Vaikka eipä heillä paljoa ikäeroa ollut. Hile nyökkäsi tervehdykseksi, ja myssy putosi hänen silmilleen.

”Roihu”, Viima sanoi ja osoitti joukon lyhyintä lasta. Tytön hiukset olivat täsmälleen samanväriset kuin Viiman. Kasvot tuskin näkyivät moneen kertaan kaulan ympäri kierretyn huivin takaa. Roihu vilkutti aivan kuin näkisi vanhan rakkaan ystävän vuosien jälkeen mutta sadan metrin päästä. Vaikutelma oli hiukan hassu viiden metrin etäisyydeltä.

”Ja Huurre”, Viima lopetti. Huurre oli pituudessa keskimäinen ja todennäköisesti joukon nuorin, Roin ajatteli. Poika yritti näyttää rehvakkaalta. Pipo oli painettu taakse ja peukalot lepäsivät villaisen liivin päällä olevan vyön soljen takana. Huurre oli myös kaikkein keveimmin pukeutunut. ’Tässä ollaan katsos sen verran vanha kettu näissä hommissa ettei edes kylmä tule’, olemus sanoi. Todennäköisesti joukon nuorin, Roin ajatteli uudestaan.

”Hyvä!” Viima huudahti. ”Te kaikki tiedätte, mikä tehtävänne on. Talven tuvassa pitää palaa tuli yön yli. Helppoa se ei ole, ja vähiin se käy. Mutta te pystytte siihen kyllä, kuten ovat pystyneet muutkin ennen teitä. Ja Roin?”

”Niin kauan kuin Tulen kaiku kuuluu, voi liekki muistaa että sitä tarvitaan?”

Viima nyökkäsi. Ja juuri ennen kuin hän kääntyi kohti ovea, Roin näki tämän kasvoilla ilmeen, josta kaikki kävi selväksi. Viima kyllä uskoi että he pystyisivät siihen, mutta hän ei tiennyt sitä. Se ei ollut itsestään selvää. Oli tulilla mikä tahansa merkitys, ei ollut varmaa että ne palaisivat aamuun. Roin oli nähnyt aikanaan monta epätoivoiseen tehtävään lähtevän joukon saatepuhetta. Ne olivat kaikki

samanlaisia. Ylistystä ja moraalin nostatusta, mutta lopulta vain silkkaa toivoa onnistumisesta. Ovella Viima vielä kääntyi saliin päin.

”Ja muistakaa. Ei lisää puita ennen kuin annan luvan.”

Roin jutusteli pöydässä istuvan joukon kanssa. Kaikki paitsi Roihu joivat kuumaa glögiä savisista mukeista. Kävi ilmi että Hile todella oli ryhmän vanhin, Huurre nuorin. Hile ja Kuura olivat jo kolmentoista, loput kolme täyttäsivät ennen keskikesää. Keskikesällä olisi myös aikuistumisriitti, hiukan samanlainen, ja se liittyi jotenkin tuhkateriin. Jokainen saisi omansa. Jokaisella erämaata vartioivalla Talven lapsella on oma tuhkateränsä, Roinille kerrottiin. Joillakin veitsi, joillakin miekka. Toiset takovat omansa itse jos osaavat sepäntaitoja, toisille ne tehdään. Mutta jokainen hankkii materiaalinsa itse. Roin oli juuri kysymässä mitä se tarkoittaa, ja että miksi Viiman tuhkaterät ovat erilaisia, kun kuin kutsuttuna Viima avasi salin oven ja astui sisään kantaen jotakin kankaaseen kiedottuna. Hän laski nyytin ovea lähimpänä olevalle pöydälle ja avasi rullan.

”Tulkaas tänne”, hän sanoi, ja he menivät.

Auki rullatulla kankaalla oli yhdeksän erimittaista veistä, kaikkien terät samaa valkoista metallia.

”Teillä ei vielä ole omia tuhkateriänne. Ja kuten tiedätte, toisten teriin ei kosketa ilman lupaa. Tänä yönä teillä on lupa valita näistä yksi itsellenne lainaan tulivartion ajaksi. Ne ovat palvelleet Sydäntalven tulivartiota sukupolvia. Te saatatte tarvita niitä yön aikana, tai sitten ette. Joka tapauksessa, valitkaa.”

Jokainen otti itselleen veitsen, toiset nopeammin, toiset hitaammin valikoiden. Kaikkein pisimpään valitsi Roihu omaansa. Kuura sujautti valintansa vyöllään olevaan tuppeen. Se sopi, vaikei selvästikään ollut samaa paria. Kun Talven lapset olivat valinneet kukin omansa, astui Roin pöydän luo.

”Minäkin?”

”Sinäkin.”

Veitsistä neljä oli jäljellä. Yhden kahva oli lähes yhtä valkeaa puuta kuin terä itsessään, yhden kyljessä oli kauniita kaiveruksia. Yksi oli nahkanyöritetty, viimeinen terän valkeutta lukuun ottamatta niin tavallisen näköinen kuin puukko nyt yleensä voi olla.

”Onko valinnalla jokin merkitys?” Roin kysyi.

”Ei. Ehkä? En tiedä. Ehkä valitsemasi veitsi kertoo jotain sinusta. Ehkä ei.”

Roin katsoi jokaista veistä tarkkaan, vilkaisten välillä häntä silmäilevää Viimaa.

”Minulla on oma puukkoni”, hän lopulta sanoi.

”Jos tarvitset tänä yönä veistä, omalla puukollasi et tee mitään. Mutta ihan miten haluat.”

Viima odotti vielä hetken, mutta Roin ei valinnut mitään veitsistä.

”Arvelin että olisit ottanut tuon koruttoman”, Viima sanoi kietoessaan veitset kangasrullaan.

”Joskus sitä yllättyy.”

Hän nosti kevenneen nyytin syliinsä.

”Alkakaahan ensimmäinen vahti ja muut unille”, Viima sanoi veitsiään vertaileville Talven lapsille. Sitten hän lähti.

”Viima käy varmasti sanomassa meille kun puuta saa lisätä”, Pyry vakuutteli. ”Ja kaikki muistavat, että ei ennen.” Kaikki vilkaisivat takan vieressä odottavaa halkokasaa. Huurre kaatoi itselleen lisää glögiä pannusta.

”Kylmä tulee kyllä”, Kuura sanoi ja veti päätään syvemmälle kaulukseen.

”Te voitte mennä kaikki nukkumaan, jos otan ensimmäisen vahtivuoron”, Roin sanoi. ”Olen tottunut. Saa sekin joka on minun kipinäparini seuraavassa vuorossa nukkua vähän enemmän.”

Se kävi lapsille. Sovittiin että Roin herättäisi kahden tiiman kuluttua Hileen ja Kuuran, nämä puolestaan oman kaksitiimaisensa jälkeen Roihun ja Pyryn, ja nämä lopulta Roinin ja Huurteen. Ketjua jatkettaisiin niin pitkään kuin olisi tarpeen. Kaikki viisi Talven lasta mahtuivat hyvin siskonpetiin. Pyry

alkoi kuorsata ennen kuin kaikki olivat ehtineet edes makuulle. Hile veti Viiman myssyn silmilleen. Pian rivistä kuului tasainen tuhina ja kuorsaus.

Nukahtamisesta ei ollut pelkoa. Se tulisi jälleen jos nukahtaisi. Roin istuskeli pöydän ääressä, nojaili pylvääseen, käveleskeli salissa varoen herättämästä muita. Eipä siitä paljon pelkoa ollut: viisikko nukkui niin sikeästi, että olisi tarvittu jotain paljon suurempaa kuin raskaat kantapäät heidät herättämään. Kului tiima ja synkät aatokset saapuivat.

He olivat tulleet turhaan. Ehkä myös liian myöhään, mutta se oli lopulta sama asia. Mishan toive ehkä toteutettaisiin, mutta kuningas Talvi oli vanha mies jonka viimeiset hetket alkoivat olla käsillä. Kaikki ne tarinat lahjatoiveista, Sydäntalven taiasta, pohjoisen viisaasta miehestä ja ihmeistä... Talvi sanoi, ettei voinut auttaa Roinia. Harrin toive oli joka tapauksessa sen luontoinen, ettei Roin ollut sen toteutumiseen koskaan uskonut. Mutta muuta ei Harrilla enää ollut, ei ollut ollut aikoihin. Kylmä veto kävi pimeästä tunnelista takan vasemmalla puolella. Roin ajatteli tuskaista hahmoa tavernan pöydässä. Ja hän ajatteli vanhoja asioita, Hurmevuosien taisteluita, viheriöivää maata kaukana etelässä. Ja vartiotornia. Kului toinen tiima.

Roin nappasi soihdun hangastaan pylvään varresta, asteli valtavan takan luo ja työnsi liekehtivän varren kaaren alle. Reippaana roihunnut soihtu alkoi hiipua, liekit kituivat hetken ja sammuiivat sitten. Hehkuvasta päästä nousi viehkeä kiehkura savua. Roin hymähti. Hän sytytti soihdun uudelleen toisesta ja kiinnitti sen takaisin paikoilleen. Hän kumartui hiiloksen luo.

Oli väärin kutsua sitä hiilokseksi. Tuhka oli harmaata ja hiilet mustia, hädin tuskin lämpimiä. Roin työnteli sitä hiilihangolla ja sai pintaan jotakin joka oli joskus hohkannut oranssina. Hän puhalsi. Turhaan. Uudestaan. Ja uudestaan. Ja uudestaan.

Roin puhalsi mustiin kekäleisiin vielä viimeisen kerran. Pieni tulen kynsi työntyä esiin viimeisistä hehkun suonista. Hän ei uskaltanut puhaltaa toistamiseen, pudisti vain päätään miettien

takan vieressä olevaa kiellettyä halkokasaa ja miten tuli ei kestäisi aamuun. Hän meni herättämään Hileen.

Tyttö ei herännyt ensimmäisellä eikä toisellakaan tönäisyllä. Vasta kun Roin ravisti tätä olkapäästä samalla tämän nimeä kuiskaten, Hile nosti myssyn naamaltaan ja avasi rähmäiset silmänsä. Tämä tärisi venytellessään.

”Joko on aika?”, Hile kysyi.

”Jo. Mene käymään ulkona, se piristää. Minä herätän Kuuran.”

Hile nousi, taivutteli takkkinsä kasaan ja lähti takkia pukematta salista. Kuura heräsi helpommin.

”Onko juotavaa?”, hän kysyi pirteänä heti avattuaan silmänsä.

”Pöydällä lienee pannussa vielä glögiä”, Roin neuvoi. ”Uutta en ole keittänyt mutta eipähän ole kuumaa.”

”Saisi melkein olla, täällä alkaa olla kylmä.”

Se oli totta. Roin oli jo ensimmäisellä tiimallaan puntaroinut miten paha rikkomus olisi lisätä halkoja takkaan ennen lupaa saadakseen salista lämpimämmän, ei pelkästään pitääkseen liekin elossa. Ehkä kaikki oli vain testiä aikuistuville? Ymmärrä rikkoa sääntöjä selvitäksesi. Mutta tuskin sentään.

”Missä Hile on?”

”Käskin vilvoitella ulkona. Oli niin unisen näköinen.”

Kuura nousi, hieroi käsivarsiaan ja kaatoi pannusta itselleen kupillisen. Roin kävi makuulle, veti takin päälleen ja ummisti silmänsä.

Roin oli nukahtamaisillaan kuullessaan Kuuran kuiskauksen vierestään. Roin avasi silmänsä.

”Mitä?”

”Hile ei ole tullut takaisin sisään. On kulunut jo hetki. Kävisin katsomassa mutta jonkun pitää valvoa salissa kaiken aikaa.”

Roin nousi.

”Ei hätää. Minä käyn katsomassa. Valvo sinä.”

Kuura nyökkäsi.

Ulkona oli hyytävän kylmä. Jos Roin oli ollut hiukkaakaan unelias, se kaikki jäätyi pois.

Tasanteen reunan tulissa oli uusia puita ja korkeat liekit. Hile seiso i muurin luona ja katseli alas. Tyttö havahtui säpsähtäen Roinin tullessa hänen luokseen.

”Lisäsin puita”, Hile selitti. ”Sitten taisin jäädä mietteisiini.”

Roin ei ehtinyt sanoa mitään astuessaan muurin luo ja nähdessään valomerren alhaalla. Talvikylä loisti moninkertaisesti sen mitä aiemmin. Hileen täytyi nähdä hämmästynyt ilme Roinin kasvoilla.

”Sydäntulet on sytytetty. Suuret kokot ympäri kylää. Ne pitävät pimeän loitolla. Minä menen sisään.”

Roin nyökkäsi kääntämättä katsettaan loistavasta kylästä. Hän ei ollut varma salin takasta, mutta kylän valot todella pitäisivät pimeyden poissa.

Roin sulki oven perässään. Vasen eteisen sivuovi oli raollaan. Kuului vaimeaa yskintää. Roin raotti ovea nähdäkseen siitä paremmin sisään. Oven takana oli pieni makuukamari, yksinkertainen laveri, kapea kirjoituspöytä, korkea kaksiovinen kaappi ja pari jakkaraa. Vuoteessa, olkien ja pellavaliinojen päällä makasi kuningas Talvi, jos mahdollista vieläkin kuihtuneempana kuin päivällä. Kuningas oli peitelty paksuilla täkeillä. Sängyn vieressä jakkaralla istui Viima, silitellen kärsivän näköisen kuninkaan otsaa.

”Tule sisään”, Viima sanoi katsomatta ovelle. Roin astui ovesta. Yskänpuuska riepotti kuningasta.

”Joko kylän kokot palavat?” Viima kysyi. Äänestä kuuli että hän tiesi vastauksen jo ennen kuin Roin sanoi mitään.

”Jo. Alarinne on pelkkää tulta ja valoa.”

”Tiedäthän että niiden tulien on oltava turhia. Teidän on estettävä pimeyttä. Ette voi yrittää sytyttää takkaa ennen kuin annan luvan. Te ette saa antaa niiden sammuttaa--”

Kuninkaan rohiseva vaikerointi keskeytti Viiman. Tämä hyssytteli kärsivää Talvea.

”Roshua”, kuningas valitti, ”anna minun mennä. Anna sen loppua.” Yskänpuuska sai kuninkaan valtaansa.

”Ei se kestä enää kauaa”, Viima sanoi hiljaa. ”Pian kaikki on hyvin.”

Roin laski katseensa ja perääntyi ovesta. Hän oli nähnyt kuolevia ennenkin. Kuningas ei eläisi aamuun.

”Roin”, kuului Viiman ääni vielä hänen peräänsä. ”Ei ennen kuin annan luvan.”

Hile nousi takan edestä ja otti Kuuran ojentaman kupin. Roin käveli makuupaikkansa luo. Hile tuli hänen luokseen.

”Anteeksi vielä että jouduit hakemaan”, tyttö pyysi. Roin heilautti kättään.

”Ei haittaa. En yhtään ihmettele että unohduit katselemaan kylää. Sen loisto on vangitseva.”

Roin paneutui makuulle ja veti täkin päälleen.

”Pitäkää huolta tulista”, hän sanoi. ”Viima sanoi että ilmoittaa kun takan saa sytyttää uudelleen.”

”Ei 'saa', vaan 'voi'”, Hile korjasi lyhyesti ja jätti Roinin. Mies jäi katsomaan tämän menoa. Sitten hän sulki silmänsä.

Kabinetista kuului laulua. Hän naputteli kynällään korttia, ja vaihtoi sen sitten aloittamatta uuteen. Hän hieroi nenänvarttaan. Konjakkilasi oli jälleen tyhjä.

Se oli ollut ehkä ääni. Ulvontaa. Joskus äkisti herätessään tietää mihin heräsi, vaikka heräämisen aiheuttajasta ei enää olisikaan havaintoa. Roin näki Roihun ja Pyryn kuulostelevan. Hile, Kuura ja Huurrekin kohottivat päätään vuoteiltaan.

”Susia?” Roin kysyi ja nousi.

”Ei”, Roihu vastasi ja kääntyi katsomaan takan vasemmalta puolelta lähtevään käytävään.

”Ei susia”, Huurre tuki.

”Se alkaa”, Hile sanoi.

”Mikä ääni se oli?” Roin kysyi. Häntä ei selvästi ollut valmisteltu tarpeeksi. Hänelle ei ollut kerrottu kaikkea.

”Ei se ollut. Ne tulevat”, Pyry sanoi.

”Mitkä? Mikä ääni se oli?” Roin tivasi. Ja hän ymmärsi että hänelle ei ollut kerrottu kaikkea, sillä hän ei ollut kuunnellut loppuun. Viima oli tiennyt enemmän, mutta hän oli keskeyttänyt. Ja Viima oli tiennyt, mutta hän ei ollut jäänyt kuuntelemaan.

”Ei se ollut ääni. Se oli Pimeys”, Kuura ehti sanoa, ja sitten se alkoi. Ääni oli lähempänä pakkaslumen narskunaa saappaitten alla kuin ulvontaa tai läähätystä, mutta niitä kaikkia se oli. Siinä oli kirkunaa ja veitsiä lasitetulla savella ja räksytystä. Ja Roin oli varma, ettei siinä ollut mitään niistä. Se oli ääntä samalla tavalla kuin pimeys on valoa: se voisi olla, mutta ei ole. Ja musta savuhahmo syöksyi takan vasemmalla puolella olevasta käytävästä kuin peto neljällä jalalla, törmäsi lähimpään pöytään lähes kaataen sen kovalla ryminällä ja vaihtoi suuntaa.

Yhtäkkiä salissa oli täysi kaaos. Kaksi kuudestatoista soihdusta oli jotenkin sammunut, käytävästä oli syöksynyt kaksi samanlaista hahmoa lisää. Susia, Roin ajatteli. Ei, valtavia koiria. Ei. Syöksähtelevä savu ei ollut savua, se oli pimeyttä joka ei ollut pimeyttä vaan olento joka oli kuin savua. Ei, pimeyttä. Roin ei saanut kiinni ajatuksesta. Ne olivat savua ja pimeyttä ja hampaita ja liikettä ja varjoa ja tuhkaa, kaikkea samalla tavalla olematta mutta voisivat olla. Ne liikkuiivat neljällä jalalla mutta virtasivat törmäten, sulautuen varjoihin, näykkien ja räksyttäen. Roin oli varma että ääntä ei kuulunut, tai ehkä sittenkin. Jotenkin hän oli siirtynyt makuusijaltaan pöydänjalkaa vasten istumaan, huomaamattaan. Kolme kuudestatoista soihdusta. Osa kynttilöistä.

Ja siinä samassa pimeyden torahampaat olivat hänen kasvojensa edessä yrittämässä purra tai mitä ikinä. Roin tarttui siihen missä oletti olennon kaulan olevan, ja hahmo tavallaan oli siinä, mutta

otetta ei saanut. Voimalla painaen Roin sai kuitenkin pidettyä sitä kauempana kasvoistaan, ja epätoivon vimmallalla hän yritti hamuta puukkoaan vyöltä. Hän yritti potkaista petoa, mutta ei osunut. Puukon kahva osui käteen, hän veti sen ulos tupesta ja löi terän olennon kylkeen. Kaulaan. Kasvoihin.

Turhaan. Iskuilla ei ollut enempää vaikutusta kuin olisi ollut jos Roin olisi lyönyt nyrkillään. Hän yritti potkaista uudestaan, uudestaan, osui viimein mutta savukiehkuraiset leuat hamusivat edelleen hänen kasvojaan. Roin ehti nähdä pimeänpedon pään ohi hahmon lähestyvän, ja sitten luunvalkoisen välähdyksen. Räksytys katkesi kun savuhahmo repeytyi olemattomiin leviten näkyvistä kuin tomupilvi. Jäljelle jäi vain Roihu tuhkatänsä kanssa.

”Sinun olisi ehkä kannattanut ottaa oma”, tyttö sanoi totisena.

Toisella puolella salia Hile ja Kuura nojasivat polviinsa huohottaen, molemmilla veitsi kädessään. Pyry oli ilmeisesti lyönyt päänsä, sillä Huurre tumpuloi tytön hiuksia ja tämä ärähti. Pyryn päässä ollut huivi oli poissa. Kolme pöydistä oli kaatunut, niillä palaneet kynttilät sammuneet. Kuusi kuudestatoista soihdusta samoin.

”Auta minua sytyttämään nuo”, Roihu sanoi, ojensi kätensä Roinille ja veti tämän ylös.

”Ne tulevat kohta takaisin”, Kuura ähkäisi. ”Ihan kohta. Sitä pikemmin mitä pimeämpi on.”

Roin oli ymmällään. Talven lapset vaikuttivat yhtäkkiä paljon ikäistään vanhemmilta. Hän itse oli taistellut ihmisten lisäksi kurjia ja kahtaloita vastaan, mutta ne pedot olivat lihaa ja verta. Pimeänpedot olivat jotain muuta. Ja hän, joka oli myös paljon lapsia vanhempi, oli hyödytön.

He olivat ehtineet sytyttää neljä kuudesta sammuneesta soihdusta, kun se alkoi uudestaan. Aivan kuin jostain kaukaa, kiven takaa ja metsän tuolta puolen. Sama kirskuna ja räksytys. Mutta tällä kertaa pedot eivät tulleet käytävästä. Ensimmäinen ilmestyi näkyviin siitä nurkasta, jossa kaksi pöytää oli kaatunut sammuttaen kynttilät mukanaan. Siitä kaikkein pimeimmästä nurkasta. Sen kuono työntyí ensin näkyviin varjon jatkeena, ja sen savu virtasi purona pitkin sen olemattomia muotoja. Yhtäkkiä varjo oli irrallaan nurkan pimeydestä, ja sen takaa alkoi tulla näkyviin seuraava. Yksi seisoi pimeän

tunnelin ovella. Roin tunsu miten hänen nyrkkinsä puristui toivoen että siinä olisi tuhkaterä. Mutta siinä ei ollut edes hänen omaa puukkoaan. Se oli lattialla valtaistuimen vieressä. Turhana. Sitten liike lähti taas. Tällä kertaa niitä oli neljä.

Kun yksi pedoista hyökkäsi kohti Roinia, tämä väisti sysäten savuhahmoa vielä voimakkaammin eteenpäin. Se oli virhe sillä äänettä räksyttävä pimeys törmäsi pöytään. Sula vaha roiskahti lattialle kynttilöiden kaatuessa ja sammussa ja vieressä kauemmas. Hile oli kiivennyt valtaistuimelle ja potkaisi yhtä pimeyttä kuonoon sen yrittäessä nousta hänen kimppuunsa. Savu tuiskahti sivuun, mutta oli saman tien uudestaan tytön perässä. Hile löi tuhkaterällään, ohi, savun väistäessä.

Yksitoista kuudestatoista soihdusta paloi. Huurre hyökkäsi veitsi edellä savupedon kimppuun, törmäsi siihen koko painollaan ja kieri olennon kanssa päin seinää. Kuura ja Pyry kiinnittivät vuoroin neljännen pedon huomion, eikä savu tiennyt kumpaan hyökkäisi. Sen sivulta tuli Roihu, mutta siihen savu osasi varautua ja se hyökkäsi hänen jalkoihinsa. Roihu kaatui. Hile karjui ja osui valtaistuimelta allaan hyökkäilevään pimeyteen. Savu hajosi ja hälveni. Roihun kaatanut hahmo hyppäsi pylvästä pitkin soihtuun ja oli kuin olisi purrut sitä. Liekki tukahtui. Yhdeksän kuudestatoista soihdusta paloi.

Kuura ryntäsi soihdun sammuttanutta pimeyttä päin ja kaatoi sen lattialle kierien itse mukana. Roihu ja Pyry olivat saman tien savun kimpussa, ja tuskin ehtivät painia sen kanssa ennen kuin jommankumman veitsi hälvensi savun. Huurre oli painanut kaatuneella pöydällä sekä itse kaatamansa että Roinia vasten hyökänneen pimeyden seinää vasten ja nojasi pöytään koko painollaan. Pöytä nytkähteli ja ryskyi. Huurre nyökkäsi Roinille ja sitten vieressään lattialla olevaa tuhkaterää kohti. Roin harppoi veitsen luo, poimi sen glögilammikosta ja löi pöydän taa. Osuma oli ilmeinen, sillä seinänviertä pöllähti haihtuvan savun kiehkuroita ja pöytä antoi periksi. Mutta samalla se kääntyi ja toinen savupedoista syöksyi esiin, törmäten viereiseen penkkiin ja väistäen pylvään juuri ja juuri. Salin toiselta laidalta lensi palava soihtu.

Soihtu osui pimeyttä kylkeen, ja se selvästi vaikutti, mutta ei hälventänyt hahmoa. Soihtu putosi sammuneena lattialle. Soihdun heittänyt Kuura kirosi, ja niin kirosi joku muukin.

”Turhaan sammutit”, ääni sanoi, mutta Roin ei ollut varma, oliko se Pyry vai Hile.

Savu oli Pyryn kimpussa, loikkasi tätä päin ja kaatoi lattialle kahden penkin väliin, mutta pöllähti hälvenemään jo ennen kuin Pyry osui maahan. Tuli hiljaista. Seitsemän kuudestatoista soihdusta paloi, kynttilöistä enää muutama.

Tällä kertaa kaikki ymmärsivät mitä tehdä pienen rauhallisen hetken aikana. Hile, Kuura, Huurre ja Roin sytyttivät soihtuja palavista ja Pyry ja Roihu kynttilöitä samalla tavalla. Paljoa ei ehditty tehdä, neljä soihtua ja muutama kynttilä, sekä Hileen kädessä palava viides soihtu jota hän ei ollut ehtinyt laittaa paikalleen. Hyökkäys oli tällä kertaa nopeampi, ja se alkoi ääneti kun ensimmäinen hahmo hyökkäsi nyt jo puoliksi pimentyneen Talven tuvan varjoista suoraan Hileen kimppuun, ja tämän kantama viides soihtu oli jälleen sammunut jo ennen kuin oli edes kunnolla ehtinyt syttyä. Yhtäkkiä niitä oli heidän ympärillään joka puolella, viisi, ei, kuusi. Seitsemän. Yksi ilmestyi aivan Roinin viereen, varjosta pylvään takaa. Roin oli antanut tuhkaterän takaisin Huurteelle, joten hän potkaisi ja perääntyi. Potku oli lähes turha, vaikka se savua heilauttikin. Jossain toisella puolella salia pimeänpeto räkäisi äänettä ja katosi savuna ilmaan. Yhdeksän soihtua kuudestatoista. Vielä yli puolessa oli tuli. Mutta missä oli lupa halkoihin, Roin ajatteli. Jokainen hyökkäys kasvatti hyökkäävien petojen määrää, jokainen tauko oli lyhyempi, joka hetki vähemmän valoa ja tulta. Hän oli ollut huolissaan takan liekin palamisesta aamuun, mutta nyt häntä kiinnostivat soihdut. Hän oli ollut varma, ettei kuningas eläisi aamuun, nyt hän ei ollut varma itsestäänkään.

”Pyry!” kuului Hileen varoittava parkaisu, mutta Pyry ei ehtinyt kääntyä väistämään selkäänsä hyökkäävää pimeää. Peto kaatoi tämän lähelle Roinia. Hän loikkasi penkin yli ja suoraan Pyryn kimpussa räksyttävän pimeänpedon selkään, tarttui sen minkä pystyi ja riuhtaisi varjon mukanaan.

Yhtäkkiä hän ei pidellyt petoa enää, se oli lakannut olemasta. Pyry nyökkäsi hänelle tuhkaterä kädessään ja säntäsi keskellä lattiaa olevan myräkän sekaan. Tytön hiusrajasta valui verinoro. Roin potkaisi itsensä pystyyn. Kuusi soihtua kuudestatoista. Kaksi savua jäljellä. Yksi. Tauko.

Yksi soihduista oli ehditty sytyttää uudelleen, kun seuraava isku tuli. Pimeänpetoja oli liian monta laskettavaksi, vai oliko pimeää liian paljon laskettavaksi, savua, hampaita joita ei ollut ja kirkunaa jota ei kuullut. Tuhkaterät viuhuivat, osuivat välillä, välillä eivät. Viisi soihtua. Neljä.

Pimeydellä ei ollut järjestystä, ei taktiikkaa. Roin oli tottunut että taistelussa oli jonkinlainen järjestys, jopa kahtaloilla oli hyökkäyksissään tietty rytmi ja askeleet, niin mielettömiä hirviöitä kuin ne olivatkin. Mutta pimeänpedot hyökkäilivät kuin raivotautiset, eikä siltikään aivan. Ne virtasivat kuin savu, Roin käsitti, arvaamattomasti ja pidättelemättä, täyttäen tilan mihin pääsivätkin. Kolme soihtua. Jostain kaukaa kuului kammottavaa huutoa. Kuningas. Ja äkkiä huuto katkesi. Tuli taas hiljaista.

Ovi tempaistiin auki. Vielä valaistusta eteisestä lähes pimeään saliin lankeavassa valossa seisoi Viima.

”Nyt! Sytyttäkää tuli! Sytyttäkää se!” hän raivosi, ja ennen kuin kukaan ehti liikahtaa, Viima oli mennyt ja ovi ja valo poissa. Pimeistä nurkista alkoi kuulua kirskunaa.

Kuura ja Pyry olivat lähimpänä takkaa ja latoivat sinne ensin pieniä tikkuja, sitten isompia pilkkeitä ja muutaman vähän paksumman puun. Huurre ja Hile yrittivät sillä välin sytyttää soihtuja, Roihu kynttilöitä. Roin säntäsi kohti takkaa.

Neljä soihtua kuudestatoista, ja kaksi niistä sammui heti olentojen hyökätessä. Kuura, Pyry ja Roin puhalsivat harmaaseen tuhkaan puunkappaleiden alla, yrittivät virvoittaa aikaa sitten mennyttä hiillosta takaisin. Pyry hävisi johonkin, äänetön meteli olisi huumannut korvia jos se olisi kuulunut. Pian Kuurakin oli poissa. Roin puhalsi ja puhalsi ja puhalsi...

Turhaan. Ei edes kaikua. Ja Roin huomasi että oli pimeää. Kaikki Talven tuvan soihdut olivat sammuneet ja oli pilkkopimeää. He olivat epäonnistuneet, ja nyt varjot ja savu nielaisivat maailman

kun pimeänpedot vyöryisivät ulos salista ja ulos Talven tuvasta, yli Talvikylän, kaikkialle. Roin rojahti kyljelleen ja luovutti.

Mutta ei ollut aivan pimeää. Jostain salin toiselta laidalta hehkui pieni yksinäinen valonpilkahdus, läpi kaikkien varjojen ja savun. Halki pimeyden Roin näki miten pieni yksinäinen liekki kulki hitaasti häntä kohti. Sitä kannatteli pieni hahmo, jonka ympärillä valkoisten välähdysten tanssi piti pimeyden loitolla. Roihu kantoi Talven tuvan viimeistä kynttilää varovasti toisella kädellään suojaten, ja Huurre, Pyry, Kuura ja Hile pyörivät hänen ympärillään hälventäen savua tuhkaterillään. Uusia pimeänpetoja ilmestyi nyt samaa tahtia kuin edelliset puhaltuivat pois, ja aina vain uusi rintama hyökkäsi Talven lasten päälle kohti pientä liekkiä. Ei ollut enää mitään muuta kuin pimeä, kirskunta, Roihun kantama kynttilä ja Talven lasten tuhkaterien pyörteet. Joku savusta ylettyi Kuuran ja Hileen väliin, mutta katosi leviten ennen kuin ehätti liekin. Liekki lepatti, ja Roihu pysähtyi hetkeksi, jatkaen pian eteenpäin. Yhä lähemmäs takkaa ja Roinia.

Lyhyitä, varovaisia askelia, ja kaiken aikaa toinen käsi liekin suojana niin, ettei Roin itse edes nähnyt tulta, vain sen heikon, lämpimän hehkun Roihun kasvoilla. Ilme oli keskittynyt ja hiukan pelokas, mutta loputtoman määrätietoinen. Ja nyt Pyry ja Kuura olivat jo valtaistuimen luona, nyt Roihu, ja Roin potkaisi lähelleen ennättäneen pimeänpedon pois päin. Pyryn tuhkaterä yletti siihen. Pyry ja Kuura väistivät yhä pimeyttä loitolla pitäen ja päästivät Roihun kynttilöineen Roinin luo. Tyttö kyykistyi ja varovasti yhä kädellä liekkiä suojaten ojensi sen kohti takan alimpia puita.

”Hei, Tuleenpuhaltaja”, Roihu sanoi hymyillen. Hän työnsi liekin alimpiin tikkuihin ja tuoheen...

Liekki oli sammua. Mutta sitten se tarttui sytykkeisiin jotka alkoivat hiljalleen kyteä. Roihu kosketti liekillä sytykkeitä muutamasta muustakin kohtaa. Takana tuhkaterät viuhuivat ja lasilla raahattiin kiviä. Tuli alkoi hiljakseen kasvaa, mutta hiipui sitten, aivan kuten Roinin soihtu oli tehnyt

aiemmin yöllä. Roihu laski kätensä takan edessä yhä makaavan Roinin olkapäälle. Ja Roin tiesi. Hän puhalsi.

Leimahdus, kun sytykkeet lehahtivat liekkeihin. Toinen, kun liekit tarttuivat ohuimpiin puunkappaleisiin. Kolmas, kun päällimmäiset puut alkoivat palaa. Välähdyksenä Roin näki tulessa häilyviä hahmoja, korkean rakennuksen ja ihmisiä, mutta sitten ne olivat poissa. Hän nousi polvilleen, konttasi takan reunalla olevan puupinon luo ja alkoi lisätä puita tuleen. Ne syttyivät saman tien. Takka valaisi nyt Talven tupaa, eikä hämää nurkkia enää ollut, mutta pimeänpetoja syöksähteli edelleen lukemattomia. Kuura, Pyry ja Hile pitivät niitä loitommalla, Huurteella ei ollut enää tuhkaterräänsä joten hän auttoi lisäämään puita takkaan. Ja sitten salin toisen pään parioven molemmat puoliskot levähtivät selälleen.

Silmäräpäyksen ajan Roin ei tuntenut kuka oviaukossa seiso. Mutta kun kaikki salin soihdut syttyivät itsestään ja takan tuli henkäisi itsensä entistä suurempaan liekkiin, ei valossa ollut enää epäilystäkään. Ja sitten ovella seisova hahmo leiskui sanansa.

”Menkää, Pimeys!” hän jylisi tuuhean valkoisen parran läpi.

”Menkää, varjot ja savu! Viekää sana tuhkavainioille, ettei Hänelle ole sijaa Talven valtakunnassa sen enempää kuin on alusta asti ollut! Ei niin kauan kuin Tulen kaiku kuuluu!”

Hän levitti kätensä ja astui portaat alas saliin. Kirkkaan punainen kultakirjottu viitta välkehti kuin tuhat kynttilää.

”Sillä nyt minä olen Talvi”, kuningas sanoi. Ja varjot olivat poissa.

Kekäleet

He olivat nostaneet pöydät ja penkit sekä järjestäneet ehjät kynttilät uudestaan pöydille. Kuura siivosi lattialle kaatuneen glögin jäänteitä. Kuningas Talvi seisoi takkansa ääressä ja tuijotti tuleen.

Poissa olivat harmaus ja raihnaisuus, poissa olivat kauhtuneet vaatteet. Vaikka Roin oli varma, että kuninkaan viitta oli sama kuin päivällä, se oli nyt syvän kirkkaan punainen ja sen kultaiset koristeet hohtivat kauniisti. Kuninkaan hiukset olivat valkoiset, pitkät ja tuuheat, samoin parta. Ryhti oli ylväs. Vanhalta mies edelleen näytti, mutta terveeltä. Ei ikälopulta.

Viima kävi läpi Talven lasten palauttamia tuhkateriä ja paketoi niitä takaisin liinan sisään. Hile sitoi Pyryn päässä olevaa haavaa. Ei se ollut paha, mutta oli vuotaessaan tahrannut Pyryn puseron. Huiville verta ei ollut paljoa ehtinyt sen pudottua päästä samassa myräkässä, jossa haava oli tullut. Huurteella oli kädessään pitkä jälki, joka näytti pahalta mutta ei ilmeisesti ollut. Huurre tökki tutkivasti ihoa haavan ympäriltä ja alkoi sitten sitoa haavaa. Roinin lonkkaa särki ja jokaisella jäykällä askeleella kivun kipinöitä sinkoili selkää pitkin ylös hartioihin saakka. Tuskin mitään vakavampaa, hän ajatteli. On tässä jo oppinut tunnistamaan oikean kivun. Hän käveli kuninkaan viereen.

”Vaarallinen leikki”, Roin sanoi. Kuningas tuijotti tuleen.

”Ei se ole leikkiä”, Talvi vastasi tuomitsematta syytöstä. ”Se on mitä on tehtävä.”

”Mitä tapahtuisi jos tulet sammuisivat?”

”En tiedä”, Talvi vastasi, mutta Roin kuuli että kuningas tiesi hyvin. ”Niin ei ole koskaan käynyt.” Se taas ei ollut valhe. ”Mutta sinä toimit hyvin, Tuleenpuhaltaja. Huomenna minä autan sinua näkemään liekkiä. Nyt...”

Kuningas nosti katseensa ja kääntyi Talven lasten puoleen.

”Te toimitte esimerkillisesti”, hän lausui ja siinä, miten sanat kaikuivat salissa, oli kummaa voimaa. ”Pimeys on ajettu takaisin. Pian tulevat kirkkaat ja kuulaat talvipäivät! Kun kevät saa, te alatte valmistautua Keskikesän koitokseen. Ja vaikka auringon tuli silloin suojaa teitä, ei se tehtävä ole yhtään helpompi. Mutta nyt, antakaa merkki Talvikylään, että Yö on väistynyt. Siellä kaivataan lepoa. Myös me lepäämme.”

”Taatto”, Roihu korotti ääntään Talven lähtiessä kohti ovea. Kuningas pysähtyi kuuntelemaan. ”Pidetäänkö tulivartiota aamuun saakka?”

Talvi hymyili silmät sirrillään.

”Se ei ole tarpeellista. Talven tuvan tulet kestävät kyllä tästä aamuun.”

Roihu nyökkäsi, ja kuningas meni. Viima otti veitsinyytin kainaloonsa ja tuli Roinin luo.

”Hyvin tehty, Tuleenpuhaltaja”, Viima sanoi hiljaa. Roin nyökkäsi.

”Enhän minä tehnyt kuin--”

Viima nosti sormensa pystyyn.

”Mitä luulet, kuinka moni heistä aloittaa samoilla sanoilla?” hän kysyi heilauttaen päätään Pyryn luo kerääntyneitä ja hiljaa supattavia Talven lapsia kohti. Roin ei tiennyt.

”Jokainen. ’Enhän minä, kunhan...’, ’mitä nyt tuosta, vähän...’, aivan jokainen. En minä sanonut että sinä olisit tehnyt paremmin kuin muut. Minä sanoin että sinä teit hyvin. Te kaikki teitte. Sinä et mielestäsi kuin puhalsit tuleen. Unohdat kaiken mitä teit ennen sitä. Ja mihin sinä olisit puhaltanut, ellei Roihu olisi tuonut liekkiä? Miten Roihu olisi tuonut liekin, elleivät muut olisi raivanneet hänelle tietä? Mitä hyötyä liekistä olisi ollut, ellet sinä olisi puhaltanut, kun se meinasi kaikesta huolimatta hiipua?”

Roin ei sanonut mitään. Viima katsoi häntä tiukasti silmiin ja hymyili sitten.

”Hyvin tehty, Tuleenpuhaltaja.”

Viima kävi vielä Talven lasten luona ja sanoi näille jokaiselle erikseen jotain mitä Roin ei kuullut. Hän tiesi silti. Ja hän näki, että jokainen viidestä. Sitten Viima meni. Hile tuli Roinin luo.

”Me ajattelimme yhdessä, että kaikesta huolimatta pidämme tulivartion aamuun. Vähän niin kuin sillä tavalla ajatellen, että niin olisimme tehneet, elleivät ne olisi tulleet. Että ne eivät muuta meidän tapaamme toimia”, tyttö selitti. Roin nyökkäsi.

”Se taitaa sitten olla minun ja Huurteen aloitus”, hän sanoi. Nukkumisvuorossa olevat alkoivat kerätä ympäriinsä levinneitä olkia ja täkkejä vuoteeksi.

Tarjoilija otti maksun vastaan ja meni. Ulkona satoi räntää. Ovesta tuli sisään seurue punaiset lakit päässä, meteliä pitäen, takaosaan jatkaen. Tarjoilija vakuutti, että meteli ei kuuluisi oven läpi, eikä siis häiritsisi. Uusi kortti valmistui valmiiden pinoon, yksi palasi takaisin kynän alle mutta teki tilaa seuraavalle ennen kuin sai pinnalleen sanoja. Takahuoneesta kuului laulua. Hän kaivoi savukkeen taskustaan. Ei pitäisi, mutta eipä hän nykyään juurikaan. Hän kysyi elehtien luvan tarjoilijalta ja syytytti sen saatuaan.

Roin heräsi viimeisenä. Hän oli yksin salissa. Tulet paloivat edelleen reippaasti. Takkaan oli hiljan lisätty muutama puu.

”Huomenta”, kuului Viiman ääni ovelta. ”Lapset päättivät antaa sinun nukkua.”

Roin venytteli. Lantio oli parempi, kipu ei enää samalla tavalla salamoinut koko selkään. Askel oli aluksi vähän kankea, mutta vetreytyi kyllä. Viima tuli hänen luokseen.

”Osittain ehkä myötätunnosta kun nukuit niin sikeästi. Ajattelivat että olit ansainnut sen avusta. Osittain ehkä siksi että viimeinen siivoaa vuoteen pois.” Viima virnisti. ”Minä autan sinua. Kuningas pyysi ettet lähtisi ennen kuin hän on puhunut kanssasi.”

Misha pälyili epävarmana saliin tullessaan. Hän tunnisti tietysti kuninkaan jo kaukaa samaksi mieheksi jonka oli raihnaisena tavannut edellisenä päivänä. Hän oli kylässä kuullut että kuningas oli virkistynyt, ja että mitä se tässä tapauksessa tarkoitti. Siltikään hän ei ollut uskoa muutosta Talven

olemuksessa. Kuningas istui tuolissaan yllään pitkä ja ohut tulipunainen takki, jonka liepeet oli koristeltu paksulla valkoisella turkiksella. Kuningas hymyili tulijalle ja levitti kätensä.

"Misha Keskiyö! Sumusaarten suurten seppiä sukua. Tervetuloa Talven tupaan. Sinä tulit pyytämään minulta lahjaa?"

"Tulin, arvon kuningas", Misha sanoi astuessaan kuninkaan eteen. Talvi heilautti kättään vähättelevästi.

"Voit kutsua minua Talveksi, se kun on nimeni." Kuningas kehotti Mishaa ottamaan itselleen tuolin, ja niin nainen tekikin.

"Lahjani on aineetonta laatua", Misha aloitti. Kuningas Talvi otti paremman asennon ja nojautui kiinnostuneena lähemmäksi, aivan kuin kuullakseen tarkemmin. "Kuten sanoitte, olen seppiä jälkeläinen, seppä itsekin. Sumusaarten seppiä kädenjälki on haluttua kaikissa valtakunnissa. Kerrotaan jopa, että Sumusaarilla osattiin muinoin takoa tuhkaterästä. Ja totta se onkin. Ennen osattiin. Mutta se taito katosi, kun Ehtookuninkaan viha lankesi Sumusaarten ylle sukupolvia sitten."

"Liian moni tyttö menetti äitinsä ennen kuin taito ehti siirtyä seuraavalle polvelle", kuningas nyökkäili.

"Juuri niin. Äitini hartain toive oli, että vielä kerran Sumusaarilla taottaisiin jälleen tuhkaterästä. Hän ei sitä päivää koskaan nähnyt."

Kuningas oli vaiti.

"Minä haluan oppia. Toivoisin, että saisin jäädä Talven valtakuntaan oppimaan maailman mahtavimmilta seppiltä, miten tuhkaterästä taotaan. Että jonain päivänä voisin viedä taidon takaisin Sumusaarille, ja opettaa vuorostani taidon uudelleen. Toivon lahjaksi lupaa täyttää äitini hartain toive."

"Se on jalo toive", kuningas myönsi ja suoristi selkäänsä. "Sumusaarten tuhkateräs oli ainutlaatuista, ja on häpeä, että se taito hävitettiin väkivalloin. Talven teräs on ominaisuuksiltaan erilaista, mutta tekniikka on sama, ja siksi sovellettavissa. Minä annan sinulle tämän lahjan, Misha

Keskiyö. Saat jäädä Talven valtakuntaan niin pitkäksi aikaa kuin tahdot tai on tarvis. Olet aina tervetullut takaisin jos lähdet. Ja kun jonain päivänä osaat taidon, saat viedä sen mukana ja palauttaa osaamisen Sumusaarille. Yhdellä ehdolla. Yhtäkään terää, jota et ole itsellesi takonut, et saa viedä pois Talven valtakunnasta."

Misha nyökkäsi.

Roin oli istunut sivussa Mishan toiveen ajan, mutta nousi kun tämä teki lähtöä.

"Minähän sanoin", Roin onnitteli. Misha oli iloinen.

"Sumusaaret ovat kotini, mutta juuri nyt ikävä ei vaivaa minua. Täällä minä saan oppia ihmeitä. Talvikylän väki, Talven lapset, ovat lämpimiä ja ystävällisiä. Viihdyn täällä varmasti."

"Hyvä", Roin sanoi ja taputti Mishan olkapartta. "Onnea vielä kerran."

"Tuletko alas kylään?"

"En vielä", Roin vastasi. "Kuningas haluaa puhua kanssani. En uskonut eilen, mutta yö muutti asioita. Hän sanoi, ettei voi toteuttaa toivettani, mutta lupasi miettiä. Ehkä hänen asiansa koskee sitä. Juuri nyt en ihmettelisi, vaikka Harrkin saisi toiveensa."

Mishan epäilevä ilme paljasti tämän ajatukset.

"Joka tapauksessa, tulen myöhemmin. Etsin sinut sitten käsiini", Roin sanoi.

Kun muut salissa olleet olivat menneet, puhutteli Talvi Roinia

"Lupasin pohtia asiaasi, ja nyt, virkeämpänä, se on minulle selvempi. Sinä et voi auttaa miestä unissasi. Hän ei ole jähmettynyt pääsemättä eteenpäin. Sinä olet. Hän on elänyt elämänsä toisen Tulen alla, tai tulee elämään. Sinun tekemisesi eivät häntä auta. Mutta ne voivat auttaa sinua ymmärtämään häntä. Tiedät mitä tarkoitan. Olet jo nähnyt unta pidemmälle kuin ennen, etkö vain?"

Roin nyökkäsi.

"Viime yönä se jatkui pidemmälle kuin koskaan aiemmin."

Kuningas Talvi nojautui eteenpäin tuolissaan aivan kuin kertoakseen jotakin todella salaista.

”Sinulla on harvinaislaatuinen kyky, Tuleenpuhaltaja. Ei ainutlaatuinen, mutta harvinainen. Arvelin että sinulla olisi, ja siksi pyysin sinut tulivartiooni.”

”Kuka tahansa voi puhaltaa tuleen”, Roin sanoi. Viima oli sanonut että se oli ollut hyvin tehty, mutta kuka tahansa olisi voinut tehdä sen. Hän ei ollut tehnyt mitään erikoista.

”Totta. Mutta harvalle tuli puhaltaa takaisin. Ota minullekin”, Talvi sanoi ja heilautti kättään tuoleja kohti. Hän nousi valtaistuimeltaan ja käveli takan luo. Roin toi tuolin kuninkaalle ja toisen itselleen. He istuutuivat tulen ääreen.

”Muistatko, mikä oli ensimmäinen asia jonka sinulle tulesta kerroin?”

Roinin ei tarvinnut miettiä kauaa.

”Että minun pitää puhaltaa siihen”, hän vastasi. Kuningas heilautti kättään.

”Ei, ymmärsit kysymykseni väärin. Se oli ensimmäinen mitä sanoin. Mikä oli ensimmäinen asia jonka selitin?”

Sitäkään ei tarvinnut miettiä.

”Että niin kauan kuin Tulen kaiku kuuluu, voi sammunut tuli syttyä uudelleen ja kuollut liekki herätä uudelleen eloon.”

”Juuri niin. Että sinun pitää saada tuli näkemään, että sitä tarvitaan, ymmärtämään että sen pitää syttyä.” Kuningas hieroi kämmeniään yhteen. ”Tähän pystyy jokainen. Sinussa on se ero, että tuli vastaa sinulle. Kun sinä puhallat tuleen, et pelkästään saa sitä näkemään että sitä tarvitaan. Se yrittää saada sinut ymmärtämään että sinun pitää syttyä.”

Roin ei ymmärtänyt.

”Kun sinä puhalsit takan tulen uudelleen liekkeihin yöllä, mitä tapahtui?”

”Puut syttyivät. Kolme leiskahdusta. Ja...”

Roin vaikeni. Hän tuijotti tuleen ja mietti. Mitä oli todella tapahtunut? Hän oli nähnyt jotakin. Jotakin liekeissä.

”Luulin nähneeni hahmoja liekeissä. Ihmisiä. Mutta ei se voinut olla.”

”Se nimenomaan oli. Silloin, uudelleensyttymisensä herkimällä hetkellä, Tuli yritti saada sinut ymmärtämään. Silloin Tuli puhalsi takaisin.”

Roin asteli kiihkeästi edestakaisin. Hän yritti saada kiinni kaikesta siitä mitä Talvi oli kertonut. Tuleenpuhaltaja, Tulenpuhaltama. Tulesta hän näkisi jokaisen muun tulen, Talvi oli väittänyt. Jokaisen hengen, jokaisen liekin. Hänen pitäisi vain katsoa ja antaa tulen puhaltaa. Roin pysähtyi.

”Miksi minä näkisin hänet? Sanoit itse, ja selvääkin se on, että hän on jossakin toisessa maailmassa, toisen taivaan alla. Ei hänen tulensa ole samaa liekkiä.”

”Ehkä”, Talvi sanoi ja nyppi takkinsa lievettä. ”Mutta ovatko asiat niin eri tavalla? Sanot etteivät siellä valoa tuo päreet ja kiteet vaan putket ja pallot. Mutta ihmiset ovat samanlaisia, tunteet ovat samanlaisia. Sataa lunta. Kuinka erilainen hänen liekkinsä voi olla?”

Roin mietti vastaväitettä. Pelkästään tämän taivaan alla ihmiset olivat niin erilaisia, etteivät he mitenkään voineet... Ja oli kuin Talvi olisi arvannut hänen ajatuksensa.

”Karaisissa puhutaan meripihkan sanoin, Sumusaarilla pisaroina. Kärkimailloilla sanat ovat kullasta, Roonussa hiekasta. Talven valtakunnassa puheessa kuuluu lumi. Mutta kaikki kansat kaikissa valtakunnissa puhuvat myös Tulen kieltä, sillä meistä jokaisessa palaa sama sen ensimmäisen taivaan tuli. Sinä tiedät sen. Me olemme kaikki samasta liekistä.”

”Aloitetaan jostain helpommasta”, Roin epäröi.

Talvi nyökkäsi ja osoitti Roinin tyhjää tuolia.

Roin tuijotti herkeämättä reippaasti palavan halon alla hehkuviin kekäleisiin. Lähes valkoisena sykkivää oranssia ja punaa mustien kohtien ympärillä. Talvi kohensi hehkua hiilihangolla ja nyt

kirkkaus oli tasaisempaa. Roin katsoi hohteeseen, tarkasti, seurasi jokaisen kekäleen muotoja, katsoi syvemmälle hehkun läpi aina äärettömyyteen saakka.

”Palavat tulet ovat yksinkertaisempia”, Talven ääni sanoi jostain kaukaa vierestä. ”Suuremmat helpompia.”

Oli vain oranssia ja keltaista ja punaa, liekit värisivät silmien edessä kuin huntu, ei, kuin vesi pinnan alta katsottuna. Aivan niiden takana oli muotoja, uusia hiilloksia ja leiskuvia kieliä.

”Aurinkoa sinä et löydä”, Talven ääni kantautui muinaisuudesta, ”et nyt. Kuun liekki ei ole sen oma. Ensimmäinen taivas taas on liian kaukana.”

Hehku tykytti ajatuksia koputtaen ovea auki.

”Ei tästä tule mitään”, Roin sanoi ja käänsi katseensa. Hän kirosi.

Talven ei tarvinnut suostutella uudestaan. Roin istui itse takaisin tuoliin ja loi silmänsä takkaan, kunhan oli sadatellut hetken turhautuneisuuttaan. Hän mittaili tarkkaan valkohehkuisia hiiliä ja kuvitteli puhaltavansa niihin. Palavat tulet, Talvi oli sanonut, tarkoittaen tietysti muita kuin elävien liekkejä. Mutta mikä olisi tarpeeksi suuri? Talvikylän Sydäntulet olivat saaneet palaa aamuun, mutta olivat kyteneet jo, kun Roin oli aiemmin käynyt tasanteelta katselemassa alas keskipäivän hämärään. Eivätkä nekään tuntuneet tarpeeksi suurilta. Hän tarvitsi isompia liekkejä, tulta kuin meressä aaltoja, virtaavia... Roin räpäytti silmiään ja näki takan. Hän säntäsi ovelle ja jatkoi eteisestä suoraan ulos. Pihalla pakkanen herätti hänen keuhkonsa. Pimeä oli jo laskenut. Mutta ei, Revontulia ei näkynyt. Roin kirosi. Se siitä ajatuksesta.

Hän palasi takaisin sisään. Talvi ei ollut liikkunut tuolilta. Roin istui kuninkaan viereen.

”Suuren virran maassa palaa linna”, kuningas sanoi siirtämättä katsettaan liekeistä. ”Suuri linna joen vieressä kukkulalla. Seitsemän korkeaa tornia.”

”Katopuu”, Roin henkäisi. Hän oli ollut osallisena linnan piirityksessä Hurmevuosina.

Ensimmäisessä piirityksessä, kun piiritetyt eivät vielä tieneet miten aiheuttaa jatkuvaa vahinkoa

hyökkäjälle. Pattitilanne oli kestänyt lähes kaksi kuukautta. Myöhemmät olivat olleet lyhyempiä, sillä aina piirittäjä oli luovuttanut. Katopuun linna palaa. Siinä olisi suuri tuli. Mutta sinne oli satoja peninkulmia. Ei hän...

Roin katsoi liekkeihin. Hän tarkkaili niiden tanssia, niiden juurta hiilloksessa ja teräviä jatkuvassa liikkeessä olevia kärkiä. Hän pudottautui polvelleen ja puhalsi.

Puhallus oli vaimea ja lähinnä muodollinen. Eikä siitä ollut apua. Ei tulta tarvinnut puhaltaa sen itsensä takia, muistuttaakseen Roin oli ajatellut. Mutta takan liekit eivät vastanneet. Yöllä muodot olivat häilyneet yrittämättä heti roihun pinnan takana. Roihu, Roin ajatteli. Ja kuvitelmassa tyttö nosti kätensä hänen olkapäältään, veti kynttilän sytykkeistä ja katosi sen kanssa jonnekin pimeään saliin. Ja Roin näki.

Hän näki salin vastakkaisessa kulmassa olevan pöydän ja sillä palavan kynttilän. Mutta sali oli valaistu, sali oli turvassa ja sen takassa paloi tuli ja... Valtaistuin oli tyhjä, sillä kuningas Talvi istui takan ääressä tuolilla. Hänen edessään polvellaan oli... Roin säpsähti.

”Juuri noin”, Talvi sanoi tyytyväisenä. Roin huohotti.

Kun Roin tiesi miten katsoa, hän pääsi pian helposti näkemään liekistä toiseen. Hän vaihtoi tulesta tuleen, kynttilästä kynttilään, soihtuun. Talven tuvan ovet olivat kiinni, mutta olivat vain ajan kysymys, kun Roin päätti uskoa kuningasta tämän sanottua, etteivät ne olisi este.

”Ei sinun tarvitse löytää reittiä”, Talvi sanoi Roinin kuvajaisessa, jossa he istuivat takan ääressä. ”Riittää, että tiedät missä tuli on. Lopulta sinun ei tarvitse edes tietää.”

Ja Roin etsi pimeästä ovien toista puolta, kaivoi heijastusta tulesta ja kun lopulta löysi eteisen kynttilät, oli kuin savuverho olisi hävinnyt silmien edestä. Sama uudestaan, ja hän oli tasanteen reunan nuotiossa. Oli jo pimeä ja satoi hiljaksiin lunta. Mutta hän ei tuntenut kylmyyttä, ainoastaan suuren takan lämmön. Hän kiisi alhaalla odottavan Talvikylän sydäntulen hiillokseen, vaihtoi lähimpään pylvään päässä palavaan tuleen, suuntasi seuraavaan, huomasi kynttilän talon ikkunalla--

”Ei sinne”, Talvi sanoi, mutta Roin ei tempautunut takaisin omaan liekkiinsä. ”Ei sisälle, ellei tuli itse pyydä.”

Roin vaihtoi suuntaa. Nuotiolla istui väkeä, osa lämpimiin matkaviittoihin pukeutuneita. Yksi puhui, mutta Roin ei kuullut mitä tämä sanoi. Hän jatkoi matkaa. Kylätalo. Siellä oli ollut suuri takka.

”Kylätaloon voit mennä”, Talvi sanoi. ”Samoin tupaani saat katsoa aina.” Roin mietti, näkikö kuningas saman mitä hän. Kylätalossa kävi vilske. Väkeä oli tungokseksi asti. Pöydät notkuivat ruokaa. Sydäntalven jälkeiset pidot. Sivummalla puolityhjän pöydän ääressä istui Harr. Muut pöydässä istuvat olivat toisessa päässä, erillään. Harr oli yksin ja tuijotti tuoppiinsa. Sitten hänen eteensä tuli Misha ja joku toinen. Harr nyökkäsi ja tulijat istuutuivat.

Roin jatkoi kylän tulesta toiseen lännen suuntaan. Pajoja, asuintupia, eläinsuojia. Hän kääntyi kohti etelää. Kohti erämaata, liekistä liekkiin. Eteläisellä portilla palavat tulet olivat kuitenkin viimeiset joihin hän näki. Hän yritti katsoa pidemmälle, halki erämaan, löytää Talven lasten leiripaikkoja, nähdä...

Turhaan. Talvikylän jälkeen oli vain pimeyttä. Vain talvea. Lunta ja kylmää.

”Kun harjaannut, et tarvitse kiinnekohtia. Kun harjaannut, et tarvitse palavaa liekkiä, liekki riittää”, kuninkaan ääni kantautui jostakin. Roin sulki silmänsä.

”Sinun pitää ensin saada kiinni elävien liekistä”, kuningas sanoi ja nousi. ”Sitten sinun pitää oppia etsimään liekki tyhjyydestä näkemättä siihen toisaalta. Kuin oven kanssa, mutta pidemmin. Vaativammin. Ja sinun pitää oppia tekemään kaikki tavallisesta tulesta. Takan tuli...”

Kuningas vaikeni.

”On helpompi”, Roin sanoi, kun loppua ei tullut. Kuningas nyökkäsi.

”Mene nyt. Tule takaisin kun taitosi ovat terävöityneet. Ja yritä saada ystäväsi luopumaan aikeestaan.”

”Harr”, Roin kysyi ja nosti tuolit takaisin pöydän ääreen.

”Niin.”

”Minä olen sitä yrittänyt koko matkamme ajan. Ja jo ennen sitä. Että hän unohtaisi asian ja jatkaisi elämäänsä. En usko että se onnistuu.”

”Menetys on joskus sellaista”, kuningas myönsi ja istuutui valtaistuimelleen. Roin nyökkäsi hyvästiksi. Hän oli puolivälissä rinnettä matkalla Talvikylään muistaessaan, ettei Harr ollut vielä ehtinyt esittää toivettaan kuninkaalle.

Hän löysi Harrin ja Mishan kylätalon hälinästä. Harr oli jos mahdollista tavallistakin jurompi. Lähestyvä huomina, Roin ajatteli. Onnellisuudesta yhä pakahtumaisillaan ollut Misha taas ei olisi millään malttanut lopettaa puhumista Talvikylän ihmeistä ja ihmisistä. Misha oli tavannut kaksikin seppää jotka olivat valmiit ottamaan hänet oppiinsa. Hän ei ollut varma pitikö hänen valita yksi, koska yhteisö tuntui ’kaikin tavoin yhteisemmältä’, kuten Misha yritti asiaa kuvata. Metalliseppien lisäksi ainakin yksi puuseppä oli sitä mieltä, että Mishan taidoista olisi hyötyä. Roin oli hyvillään nähdessään hänet niin iloisena. Misha oli tavallisesti enemmänkin vakava kuin synkkä, mutta selvästi jonkinlainen velvollisuuden varjo hänen päällään oli ollut.

”Menetkö sinä huomenna kuninkaan juttusille?” Roin kysyi lähtöä tekevältä Harrilta.

”Menen. Lähden kiipeämään kunhan pimeä taittuu.”

”Mitä jos hän neuvoo sinulle tien? Tai entäs jos ei?”

”Jos tie on olemassa, hän sen minulle neuvoo”, Harr murahti ja sanojen varmuus kuulosti Roinista pelottavalta. ”Mikäli ei, minä keksin kyllä jotain.”

”Jos sinä löydät tiesi Viimeiseen Yöhön, mitä siellä teet? Luuletko että Hän neuvottelee kanssasi? Ei kukaan ole koskaan palannut.” Roin tiesi sanojensa olevan turhia. Ne oli sanottu jo monesti aiemmin.

”Hän saa luvan kertoa, miksi silloin oli Kvinnin aika lähteä. Muuta en tarvitse. Ei kukaan ole palannut, se on totta. Mutta eipä moni ole omin jaloin Hänen luokseen kävellytkään.”

Sitten Harr meni. Roin jäi vielä pöytään istumaan. Misha kertoi lisää kylän väestä.

Vähän myöhemmin Viima tuli sisään kylätalon ovesta. Hän istui ensin toisessa pöydässä, kunnes joku hänen pöytäseurueestaan näytti Roinin ja Mishan myös istuvan salissa. Viima tuli heidän luokseen.

”Mitenkäs ruoka maistaa?”

Roin oli syönyt lanttulaatikkoa, naurismuhennosta, käristettyä hirveä, pitkään kypsytettyä kinkkua, säilöttyjä kaloja mausteliemessä, uuniperunoita, kokonaisena keitettyjä sipuleita, punajuuria ja juustoa. Tai ne hän muisti syöneensä, vaikka ruokalajeja oli ollut varmasti kolmatta kymmentä. Misha nyökkäsi kysymykselle. Roin osoitti tyhjää paikkaa pöydässä ja söi suunsa tyhjäksi.

Misha jäi syötyään vielä hetkeksi pöytään. Hän kyseli Viimalta muutamia asioita kylästä ja sepistä, ja Viima vastaili suoraan. Ei, Mishan ei tarvitsisi valita yhtä seppää. Kyllä, myös viljelylaaksossa oli muutama pieni paja, mutta niissä lähinnä ylläpidettiin kalustoa. Juu, sekin. On. Ei. Kannattaa kysyä heiltä huomenna.

Kun Misha lähti, Roin ja Viima istuivat hetken hiljaa. Roin söi viimeiset murut lautaseltaan ja alkoi sitten sulatella oluella. Hänen vatsansa oli täysi. Hän ei ollut edellisenä päivänä uskaltanut syödä niin paljon kuin olisi halunnut, ja päivä oli mennyt ilman ruokaa. Nyt hän ei säästellyt itseään.

”Mishan toive on kunnioitettava”, Viima sanoi. ”En ole koskaan nähnyt Sumusaarten tuhkaterästä.”

Roin nyökkäsi.

”En minäkään”, hän sanoi. ”En ole varma, onko Mishakaan. Ehtookuninkaan vuosista on sukupolvia. Taito katosi kauan ennen Mishan aikaa, enkä tiedä onko tuhkateräksestä taottuja teriä enää jäljellä. Minä uskoin pitkään, että ne ovat tarua. Uskoin, että Misha metsästi aaveita samalla tavalla kuin Harr. Vasta kun näin sinun tuhkateräsi, uskoin. Mutta minä en koskaan muista kuulleetni legendoissa, että tuhkateräs hehkuisi pakkasta samalla tavalla kuin sinun tekee. Enkä muista kuulleetni,

että niihin olisi ollut samanlaista henkilökohtaisuutta kuin teillä on. Mutta kuka tietää mitä tarinoissa on säästynyt.”

”Kun Keskkikesän päivä tulee, Talven lapset etsivät jokainen oman tuhkakivensä. Siitä seppä tekee terän. Jokainen tuhkakivi on jonkun oma, ja siksi niistä tehdyt terät ovat myös omia. Minun teräni ovat...” Viima selitti, katsoi pois päin aivan kuin jokin olisi kiinnittänyt hänen huomionsa ja jatkoi katsomatta takaisin, ”erilaisia.”

”Johtuuko se siitä että olet”, Roin aloitti ja katui saman tien että oli edes kysynyt, sillä hän ei keksinyt kohteliasta tapaa jatkaa. Syteen tai saveen. ”Muualta?”

”Ei. Tai ehkä. Ei. Ei varsinaisesti. En tiedä. Otatko vielä?”

Roin nyökkäsi, ja Viima otti hänenkin kuppinsa hakeakseen lisää juotavaa.

Kun he myöhemmin astuivat ulos kylätalosta, oli pakkanen entisestään kiristynyt. Ei se edelleenkään ollut mitään verrattuna erämaan kylmyyteen. Lumisade oli lakannut. Tähdet tuikkivat taivaalla. Ei vielä kukaan revontulia, Roin ajatteli.

”Samaa reittiä me tänne tulimme, vaikka eri tietä”, Viima sanoi ja veti vihreän ja harmaan kirjavia tumppeja käteensä. ”Minä tulin isäni kanssa idän kauppätietä ja te erämaan halki, mutta molemmat tulimme tuota seuraten”, hän sanoi ja osoitti taivaalle. ”Taivaannaulan reittiä.”

”Me kutsumme sitä Pohjannaulaksi”, Roin sanoi.

”Tietysti. Mutta täällä siinä nimessä ei olisi paljoakaan järkeä.”

”Miksi isäsi toi sinut tänne?” Roin kysyi.

”Hänellä ei ollut oikein muita vaihtoehtoja. Kai. En ehtinyt kysyä.”

Viima niiskautti. Kylmästä.

”Minä en juurikaan muista isääni. Vielä vähemmän äitiäni. Muistan vain että he olivat lämpimiä ja rakastivat minua yli kaiken. En muista kuka olin tai keitä he olivat etelän valtakunnissa. Eikä minun tarvitse tietää heistä enempää. Minä tiedän että he olivat isäni ja äitini ja että he rakastivat minua hyvin

paljon. Enkä minä välitä tietää kuka olisin jos en olisi koskaan tullut tänne. Tiedän että nimeni on Roshua. Mutta niin kauan kuin muistan, olen ollut Viima. Ja vain sillä on väliä.”

Viima saattoi Roinin yötalon ovelle. Kynttilät tuikkivat ikkunoista ja Marje vilkutti yhdestä. Viima vilkutti takaisin.

”Roin”, hän sanoi kun tämä alkoi nousta portaita ovelle. ”Muista ettei sinun aina tarvitse tietää mitä olisit tai olisit voinut olla, jos asiat olisivat toisin. Ei sinun tarvitse tietää mihin valitsemasi tie tai teot johtavat. Kunhan tiedät minne vievät ne tiet, joita et halua kulkea.”

Sitten Viima lähti.

Marje koetti vielä tarjoilla Roinille jotain pientä illallista, mutta ymmärsi kyllä kun Roin kertoi olleensa kylätalossa syömässä. Suuren mukillisen glögiä ja pähkinäkulhon hän lopulta suostui ottamaan mukaan huoneeseensa. Painaessaan oven takanaan kiinni ja alkaessaan riisuutua ylimääräisistä vaatteistaan hän huomasi miten väsynyt todella oli. Mutta hän tiesi myös, että vielä ei ollut aika nukkua. Hän vilkaisi takkaa, johon joku oli juuri lisännyt puita. Hänellä olisi tehtävää.

Myöhään yöhön hän tuijotti tuleen, etsi ensin tien liekkien läpi kuten Talven tuvan tulisijasta ja oppi nopeasti, ettei se ollut juurikaan erilaista pienestä tavallisesta takasta. Hän leikitteli pitkin Talvikylää, kävi kääntymässä viljelylaaksoon johtavan polun päässä, mutta palasi takaisin huomatessaan ettei se ollut valaistu. Ei vielä sinne. Lähellä polun päätä ylärinteessä kasvoi suuri talvipuu. Osasen valkoisista lehdistä oli pudonnut talveksi, mutta oksilla notkuva lumi sai sen silti näyttämään samalta kuin talvipuut kesällä täydessä lehdessä näyttivät. Siitä nimikin kai tuli, Roin ajatteli. Puun juurella paloi suuri tuli, ja sen ympärillä istui hiljalleen iltaan harveneva joukko väkeä. Joku kertoi tarinaa, mutta Roin ei aivan kuullut sanoja. Hän yritti saada otetta nuotiolla istuvista, sitten kylän teillä kävelevistä ihmisistä, mutta elävät liekit eivät olleet niin helppoja. Kuningas oli sanonut että isommat tulet olivat helpompia. Koskiko sama ihmisiä? Mutta hän oli lopulta katsonut pienen kynttilän liekin läpi isompien sijaan. Hän lopetti yrittämästä tarttua ihmisiin, ja etsiytyi erämaan

reunalle, sinne missä kylän valot vaihtuivat metsän pimeyteen. Hän yritti nähdä liikettä, jänistä, oravaa, mitä tahansa. Metsä kuitenkin nukkui. Hän palasi takaisin kylään. Eläinsuojien eläimet eivät olleet pieniä, mutta hän yritti silti. Näkeminen ei ollut yhtään helpompaa kuin ihmisten tapauksessa. Jossakin talossa oli varmasti kissa. Jos hän ihan vähän kurkistaisi... Sitten hän muisti lyhteet. Niissä ei ollut edellisenä päivänä ollut yhtään lintua, mutta linnuille ne oli tarkoitettu.

Niissä ei ollut nytkään yhtään lintua. Mutta lähellä oli vaja, ja vajan katon rajassa pieni aukko. Roin tiesi mitä se tarkoitti. Hän keskitti suuntansa pimeän aitan kattohirsiiin. Hän ei nähnyt sisään, mutta hän tiesi että jossain tuolla, jossain tuolla aivan kuten Talven tuvan eteisessä olleet kynttilät, jossain tuolla pimeydessä seinän takana... Ja hän sai kiinni nukkuvan linnun liekistä, niitä oli kymmeniä kylki kyljessä, pitivät toisiaan lämpiminä nukkuessaan. Eikä se ollut juurikaan erilaista tarttua elävään liekkiin. Roin siirtyi rivin päästä päähän, keskelle, viereen, takaisin toiseen päähän ja sitten takaisin ulos. Isompaa, nyt.

Roin näki tulesta tuleen kohti kylätaloa, näki matkalla kulkijan, askeleesta päätellen palaamassa pidoista täydellä vatsalla kohti omaa pirttiään. Roin yritti, ja se oli helpompaa kuin hän oli edes kuvitellut. Hän ei ymmärtänyt miksei ollut aluksi nähnyt ihmisten liekkeihin. Hän pani merkille missä kulkija oli, vaihtoi tulesta tuleen niin kauan että kulkija katosi hyvän matkaa näkyvistä ja keskittyi. Nyt, tuonne. Tuolla kulkija on, näkymättömissä, verhon takana. Ja sitten Roin oli siellä, kulkijan liekillä. Ja hän siirtyi kohti länttä, siihen kohtaan missä polku lähti viljelylaaksoon, ja vaikka hän ei koskaan ollut käynyt viljelylaaksossa eikä tiennyt miltä se näytti, hän päätti että pimeyden takana laaksossa oli oltava jonkun hereillä, tai ainakin joku tuli palamassa.

Ja sitten hän oli viljelylaaksossa, pienen talorykelmän pihaa valaisevassa tuleessa. Talojen ikkunoissa tuikki valoja. Paja oli vaiennut, pienestä yhteissalista oli kulkijoita koteihinsa. Talojen takana aukesivat laakson laajat pellot, nyt tasaisina kenttinä pimeässä hiljaisuudessa, piilossa lumipeitteen alla odottamassa kevättä ja hetkeä uuteen syntymään ja alkuun.

Roin oli löytänyt viljelylaaksoon tietämättä tulta, johon yrittää. Matka halki pimeän oli ollut nopea ja hallitsematon, mutta lopputulos oli ollut oikea. Ja hän päätti yrittää ylittää erämaan.

Se ei ensin onnistunut, mutta kun Roin ymmärsi yrittää löytää askelmia erämaan matkalta, kulkijoita, nuotioita, kaikkea missä paloi liekki, hän lopulta pääsi aina erämaan eteläiselle reunalle asti. Pienen maatilan pihalla paloi nuotio, mutta ulkona ei ollut ketään. Ikkunat hehkuivat kutsuvasti, vaikka Roin ei tuntenut pihan pakkasta lämpimästään takan äärestä. Ei sisään, hän ajatteli, ja palasi lopulta huoneeseensa yötalossa. Hän kohensi vielä tulta ja siirtyi vuoteeseen. Aamu ei tulisi riittävän nopeasti.

Punalakkipäinen seurue, meteliä, konjakki. Tyhjä kortti sivuun, toinen ensin. Valmiiden pino kasvoi, aloittamattomien madaltui. Tyhjä kortti yritti välillä, mutta siirtyi aina ennen pitkää pois seuraavan alta. Tyhjä lasi. Täysi lasi.

”Metelin ei pitäisi juuri kuulua”, nainen sanoi.

Kortti oli jälleen vuorossa. Ja sitten se sysättiin odottamaan. Toinen tässä välissä. Savu nousi kiehkuroina hiipuvasta savukkeesta. Meripihkan värinen juoma tanssi hiljaa.

Tuhkaa

Roin oli herännyt aikaisin, lisännyt puita takkaan, käynyt syömässä puuroa yötalon vierastuvassa ja palannut sitten huoneeseensa. Puuro oli ollut juuri sopivan mittainen tulen reipastua. Hän istui ja tuijotti.

Se oli vaikeampaa kuin yöllä. Hän sai kyllä kiinni liekeistä, mutta oli kuin häntä olisi työnnetty kohti etelää. Tunne oli samanlainen kun kävelee jyrkkää mäkeä sivusuunnassa: joka askelmalla täytyy taistella vastaan, ettei löydä itseään lopulta mäen alta. Jokin työnsi... tai jokin veti.

Viima oli sanonut että Talven valtakunnassa kaikki oli aina tännepäin. Mutta tämä ei ollut. Poispäin oli helppo katsoa, kevyttä oli nähdä etelän valtakuntien liekkeihin. Suuren joen maassa sodittiin. Jossain sodittiin aina, Roin tiesi. Hurmevuosista oli jälkeinpäin sanottu, että siinä oli viimeinen suuri sota jonka ihmiset kävisivät. Niin oli sanottu kolmen vuoden ajan, kunnes Koston kirves oli kohonnut Syvälahden salomailla, Nauhakankaan kimil-kaivokset tuhottiin, ja Kolmen kuninkaan marssi alkoi. Jossain sodittiin aina.

Keratessa oli käynnissä sadonkorjuu. Syrjäisen maan vuodenvaihtelu oli eri tahdissa kuin muualla, ja siellä kylmät sateet tulivat kun toiset valmistautuivat kesään. Etelässä liekkeihin oli tarkempi tarttua. Se ei kuitenkaan riittänyt Roinille. Hänen oli nähtävä mihin halusi, ei mihin rinne häntä vietti. Hän lähti matkaamaan kohti pohjoista.

Se oli kuin olisi kävellyt päin puhuria. Mitä lähemmäs pohjoista hän pääsi, mitä lähemmäs kaamosta ja Talven erämaata, sitä kompuroivampaa oli hänen näkemisensä. Ja Roin antautui virran vietäväksi. Näytä sitten missä rinteiden juuri on, hän ajatteli. Ja hän ui liekistä liekkiin, ensin kohti etelää, sitten pikku hiljaa itään kääntyen. Kohti Koillisrantaa. Roin lakkasi kellumasta ja oli jälleen yötalon

huoneessaan. Ei, Koillisrannalle hän ei menisi. Siellä... Koillisrannalle hän ei palaisi enää koskaan. Pimeä ikkunan takana oli vaihtunut siniseen hämärään.

Roin katsoi tulesta kohti Talven tupaa. Tasanteella paloivat nuotiot. Hile ja Kuura olivat juuri lisäämässä niihin puita. Eteisessä paloivat samat muutama kynttilää pienellä kivipenkillä ja kourallinen lisää lampeteissa seinillä kuten tähänkin asti. Roin työntyi saliin. Kuningas istui tuolissaan ja takka leimusi hänen takanaan. Kuningas nojasi polviinsa ja pohti suoristetut sormet yhdessä huulta vasten. Ja silloin Roin tiesi, että kuningas todella oli selvillä mikä Harrin toive tulisi olemaan. Kuningas oli tiennyt ennalta Mishan toiveen. Ja hänen toiveensa. Kuningas Talvi tietää kaiken. Sillä kuningas Talvi näkee kaiken. Roin olisi voinut vaikka vanhoa, että Talvi katsoi suoraan siihen soihtuun, josta hän salia tarkkaili. Ovi kolahti.

”Harr Berinpoika Varisvaaralta!” kuningas toivotti tulijan sisään, ”Tervetuloa Talven tupaan. Sinä tulit pyytämään minulta lahjaa?”

Harr asteli vastaamatta puoliväliin salia ja pysähtyi sitten. Hänessä ei ollut ylpeyttä, pikemminkin uhmaa. Ikävä tunne Harrin iltaisesta uhoamisesta muistutti Roinia itsestään.

”Tulin”, Harr vastasi. ”Tulin pyytämään. Mutta en lahjaa. On nimittäin niin, että meilläpäin jokainen lapsi tietää tarinan Talven valtakunnasta ja Talven kuninkaan hovista. Olen täällä oloni aikana huomannut, etteivät monetkaan tarinoiden asiat pidä paikkaansa. Mutta yhdestä asiasta olen varma. Kun tarinassa sanotaan, että Talven valtakunnasta pohjoiseen on Vuori, ja sen takana Viimeinen Yö, se on eittämättä totta.”

”Miksi niin luulet”, kysyi kuningas lempeästi. ”Miksi se seikka olisi totta?”

”Pelkäsin pitkään jahtaavani väärää toivoa. Mutta kun vartijat pysäyttivät meidät erämaassa, Viima uhkasi, että ellemme tottelisi, matkamme jatkuisi Yöhön.”

Roin muisti sen, ja totta se oli. Harr vaikutti jähmeältä, mutta juron ja kookkaan ulkokuoren päällä oli terävä pää.

”Ja siinä on minun pyyntöni, kuningas Talvi. Että kerrotte minulle tien Yöhön. Minä tiedän, että sellainen on.”

”Mitä sinä tekisit Yössä? Mikään ei elä siellä. Vain Hän kulkee tuhkavainioilla pimeydessä. Yllä kaartuu tähdetön taivas. Siellä ei ole sinulle mitään.”

”Väärin”, Harr jyrähti. ”Siellä on minulle kaikki. Täällä minulle ei ole enää mitään. Kvinnin Hän minulta vei, turhaan. Ennen aikaansa. Ja minä aion panna hänet tilille siitä.”

”Juokset varjon perässä. Kukaan ei palaa niiltä kedoilta, eikä Hän vastaa kenellekään. Hän ei pääätä päivien määrää. Eri liekit palavat eri ajan, toiset pidempään, toiset nopeammin. Ei huoneen pimeys sammuta kynttilää, vaikka kynttilän sammuttua tuleekin pimeä.”

Roin ajatteli, ettei vertaus ollut paras mahdollinen, kun hän oli omin silmin nähnyt, miten pimeys sammuttaa kynttilän.

”En pyydä sinua unohtamaan häntä. Pidä Kvinn sydämessäsi, ja kerro hänen tarinansa jokaiselle joka vastaan tulee ja suostuu sen kuuntelemaan. Niin voit vaalia hänen liekkiään. Mutta pyydän, älä kulje tuhkaniityille ennen omaa aikaasi. Hän ei sinulle vastaa. Eikä kukaan kohtaa Häntä ja palaa takaisin.”

”Tämä on ainoa, mitä minulla on jäljellä”, Harr sanoi ja puri hammasta. ”Ei mainetta, ei kunniaa, ei kotia tai omaisuutta. Ei ketään. Vain kysymys Hänelle. ’Miksi?’ Kerro minulle tie.”

Harr puristi kätensä nyrkkiin ja astui muutaman askeleen eteenpäin. Sitten hän alkoi karjua vaatimustaan. Tuoli kaatui Roinin pompatessa pystyyn. Hän veti saappaat jalkaansa ja säntäsi ulos.

Roin juoksi ulos yötalosta ja halki kylän kohti Talven tupaan vieviä portaita. Pyry puhdisti lyhtyä pitelevän vaeltajan patsasta lumesta ja tervehti iloisesti Roinin nähdessään. Tervehdys joka Roinin suusta tuli, ei ollut edes kunnolla kokonainen sana. Hän lähti kiipeämään portaita.

Ne olivat helpommat nyt, kun ne oli muutamaan kertaan kulkenut, mutta hyvin nopeasti juoksu muuttui hölkkäksi ja hölkkä edelleen ripeiksi askeleiksi. Neljännessä nousuaan hän näki Viiman kulkevan edellään. Tämä kuuli Roinin tulevan ja kääntyi, huomaten saman tien jonkin olevan vialla.

”Harr”, Roin sanoi saadessaan Viiman kiinni. Mitään kysymättä Viima lähti juoksemaan portaita ylöspäin. Roin yritti pysytellä mukana.

Kun he saapuivat saliin, olivat Hile ja Kuura jo kuninkaan luona. Tämä istui tuolissaan päällisin puolin kunnossa. Mutta kaksi pöydistä oli kaatunut, kynttilät sinkoilleet ympäri huonetta, penkit kumollaan ja yksi tuoleista särkynyt. Viima harppoi kuninkaan luo.

”Minä olen ihan kunnossa, Roshua”, kuningas sanoi ja nosti kätensä. ”Ei hän koskenut minuun.”

Viima kirosi. Roin sai osansa tämän vihaisista katseista, samoin kuin kaatuneet pöydät ja penkit.

”Missä hän on”, Roin kysyi, vaikka tiesi jo vastauksen.

”En saanut häntä hylkäämään ajatusta”, Talvi sanoi. ”Tiesin etten saisi, mutta minun piti yrittää. Hän on ollut niin pitkään murheen kalvama, ettei hänellä ole enää muuta. En usko että vastauksella on enää mitään merkitystä. Vain kysymyksellä on väliä. Viimeisellä kysymyksellä. Ensimmäisellä kysymyksellä.”

Roin vilkaisi takan vasemmalla puolella olevaa ovea, josta pimeänpedot olivat tulleet. Hän oli tiennyt jo jonkin aikaa. Tulivahdista asti.

”Ei”, Talvi sanoi ja katsoi tiukasti Roinia. ”Anna hänen mennä. Sinä et voi enää auttaa ystävääsi. Pitkään sinä olet yrittänyt, turhaan. Sinä et saa häntä enää kääntymään. Et saa enää muutettua sitä, mikä on. Anna olla.”

Mutta Roin ei kuunnellut. Hän otti soihdun lähimmästä pylvästä ja syöksyi käytävään.

Kapea käytävä jatkui ensin suorana niin pitkään että takana oleva oviaukko oli vain pieni piste pimeydessä. Sitten se kääntyi äkisti vasempaan. Se laski loivasti ja kääntyi nopeasti kahdesti oikeaan. Jälleen tasoituttuaan se lähti kaartamaan kohti vasenta, enemmän pohjoisen suuntaan. Ja muutaman

mutkan jälkeen Roin ei ollut enää varma mihin suuntaan hänen pieni soihdulla valaistu pätkänsä maailmaa kulki.

Käytävä kiertyi ja kaartui, nousi ja laski, kunnes Roin ei tiennyt enää, oliko alempana vai ylempänä kuin Talven tupa. Muuratut seinät vaihtuivat paljaaksi kallioksi, laatoitettu lattia sileäksi kiveksi. Hän ei tiennyt enää matkaa, ei aikaa. Oliko takan lämmöstä kulunut silmänräpäys vai vuosisata, tiima vai ikuisuus. Ja tunneli kiemursi vasempaan, oikeaan, itsensä kiertäen ja nousten korkeuksiin vain syöksyäkseen syvyyyksiin. Louhittu kallio rosoni, tumma kivi muuttui soihdun valossa harmaaksi.

Roin huohotti. Hän oli juossut Hurmevuosina peninkulmien matkoja raskaassa varustuksessa, taistellut päiviä. Siitä oli vuosia, mutta silti. Ei hän voinut olla kaukana, ei ollut voinut kulua kauaa. Soihtu kuluttaa ilmani, Roin ajatteli. Se vaikutti järkevältä. Tai ehkä hän oli juossut vuosituhannen, maailman ääreen, tähtien taa. Se vaikutti yhtä lailla uskottavalta.

Hän yritti nähdä soihtunsa tulesta juostessaan. Hän näki häiveitä, uiskentelevia muotoja. Hän näki aurinkoisen rannan, viljavat vainiot, vartiotornin jyrkän teellä ja pienen hiljaisen kylän jossa kerran virtasi veri. Ei sinne. Väärä suunta. Hän oli kompastua ja törmätä äkkinäiseen mutkaan. Hän loikki liekistä liekkiin, elämästä elämään, yritti kohti pohjoista. Mutta matka oli hidasta liittää yli peltojen ja salomaiden, ohittaa kaupunkeja. Hän yritti kohdistaa ajatuksensa äärimmäiseen pohjoiseen. Hän ei päässyt edes erämaahan asti. Pohjanhovin majatalo, heidän viimeinen yöpymispaikkansa ennen erämaan vaellusta, talonpoika ruokkimassa hevostaan tallin hämärässä, metsästäjä odottamassa jahtiseuruettaan, joukko Talven lapsia seuraamassa harmitonta vaeltajaa, Talven lapsia nuotiolla, hän kompuroi epätasaisella lattialla, vartiotorni jyrkän teellä, EI!

Hän katsoi suoraan liekin läpi, Talven valtakunnan pohjoisimmasta kohdasta lähtevään käytävään, hän katsoi syvemmälle ja pidemmälle, ja hän juoksi.

Hän löysi Harrin liekin pimeydestä, miehen seisomassa uhmakkaana soihtu kädessään, vastassaan valtava musta varjo. Harr puhui äänettä, aneli, kirosi, huusi ja teki kauppaa.

Varjo liikahti.

Harr lyyhistyi, putosi polvilleen ja samaa tietä maahan. Roin huusi ja juoksi.

Roin ei löytänyt enää mitään katsoessaan liekkiin. Hän yritti nähdä takaisin Talven tupaan, mutta turhaan. Ei ollut kuin hän ja soihtu ja muutama metri valaistua käytävää pimeydessä. Siinä oli hänen kaikkeutensa, ja aika itse oli lakannut olemasta. Pian hänkin päättyisi. Tuli sammuisi ja jäljelle jäisi vain pimeys. Viimeinen Yö.

Käytävä päättyi. Se aukeni rosoiseen vuorensinämään pimeydessä. Heti aukon ulkopuolella rinne lähti laskeutumaan jyrkästi ja teräviä värittömiä kiviä täynnä. Roin onnistui juuri ja juuri pysähtymään ennen syöksymistään alamäkeen. Hän lähti laskeutumaan varovasti kivien välissä mutkittelevaa tasaisempaa väylää, kiiruhti niin kuin vain pystyi, otti vapaalla kädellään tukea kalliosta. Pienet murikat vierivät alaspäin. Lumi kivillä ei ollut kylmää. Se ei tuntunut miltään. Ei kuulunut mitään. Oli Yö.

Se ei ollut lunta, Roin ymmärsi. Tuhkaa. Tuhkaa, joka puolella tuhkaa, tuhkaa kuin lunta. Rinteen alla aukeni pieni tummanharmaa tasanko, tasainen kuin talvinen pelto. Roin katsoi taivaalle.

Sitä ei ollut. Oli vain musta tyhjiys, ei tähtiä, ei kuuta, ei revontulia. Oli vain loputtoman korkea ikuinen kuilu. Pimeä syvyys.

Kauempana tasangon toisella laidalla oli lisää synkkiä kallioita, joka puolella ympärillä lisää aukeita aloja ja siellä täällä pieniä vuoria tai suuria uhkaavia kivenlohkareita. Ja kaikkea peitti kerros harmaata tuhkaa. Roin laskeutui kohti tasamaata.

Takana Vuori nousi kohti korkeuksia. Sen mittasuhteet huimasivat: se ei näyttänyt isolta, mutta tuntui jatkuvan loputtomiin kaikkiin suuntiin, ja rajaavan tuhkan maan suunnallaan. Oliko hän tullut vuoren läpi toiselle puolelle? Oliko hän yhä vuoren sisässä? Roin pääsi tasangon reunaan.

Hän juoksi yli tuhkakentän, sekunnin, tunnin, vuosisadan. Kivenheiton päässä rinteestä hän löysi paikan johon Harr oli kaatunut: jäljellä oli vain ikiaikaisten kuluneiden kankaiden riekaleita ja vahvikkeissa ollutta vanhaa nahkaa, tuhkan jo hiljaa peittämiä. Ei ollut ruumista. Ei ollut muutakaan. Pelkkä väritön tasanko.

Se olisi voinut olla ääni. Henkäys. Paikalleen jähmettynyt tuulenviri, äkisti tasangon yli joka suuntaan tempomaton puhuri. Se olisi voinut olla liikettä. Hämärän muotojen muutos silmänräpäysten välissä. Sillä yhtäkkiä Roinin edessä seisoj varjo.

Roinin soihtu tukehtui.

Varjo oli valtava. Puolitoista miehen mittaa, ehkä enemmän. Sen mitoista oli vaikea saada selvää. Sillä oli kuin matkaviitta paksusta, tuulenpuuskassa lakoavasta savusta, ja sen päässä liekehti pimeys kuin valtavan uroshirven sarvikruunu. Roin kavahti askeleen taaksepäin, kompastui ja kaatui selälleen.

Ei ollut ääntä. Yön valtakunnassa ei kuulunut hiiskaustakaan. Mutta Hän puhui ja se mitä Roin ei kuullut, oli samanlaista olevaa olemattomuutta kuin pimeänpetojen räksytys.

”Yössä ei elä mikään”, Hän ei sanonut. ”Minä olen Tyhjiys ja minä olen Tuhkaa. Yössä ei elä mikään.”

Ja Hän liikkui kohti Roinia, Roin potki itseään kauemmas, konttasi selällään loitommalle. Minä olen Pelko ja Pakokauhu, Hänen olisi pitänyt jatkaa.

”Niin vähäisistä vuosisitanne teillä on kiire tuhkaniiityille”, Hän kuitenkin jatkoi äänettä. Varjo liikahti, ja Roin näki varjon poimuista välähdyksen jotakin luunvalkoista. Roin kuuli heikon laulun, tunsu pakkasen, ja joku tarttui hänen olkapäähänsä kiskaisten häntä kauemmaksi. Viima astui Roinin yli hänen ja varjon väliin, vetäen miekkansa esiin. Ja nyt Roin kuuli puuttuvat osat Viiman miekan laulusta, ja vaikka Talven metsissä kuulunut osa oli vaiennut, Hänen teränsä lauloi ne äänet. Sillä molemmat äänet todella kuuluivat, yhdessä ne olivat sinfonia, kokonainen sävel. Se osa, joka kuului

Hänen teräksestään ja jolla Viiman miekka oli laulanut Talven valtakunnassa, oli Yön ääni, ja se joka nyt kuului Talven neidon aseesta, oli Tulen kaiku. Se oli rätinää nuotiossa, napsahduksia kiukaan pesässä, kohina takan hormissa.

”Sinä et vie häntä tuhkavainioille”, Viima ei sanonut ja piti miekkansa valmiudessa. ”Et vielä.”

”Yössä ei elä mikään”, Hän ei toistanut. ”Yössä Talven lapsista tulee tuhkaa. Sinä olet yhtä vähäinen.”

Yön rummut iskivät Tulen sointuihin. Ei ollut liikettä, mutta nyt Viiman ja Hänen terät olivat vastakkain.

”Kun löydät minut kirjastasi, olen yhtä vähäinen.”

Tuli lauloi Yötä vasten. Yön iskut pysähtyivät Tulen nuotteihin.

”Ja häntä sinä et voi viedä, sillä hän on Tuleenpuhaltaja.”

”Se ei merkitse mitään. Vaikka itse kuninkaasi nousisi minua vastaan, ei hän palaisi Yöstä.”

”Minä en ole kuten kuninkaani”, Viima ei vastannut. ”Eikö se ole selvää jo viime kerrasta?”

Viima lähti astelemaan taaksepäin, ja Roin huomasi olevansa edelleen maassa. Hän kompuroi ylös.

”Juokse”, Viima ei sihahtanut hampaidensa välistä.

Varjo liikahti, mutta Viiman miekka oli jo valmiina ottamaan terän vastaan. Laulu voimistui. Roin lähti juoksemaan kohti Vuorta.

Montaa askelta hän ei ollut ehtinyt ottaa, kun Viima jo juoksi hänen vierellään. Eikä montaa askelta lisää, kun huomasi Hänen ilmestyneen heistä vuorelle päin. Varjo ei kuitenkaan seisonut aivan heidän reitillään, vaan hieman sivussa, kuin vartioiden heidän menoaan. He ohittivat varjon turvallisen matkan päästä. Kun Roin kääntyi katsomaan olkansa yli, Hän oli poissa. Ja taas, tasangon reunalla seisoi varjo, edelleen sivuun heidän reitiltään.

Peräkkäin he kiipesivät kivien yli, Auttoivat toisiaan hankalissa paikoissa. He löysivät polun jota Roin oli laskeutunut. Ja polun päästä löytyi luolansuu josta he olivat tulleet. Aukolla Roin kääntyi vielä katsomaan alas mäkeen ja tasangolle, odottaen näkevänsä Hänet katsomassa heidän peräänsä. Hän näki vain tuhkaa.

Käytävä olisi ollut säkkipimeä ja heidän olisi pitänyt edetä seiiniä tunnustelemalla, mutta Viima poimi maasta sammutetun soihdun ja sytytti sen uudelleen. Liekki lähti vaivalloisesti eikä lämpöä tuntunut.

He palasivat mutkittellevaa käytävää pitkin. Pikku hiljaa korvissa alkoi taas kuulua ääntä, omat askeleet, hengitys, vaatteiden kahina. Ja lämpö alkoi palata. Tunto myös. Hihojen kangas tuntui ranteita vasten. Eikä matka vaikuttanut aivan yhtä pitkältä ja kiemuraiselta kuin toiseen suuntaan. Ja viimein he astuivat avoimesta oviaukosta Talven tupaan, suuren takan valoon ja lämpöön. Kuningas Talvi nousi tulen luota, mutta Viima ei sanonut tälle mitään vaan harppoi suoraa päätä salin ovelle, riuhtaisi sen auki ja läimäytti perässään kiinni. Talvi katsahti Roiniin, joka oli jäänyt seisoskelemaan takan viereen huomattaessaan Viiman ärtymyksen.

”Roshua leppy pian”, Talvi rohkaisi. ”Hän tulistuu leimahtaen, mutta hiipuu nopeasti. Sinun olisi ollut parempi kuunnella minua.”

”Minä... Viima tiesi mitä sanoa. Mitä tehdä. Hän tiesi miten tuoda minut pois. Miten?”

”Ei hän tiennyt, Tuleenpuhaltaja. Mutta Yö ei ole Roshualle vieras. Eikä Hän ole Roshualle vieras.”

”Viima sanoi, ettei Hän löydä tätä kirjastaan. Mistä kirjasta? Kuka Hän on?”

Talvi heilautti kättään vähättelevästi.

”Ei sinun tarvitse kysyä noita kysymyksiä. Sinä tiedät mitä Roshua tarkoitti puhuessaan kirjasta. Sinä tiedät kuka Hän on. Jokainen tietää.”

Roin katsoi Talven silmistä heijastuvaa takan liekkien tanssia. Sitten hän huokasi.

”Niin. Niin kai.” Roin oli hetken vaiti. ”Mutta kuka sinä sitten olet?”

”Tällä erää... minä olen Talvi.”

”Sanoit Harrille, ettei kukaan kohtaa Häntä ja palaa takaisin. Sinä valehtelit”, Roin sanoi, mutta syytös kuivui kasaan pelkäksi tosiasiaksi.

”Kyllä. Ja en. Kerroin totuuden kuten se tavallisesti on. Vain keskikesän päivänä on maailmassa kylliksi aurinkoa kenenkään elävän uskaltaa laskea jalkansa tuhkavainioille, ja silloinkin pitää olla äärimmäisen varovainen.”

”Tuhkakivet”, Roin oivalsi. Kuningas nyökkäsi.

”Sillä silloin Hän ei tule lähellekään Vuorta. Silloin Vuori hehkuu kesän lämpöä, ja se lämpö saa myös tuhkakivet hehkumaan. Kukaan ei Häntä silloin kohtaa. Ja Roshua... Roshua on ainoa joka on kohdannut Hänet ja palannut. Enkä minä tiedä miksi.”

”Viima sanoi Hänelle viime kerrasta. Että olisi pitänyt viime kerralla käydä selväksi, ettei Viima ole kuten sinä.”

”Niin. Se tapahtui pian sen jälkeen, kun Roshua oli saapunut Talven valtakuntaan. Pieni, polvenkorkeinen tyttölapsi.” Talvi näytti pohtivan. ”Kertoiko hän isästään?”

”Ei. Hän mainitsi, ettei ollut ehtinyt kysyä isältään syytä tänne tuloon. Oletin isän kuolleen.”

Talvi istuutui valtaistuimelleen ja Roin otti lähimmän tuolin itselleen.

”Hänen isänsä oli kuollut jo, kun heidän rekensä tuli kahden nääntyneen hevosen vetämänä itäportista. Roshua itse oli peitelty syvälle turkkeihin. Isänsä oli lyyhistynyt ohjaksien taakse. Kuolemasta ei ollut kauaa, mutta mitään ei enää ollut tehtävissä.”

”Entä Viiman äiti?”

”Äidistä ei ole tietoa. Hän ei ollut mukana, eikä hän milloinkaan tullut etsimään tyttärtään. Minä oletan hänen kuolleen jo ennen kuin Roshua ja isänsä olivat lähteneet matkaan.”

”Mutta sinä voisit etsiä hänet? Voisit löytää hänen liekkinsä.”

Talvi hymyili surullisesti.

”Kaunis ajatus, mutta en. Anna kun kerron.”

Talven lapset olivat siirtäneet pienen tytön lämpimään ja ruokkineet hevoset. Jopa kuningas itse oli harvinaisesti laskeutunut tuvastaan Talvikylään. Oli ollut talvinen päivä, hiukan sen jälkeen kun aurinko aina ensimmäisen kerran näyttäytyy Talvikylän hangilla, puoli kuunkiertoa Sydäntalvesta. Pieni tyttö ei ollut puhunut paljoa. Oli osannut kertoa nimekseen Roshua, ja väittänyt kivenkovaa, ettei hänen isänsä ole kuollut. Äidistään hän ei osannut kertoa mitään, ei liioin isänsä nimeä.

Isän hautajaiset pidettiin kaksi päivää myöhemmin, ja hautatulen palaessa Roshua oli kadonnut. Tyttöä oli etsitty joka puolelta kylää, metsästä, viljelylaaksosta ja rinteiltä. Kuningas oli istunut tupansa takan ääressä aamusta iltaan, etsinyt pientä liekkiä missä ikinä se olikaan. Tuloksetta.

Se ei ollut tullut hänelle mieleenkään, ei ennen kuin vasta toisen päivän kääntyessä iltaan. Ja kuningas Talvi katsoi sinne minne hän ei milloinkaan katsonut, etsi liekkiä sieltä missä Tulta ei ole.

Ja hän näki Roshuan istumassa valottomalla vainiolla, kaukana vuoresta, liian kaukana kenenkään elävän tyttöä hakea tähän aikaan talvesta. Liian kaukana jopa kuningas Talvelle, liekille joka ei pelkää tuhkaa. Mutta Roshua ei vain istunut. Hän keskusteli. Varjoa ei näkynyt, mutta jossain Hän oli ja kuunteli.

”Kun sinä puhallat”, Talvi sanoi ja Roin havahtui tarinasta, ”Tuli vastaa. Mutta kun Roshua...”
Talvi vaikeni.

”Kerro”, Roin vaati.

”Minä en tiedä”, Talvi sanoi, ja ikuisen miehen silmistä näki, että hän tarkoitti mitä sanoi. ”Minä tiedän enemmän kuin kerron, totta. Ja minä kerron paljon, sillä tarinat on tarkoitettu kerrottaviksi ja sadut sanottaviksi. Mutta Roshua on minulle arvoitus. Pitkään tämän jälkeen minä etsin, mutta en löytänyt. Ja sitten...”

”Mitä sitten?”

”Emme ole vielä niin pitkällä”, Talvi sanoi, laski kätensä syliinsä ja jatkoi.

Roshua istui. Pieni, hentoinen tyttö istui keskellä tuhkaniittyjä, tähdettömän taivaan alla, jalkojensa päällä. Ja Roshua puhui. Tarkkaileva Talvi ei erottanut sanoja, ei edes aiheita. Mutta Talvi näki, että Hänelle Roshua oli tasaveroinen kumppani, keskustelupari jolta voi oppia. Ja jota voi opettaa.

Ja sylissänsä Roshualla oli suurin koskaan nähty tuhkakivi, koiran kokoinen, joka leiskui ja loimusi, vaikka keskikesän päivän oli melkein kauimpana kuin se milloinkaan voi olla. Roshua ei käynyt kauppaa. Roshua ei kysynyt eikä käskenyt. Roshua kertoi, ja kun oli sen aika, Roshua kuunteli.

Kului yö, kului päivä Talven tuijottaessa tupansa liekkiin, kului toinen yö, ja Roshua nousi.

Tyttö piti edelleen tuhkakiveä tiukasti sylissänsä astellessaan halki tuhkan peltojen kohti Vuorta. Roshua kiipesi tarkkaan rosoisten kivien yli tunnelille ja astui pelkäämättä pimeään käytävään. Tuhkakiven hohka valaisi seiniä hiukan, paljon enemmän kuin tuhkakivet yleensä, mutta paljon vähemmän kuin soihtu. Roshua ei empinyt askeleitaan, ei pelännyt. Ja kaikkea tarkkaileva Talvi tiesi, ettei Roshua milloinkaan pelkäisi enää mitään.

Kun tyttö viimein saapui Talven tupaan, hän asetti yhä hehkuvan tuhkakiven lähimmälle pöydälle, käveli takan liekkien lämpöön Talven viereen ja ojensi kätensä kohti tulta.

”Minun on kylmä”, Roshua sanoi. Talvi lähti hakemaan lämmintä vuotaa makuukamaristaan, mutta kun hän tuli takaisin, Roshua istui hänen valtaistuimellaan ja nukkui. Talvi peitteli tytön hakemallaan vuodalla.

”Roshua nukkui toista vuorokautta”, Talvi sanoi. Roin terävöityi. ”Parin tiiman jälkeen kannoin hänet vuoteeseen, eikä hän edes havahtunut unestaan.”

”Nukkuiko hän Yön vainioilla?” Roin kysyi. Talvi ei vastannut.

”Hän nukkui, ja kun hän heräsi, hän halusi syötävää. Eikä hän ole milloinkaan puhunut siitä mitä tapahtui Vuoren toisella puolella.”

Roin odotti että Talvi olisi jatkanut, mutta kun oli kulunut tovi, hän avasi itse suunsa.

”Ja hänen vanhempansa?”

”Niin”, Talvi totesi muistaessaan luvanneensa selityksiä. ”Isästään hän ei osannut kertoa enempää. Ja minua kielsi etsimästä äitiään, sillä hän ei halunnut tietää. Kun kysyn miksi, hän ei vastaa, mutta luulen silti tietäväni. Tieto vanhemmista sitoisi hänet etelän valtakuntiin, asettaisi hänelle paikan maailmassa. Roshua ei pahastu siitä, että kutsun häntä hänen vanhempiansa antamalla nimellä. Tiedän että hän toivoo minun tekevän niin. Hän kertoo nimensä avoimesti kysyville, mutta pyytää aina muita kutsumaan itseään Talven valtakunnan nimellä. Silti hän tekee selväksi, ettei ole Talven lapsi: hän on Talven neito, Talven valtakunnassa valintojen, ei sattuman seurauksena. Jos hän tietäisi verensä tien, se riistäisi häneltä paikan maailmojen välissä. Roshua on aina viihtynyt erämaassa paremmin kuin Talvikylässä. Siellä, valtakuntien välisellä kynnyksellä, on paikka jonka hän on valinnut itselleen.”

Talvi rykäisi.

”Mutta nämä ovat omia mietteitani. Voi olla etteivät asiat ole lainkaan niin.”

”Sellaisia asiat usein ovat”, Roin sanoi hiljaa.

”Haluatko yrittää illalla takan tulesta”, Talvi kysyi. ”Minä voin pitää tulta kanssasi.”

”Huoneeni tulisijasta opin jo näkemään.”

”Tiedän. Mutta pimeä liekkien välillä saattaa joskus väsyttää matkalaisen. Silloin on hyvä olla seuraa.”

Roin nyökkäsi.

”Hyvä”, Talvi sanoi ja aivan kuin yllättäen muisti jotakin. ”Nyt sinun kannattaa rientää alas Talvikylään. Reet palaavat minä hetkenä hyvänsä.”

Tulen kaiku

Oli vielä päivä. Nuotioiden liekit lämmittivät sinistä hämärää. Roin askelsi kohti Talvikylää, aina vain ripeämmin sillä matka tuntui kestävän tällä kertaa loputtomasti. Kuningas Talvi ei ollut kertonut mistä reistä oli kyse. Niiden palaaminen oli kuitenkin ilmeisesti ilon ja jännityksen aihe.

Portaiden alapäässä lyhtyä kantavan vaeltajan veistoksen luona seisoskeli Viima. Hän ei katsonut edes päin Roinin tullessa vierelle, tarkkaili vain kylää ja taputteli lumipalloa pyöreämmäksi.

”Minä”, Roin aloitti.

”Älä. Ei sen väliä.”

Roin näki että sen oli väliä, mutta ei väittänyt vastaan.

”Tule, reet saapuvat kohta”, Viima sanoi ja lähti alas polkua heittäen lumipallonsa poikkipuuttoman portin pylvääseen.

Talvikylän väkeä oli kokoontunut sankoin joukoin kylätalon edustan aukealle. Lapset kiljahtelivat ja melusivat, vanhemmat vaihtoivat jalalta toiselle pysyäkseen lämpimänä seisoskellessa. Kuura, Pyry ja Huurre heittelivät lumipalloja yrittäen osua toistensa palloihin. Mishakin oli tullut. Hän vilkuili ympärilleen yrittäen saada selkoa tapahtumista.

”Mitkä reet?” Roin kysyi viimein.

”Lahjareet”, Viima vastasi.

He saapuivat Mishan luo. Ilmeisesti tämä oli kuitenkin paremmin perillä siitä mitä tapahtui.

”Hyvä että ehditte”, hän sanoi innoissaan.

”Talvikylästä viedään suuret rekikuormat esineitä etelään ennen sydäntalvea”, Viima selitti ja tähysi kylätalon ohi itään vievää tietä. ”Takaisin lähtiessään ajajat täyttävät reet kukkuroilleen kaikkea sellaista mitä ei Talven valtakunnasta saa. He ajavat yöt läpeensä kestävimmillä juhdilla kiireesti

takaisin Idän kauppätietä, jotta tuoreet eivät mene huonoksi. Pohjankaaresta kahdessa päivässä Talvikylään. Kärkimailta viidessä Pohjankaareen.”

”Eihän se voi olla mahdollista”, Roin kielsi. ”Kärkimailta kestää puoli kuuta Lumivuorille.”

”Ei sitten”, Viima sanoi.

Se kuului ensin heikkona tasaisena kimmellyksenä, kuin jääkiteet äänettömässä tuulessa lumen pinnalla kovan pakkasen päivänä. Joukossa kävi kohahdus kun Talven väki kiinnitti toistensa huomion. Ja sitten joukko vaimeni. Helisevä ääni voimistui hiljaa, ja lopulta sen erotti kymmenien tiukujen kuoroksi jostakin kaukaa talojen takaa, idän tien pimeydestä.

Väki puhkesi hihkumaan ja hurraamaan, kun ensimmäinen valjakko ilmestyi näkyviin tiesoihtujen valoon kauempana. Kuuden poron vetämä reki syöksyi hurjaa vauhtia talojen välissä. Aisakellojen kilkatuus kuului nyt jo ihmisjoukon metelin yli. Keskeltä aukeaa siirryttiin tungeksien reunemmalle, avaten saapuville tilaa. Nyt rekiä näkyi jonossa jo useampia, kaikissa ajaja tai kaksi, kaikki kukkuroillaan säkkeitä ja laatikoita. Useimpia vetivät porot, muutamia peurat tai hevoset.

Väkijoukossa kävi tervetulohuutojen aalto, kun ensimmäinen valjakko pysähtyi kaartaa aukion takalaidalle, lanaten tiukkaan tallattua lunta pieneksi keoksi. Ajaja nousi seisomaan mutta ei laskeutunut kyydistä. Seuraavat kaksi rekeä pysähtyivät. Eläinten turvat höyräysivät. Pienimmät lapset singahtivat antamaan juhille omenoita. Yhä uusia rekiä liukui aukiolle ja sitä mukaa kun ne pysähtyivät, kulkusten kilinä vaimeni.

Ensimmäistä rekeä ajanut ja seisomaan noussut mies nosti kätensä.

”Rautaa raatajille, vihanneksia villasta, hedelmiä heille jotka pitävät tulta!” hän huusi kuuluvalla äänellä. Kuin kaiku aukion väki yhtyi vastaukseen. ”Rautaa raatajille, vihanneksia villasta, hedelmiä heille jotka pitävät tulta!”

Roin ja Misha lienivät ainoat jotka eivät olleet huutaneet. Viiman ääni oli kuulunut kuorossa. Nainen seurasi tarkasti tapahtumia. Viimeinen reistä pysähtyi. Niitä oli puolitoista tusinaa.

”Terve Talven väki!”, ensimmäisen reen ajaja jatkoi. Hän nosti kätensä ja katseensa kohti Vuoren rinteessä olevaa Talven tupaa. ”Terve taatto Talvi! Terveisiä etelästä! Näen että pimeä on voitettu ja tulet palavat. Se on hyvä.”

Viima supisi jotakin vieressään seisovalle miehelle. Tämä nyökkäsi.

”Kuurankorvesta ennustettiin lauhtuvan hetkeksi ja puolen kuun aikaan pakastavan kovasti jälleen”, ajaja huusi. ”Pohjankaaren kuulumiset ovat varmasti kulkeutuneet erämaan silmien mukana.”

Ihmiset alkoivat tungeksia kohti rekiä mutta kummallisen järjestyksessä.

”Tapahtuipa jotakin sellaista, ettei ole tapahtunut sitten vanhan Riitteen nuoruuden.”

Väkijoukko kuunteli.

”Nuoska”, ajaja osoitti kädellään eräässä kahden hevosen vetämässä reessä seisovaa myssypäistä tyttöä, joka vilkutti yleisölle, ”rekijoukkomme nuorin kohtasi vaikeuksia Roonusta tulevalla reitillään ja oli Kärkimailta meitä muita päivän myöhemmin. Hän sai meidät kuitenkin kiinni Pohjankaaressa.”

Väkijoukko kohahti. Roin vilkaisi Viimaa. Nainen ei kiinnittänyt häneen mitään huomiota.

”Nuoren Riitteen jälkeen ei kukaan ole matkannut Kärkimailta Pohjankaareen neljässä päivässä ennen kuin nyt!”

Tyttö kumarteli ja niiaili joka suuntaan väkijoukon hurratessa ja taputtaessa.

”Nyt!” ajaja huusi, ”hedelmiä heille!”

Rekien ajajat alkoivat kaivaa kuormistaan syvempiä säkkejä. Viimakin lähti kohti lähintä rekeä. Roin ja Misha seurasivat häntä.

Reessä oli kaksi ajajaa, ja he jakelivat tuomisiaan kahdelle puolelle. Roin näki säkistä ilmestyvän appelsiinin ja ennen kuin ehti huomata kuka sen sai, se oli jo mennyt. Oli jokin vaaleanpunainen hedelmä. Lisää appelsiineja.

”Hei”, kuului Roinin vierestä.

Hile oli tullut odottamaan vuoroaan ja sattumalta he olivat ajautuneet samaan kohtaan. Hileellä oli yhä Viiman liian suuri myssy. Roin mietti, oliko myssy Viiman ensinkään. Hän tervehti Hilettä.

”Toivottavasti minä saan pentrikonan”, tyttö sanoi ja piti tarkkaan silmällä reen säkeistä esiin tulevia hedelmiä.

”Minä en ole koskaan tainnut nähdä sellaista”, Roin sanoi.

”Ne ovat noita tummanvihreitä”, Hile selitti.

”Kasvavat kai jossain Keskimerellä päin”, Misha muisteli. ”Olen tainnut joskus maistaa.”

”Minä pidän huolta että saat sellaisen ainakin myöhemmin”, Viima vakuutti. ”Kaikkea ei jaeta nyt vaan suurin osa varastoidaan”, hän selitti Roinille.

Roin ja Misha saivat appelsiinin, Viima jonkin sinertävän pitkulaisen hedelmän ja Hile kaipaamansa pentrikonan. Roin ajatteli, että se oli paras appelsiini jonka hän oli syönyt.

Todellisuudessa se ei ollut, sillä matka oli nahistanut sitä hivenen ja Roin oli syönyt suoraan puusta poimittuja appelsiineja kerran Aavalehdossa. Mutta ehkä sillä ei ollut väliä, sillä Talven valtakunnan sinisessä hämärässä appelsiini hehkui tulikiven lailla.

Tiiman verran väki parveili aukiolla. Misha tervehti joitakin jo kuin vanhoja ystäviä. Viima vaihtoi muutaman sanan paikalle sattuneiden kanssa. Hile oli mennyt menojaan. Ensimmäisinä lähtivät ne valjakot joiden reissä ei ollut ruokatarpeita. Raakametallit vietiin jalostettavaksi pajoihin länsikylässä, hienot langat kutomoihin. Kun joukko pikku hiljaa alkoi harveta, Misha ehdotti ruokailua kylätalossa. Se sopi kaikille.

”Me tulemme aivan kohta”, Viima sanoi Mishalle portailla. Misha nyökkäsi. Roin jäi Viiman kanssa portaiden juurelle.

”Minä en kaipaa anteeksipyyntöäsi”, Viima sanoi kun Misha oli sulkenut oven perässään. ”Mutta seuraavalla kerralla en tule sinun perääsi.”

”Ymmärrän.”

”Liikaa asioita palasi mieleeni tuhkavainioilla. Se paikka ei ole meille.”

”Ja siltikään se ei saa sinua”, Roin sanoi ja katui heti sanojaan.

”Talvi kertoi sinulle.”

”Jotain sellaista. Mitä nyt osasi.”

”Mitä osasi?” Viima naurahti. ”Mitä halusi. Sinä et häntä saa paljastamaan kaikkea mitä hän tietää, et edes kaikkea mitä olisi tarvis. Hän näkee lumen ja pakkasen yli, hän tietää muinaiset merkitykset ja tuntee sen ensimmäisen taivaan. Hän huolehtii meistä jokaisesta, mutta itse meidän on löydettävä oma tiemme. Minä löysin omani Vuoren takaa ja tiedän, ettei polkuni kulje sieltä enää. Sinun...”

Roin laski päänsä. Viima potki lunta.

”Talvi odottaa, että muut kertovat tarinansa. Ja etenkin muiden tarinat. Hän kertoo vain sen verran että liekki syttyy. Muiden pitää tuoda puut.”

”Kerrotko sinä minulle itsestäsi?” Roin kysyi. Ehkä se oli pyyntö.

”Ehkä. Joskus. Sinä kerrot minulle itsestäsi ensin”, Viima totesi.

”Eihän se ole reilua.”

”Ei se ollut komento”, Viima naurahti. ”Minä vain tiedän että se on niin.”

”Miten? Ethän sinä tunne minua.”

”En niin”, Viima sanoi ja viittasi kohti ovea. ”Mutta toisin kuin Talvi väittää, minä tunnen itseni.”

He nousivat portaat.

”Saat anteeksi, Tuleenpuhaltaja. Ei kaunaa. Mutta vain tämän kerran.”

Roin kiipesi ylös. Oli kummallista, miten paljon nopeammin portaat Talven tupaan pääsi kulkemaan, kun ne oli muutaman kerran noussut. Ei niissä ollut mitään erikoista, ei useampia reittejä tai hidastavia vaaranpaikkoja. Mutta nytkin, kylläisenä, nousuun meni aikaa enää alle puoli tiimaa.

Talvi katseli tasanteeltaan alas kylään, yli erämaan ja taivaalla häivähteleviä ensimmäisiä vihreitä nauhoja. Vanhuksella oli päällään aiempaa paksumpi punainen kultakirjoiltu viitta jonka reunoissa oli valkeaa karvaa. Päässään hänellä oli punainen hiippalakki, jonka kärki roikkui alhaalla selässä. Hengitys höyrysi hiljaiseen tahtiin tuuhean valkean parran läpi.

”Roin Samar, Tuleenpuhaltaja”, Talvi myhäili ja levitti kätensä tervehdykseen. ”Mukava kun tulit.”

”Olin poissa muutaman tiiman”, Roin naurahti.

”Tiedän, tiedän”, kuningas sanoi. ”Mutta lahjareet saavat minut aina kovin hyvälle tuulelle. Tuovat mieleen...” Lauseen loppu haipui pakkaseen Talven upotessa ajatukseen. Sitten hän vakavoitui.

”Mitä?” Roin kysyi.

”Sinulla on tehtävää.”

Talvi potki lumiset huopatossunsa puhtaiksi oven pieleen heidän mennessään sisään.

Roin ja kuningas Talvi istuivat tuoleille Talven tuvan suuren takan ääressä. Lämpö kipristeli poskilla ja kuivatti silmiä. Roin tuijotti liekkeihin ja hiillokseen.

Hän oli katsonut jälleen etelään, siirtynyt vaivatta erämaan poikki vaikka tunsikin saman vedon kuin aiemmin, saman rinteen jota vasten piti askeltaa. Hän siirtyi liekistä toiseen, ihmisestä toiseen, elämästä toiseen. Talvi myönsi, että saavutus oli hieno. Roin turhautui.

”Minä tiedän miten saavuttaa sellaisen ihmisen liekki, jota en näe. Jonka en edes tiedä olevan siellä, minne katson. Mutta hänestä en saa kiinni. En, vaikka kuinka tarkkaan.”

”Sinä et usko häntä todeksi. Hän on sinulle edelleen vain unesi hahmo, kuvajainen vailla todellista liekkiä. Tai ehkä pelkää, että sinä olet vain hänen untaan. Päästä irti sellaisista ajatuksista. Te olette molemmat samaa liekkiä. Me kaikki olemme. Hän. Sinä. Minä. Talvikylän asukkaat. Etelän valtakuntien väki. Tuon miehen maailman ihmiset. Kaikki samaa sen ensimmäisen taivaan tulta.”

Taivaan tulta. Hän oli aikonut sitä aiemmin, mutta silloin taivas oli ollut vain tähtiä täynnä. Hän katsoi syvälle tulisijan hehkuun, sen läpi ulos, taivaalla liekehtivään virtaan. Hän antoi sen kapaloita itsensä harsoon kuin sylilapsen. Ja yhtäkkiä oli vain pimeyttä. Roin hätäntyi.

”Älä pelkää”, Talven ääni kumisi jostain kaukaa. ”Katso tarkemmin. Älä pelkää.”

Roin katsoi. Ja kuin taivas josta tarkemmin katsomalla löytyy pimeyden sijaan aina uusia ja uusia tähtiä, hän huomasi pimeydessä lukemattomia heikkoja pisteitä aivan kuin tumman kankaan takana. Hän itse hohti kirkkaana kuin kevätaurinko hangella, ja kankaan takaa yksi, muita kirkkaampi...

Kaksi, niitä oli kaksi, himmeämpi hehku joka pysyi paikallaan ja kirkkaampi joka liikkui.

Roin istui takan edessä. Talvi tarkkaili häntä ja odotti. Roin hengitti syvään silmät kiinni.

”Olen ymmärtänyt sen väärin”, Roin sanoi ja avasi silmänsä. Ja hän katsoi Talven takan liekkeihin. Hän etsi kirkkaimman liekin mustan kankaan takaa ja katsoi sen läpi siihen maailmaan jossa tuli on niin samanlaista, siihen mieheen jonka korttiin ei tullut sanoja, siihen...

Hän havahtui kun nainen istahti vastapäätä. Pubissa oli hiljaista. Takahuoneen seurue oli lähtenyt.

”Anteeksi, oletko sulkemassa?”

”En”, nainen vastasi. ”Tai olen, mutta en heittävässä sinua ulos. Anteeksi jos tungettelen.”

”Et, et”, mies vastasi, tarttui konjakkilasiinsa ja huomasi sen sitten olevan tyhjä. ”Et.”

”Anteeksi jos olen liian suora. Olen seurailut sinua tämän illan. Sinä palaat uudestaan ja uudestaan tuohon yhteen korttiin. Yrität. Siirät sen sitten sivuun, kirjoitat toisen, kaksi välissä. Ja palaat takaisin. Siihen asti, kunnes ei ollut enää muita kortteja. Otatko vielä?”

Mies nyökkäsi. Nainen nousi, asteli baaritiskille ja kurotti pullon sen takaa. Korkki plopsahti avautuessaan. Mies kiitti lasinsa täyttyessä.

”Minä tarjoan tämän”, nainen sanoi istuutuessaan. ”Minä olen Anna.”

”Johan”, mies esitteli itsensä. ”Olenko minä viimeinen?”

”Olet. Mutta ei minulla ole mihinkään kiire. Kello ei ole vielä paljoa.”

Johan katsoi kelloaan, sitten baaritiskin päässä olevaa vanhaa kaappikelloa. Ei tosiaan ollut vielä kovin myöhä.

”Tähän aikaan vuodesta ei kenenkään pitäisi olla murheissaan”, Anna sanoi.

”Mistä tiedät että olen murheellinen”, Johan kysyi.

”Tämä on ollut tässä jonkin aikaa”, Anna sanoi painottaen sanaa ’jonkin’. ”Minäkin jo pitkään.

Et sinä ole ensimmäinen joka on hakenut lohdutusta konjakista.”

”En minä hae lohdutusta. Eivätkä nämä kuulu sinulle.” Johan tarttui kynään ja kumartui kortin ylle.

”Okei”, Anna sanoi ja nousi. Johan sulki silmänsä ja huokasi.

”Ole kiltti ja istu kanssani”, Johan sanoi. Anna kääntyi ja palasi pöytään.

”Se on vähän turhan mutkikas juttu”, Johan sanoi ja avasi silmänsä.

”Ymmärrän. Ei siitä tarvitse puhua”, Anna sanoi. ”Voin istua tässä hiljaa.”

Ja niin Anna istui, ja pitkään Johan ryhtyi kirjoittamaan viimeiseksi jäänyttä korttia. Kului tovi, kului toinen. Johan huokasi ja laski kynän kortin päälle. Hän ei ollut aloittanut.

”Näkeekö sen päältä”, Johan kysyi viimein.

”Minkä niin?”

”Murheellisuuden. Vaikka ei tunne ihmistä?”

”En ehkä tunne ihmistä”, Anna sanoi ja osoitti Johania, ”mutta tunnen ihmiset. Tämä on niitä hommia, jossa sen väkisinkin oppii. Emme me ole niin erilaisia, kukaan meistä. Klovnin kyyneleet eivät järin eroa tosikon kyyneleistä, uskovaisen kyyneleet ateistin kyyneleistä.”

Johan naurahti. Anna hymyili.

”Sinä se et taida paljoa hymyillä?” hän kysyi.

”En juuri”, Johan myönsi ja vakavoitui. ”En hetkeen.”

”Sekin on melko samanlaista. Mutta samalla kun emme ole kovin erilaisia, jokainen on silti omalla tavallaan erilainen. Sinä kiinnitit huomioni, koska kirjoitat kaikesta huolimatta kortteja. Ja sen huomattuani huomion kiinnitti tuo yksi, joka seilasi ees taas. Montako noita on kaikkiaan, viitisenkymmentä?”

”Melkein kahdeksankymmentä”, Johan vastasi.

”Minä tiedän vain yhden ihmisen joka kirjoittaa nykyään enää tuollaista kasaa perinteisiä kortteja. Tai no, nyt kaksi.”

Johan ei sanonut hetkeen mitään. Anna pysyi vaiti, sillä huomasi että jotain oli tulossa.

”Se ei oikeastaan ole minun perinteeni”, mies sanoi lopulta. Anna nyökkäsi.

”Miksi sinä pelkää, että kirjoittaisit korttiin jotain väärin?”

”En minä pelkää kirjoittavani väärin”, Johan sanoi ja kiristeli hampaitaan. ”Tiedän mitä minun pitäisi siihen kirjoittaa, mutta en voi, koska sitä mitä pitää sanoa, ei ole tapahtunut. Enkä voi valehdella.”

Anna mietti.

”Pattitilanne”, hän sanoi.

Johan murahti.

”Veikkaanko kovin väärin, jos oletan että syy mikset hymyile on sama syy minkä vuoksi sitä jotain ei ole tapahtunut? Kortti on vain viimeinen lenkki ketjussa.”

”Et veikkaa.”

”Mitä sinä olet jättänyt tekemättä?”

Annan suora kysymys yllätti Johanin.

”Lisää?” Anna kysyi tarttuen konjakkipulloon.

Johan kikkutti lasiaan kynnellään. Pienet väreet kulkivat pitkin meripihkan värisen nesteen pintaa.

”Minun pitäisi käydä... Tai olisi pitänyt käydä jo pitkään.”

Pitkä hiljaisuus.

”Mutta se sattuu niin kovin.”

Miehen silmät kimmelsivät.

”Sinun pitäisi kirjoittaa korttiin että olet käynyt”, Anna sanoi viimein hiljaa. ”Et voi lähettää korttia ilman että kerrot siitä. Mutta et halua valehdella, koska asia on liian tärkeä.”

Johan nyökkäsi.

”Minä tiedän että sinä tiedät tämän”, Anna sanoi, ”mutta tämä on väärä pää avata solmua. Sillä solmuun on vain yksi ratkaisu.”

Johan nyökkäsi uudelleen.

”Onko sinne pitkä matka?”

”Ei. Harjulla.”

Ja silloin Anna ymmärsi.

”Minä en halua tungetella”, Anna sanoi ja katsoi sivuun, ”siis enempää kuin nyt olen jo tungetellut. Mutta olisiko siitä apua, jos minä lähtisin sinun mukaasi?”

”En... en minä tiedä. En minä oikein... en tiedä.”

Anna hymyili hellästi.

”Tai ajatellaan niin päin, että lähde sinä minun mukaani. Minun pitäisi käydä siellä myös. Tulet vain sen verran kuin tuntuu sopivalta. Minä ymmärrän kyllä.”

Johan mietti hetken ja nyökkäsi sitten.

”Hyvä”, Anna sanoi. ”Minä haen takin tuolta takaa.”

Anna vei konjakkipullon tiskille ja katosi baaritiskin päässä olevasta ovesta. Johan veti takin päälleen. Anna palasi ja yhdessä he astuivat ulos kadulle. Räntä oli poissa. Leijaili hiljaa suuria lumihutaleita.

”Hyvä”, Talven ääni sanoi jostain kaukaa lumisateen, kinosten, revontulten ja tähtien takaa.
”Hyvä.”

Kynttilöiden meri valaisi lumisten kivien kenttää. Pääpolkujen lamput paloivat vielä. Hengitykset höyrysivät. Anna työnsi kätensä Johanin käsikynkkään. Hän tunsi, miten miehen hartiat jännittyivät mitä pidemmälle he kulkivat hautausmaalle.

”Minä olisin kääntynyt portilta”, Johan sanoi hiljaa. ”Ilman sinua minä olisin kääntynyt portilta.”

Anna puristi miehen kättä tiukemmin. Johan niiskautti.

”Kaunista”, Anna sanoi hiljaa. ”Kynttilöitä on varmasti tuhansia.”

Johan ei sanonut mitään, mutta kulki joka askeleella hitaammin. Sitten hän pysähtyi. Anna odotti. Ja sitten Johan veti henkeä ja astui taas eteenpäin.

”Se on...” Muuta ei tullut. Anna taputti miehen käsivartta.

”Minä tiedän. Ei mitään kiirettä.”

He kääntyivät pienelle sivupolulle. Sitä ei oltu avattu lumesta, mutta keskellä kulki tampattu väylä. Kummasti Johanin askeleista tuli varmempia, kun niitä varten piti nähdä vaivaa. He ohittivat hautoja, joiden päältä oli puhdistettu lumi. Taivaalta satava uusi peitti niitä parhaillaan. Toiset olivat jo lähes uudelleen peitossa. Kaikkien edessä paloi kynttilä, monien edessä useita. Sitten Johan pysähtyi yhden eteen.

”Joku on käynyt jo”, hän sanoi hiljaa.

Kivi oli kaivettu esiin kinoksesta, mutta siitä lieni jonkin aikaa. Se oli hyvää vauhtia hautautumassa uuden lumen alle. Haudalla paloi kaksi kynttilää, toinen pienessä lyhdyssä. Kivessä oli

kaksi nimeä. Niistä ei saanut selvää lumen alta. Päänsä painaneen Johanin olkapäät hytkyivät. Anna odotti ensin hetken, ja kietoi sitten kätensä Johanin hartioiden ympäri. Johan uikutti.

”Kenen hauta se on”, kuului kuningas Talven hiljainen ääni. Roin havahtui näystä, oli menettää otteensa, liekki, tähdet, Talvikylä, vartiotorni Koillisrannalla, hän keskittyi hautausmaan kynttilämereen ja tarrasi kiinni.

”En tiedä”, Roin vastasi hiljaa.

Anna silitti Johanin selkää. Kyynelvirta oli vaiennut. Johan ryki ja niiskautti.

”Huhhuh”, hän sai äännähdettyä. ”Huhhuh.”

”Kenen hauta se on”, toisti kuningas. Tällä kertaa Roin ei yllätynyt, mutta kysymys ärsytti häntä. ”En minä tiedä. En saa nimistä selvää.”

”Ei sinun tarvitse saada niistä selvää.”

”Eikä minulla ole edes kynttilää”, Johan sanoi hiljaa ja puri hammasta. Hän kumartui nojaamaan polviinsa.

”Olipa hyvä että tulin mukaan”, Anna sanoi ja kaivoi taskustaan kynttilän ja tulitikut. Hän ojensi ne Johanille. Johan kiitti.

”Ketekä siellä lepäävät”, kuningas kysyi. ”Mitkä ovat heidän nimensä?”

Anna kumartui puhdistamaan kiven lumesta Johanin sytyttäessä kynttilää. Anna pyyhki kiven päälle kerääntyneen kerroksen, lyhdyn kannen ja alkoi putsata nimiä. Roin ei halunnut katsoa.

”Kenen hauta se on”, kuningas Talvi kysyi jälleen. ”Ketekä siellä lepäävät? Mitkä ovat heidän nimensä?”

Roin riuhtaisi itsensä pois näystä, pois liekistä takaisin Talven tupaan ja ponkaisi pystyyn.

”En minä tiedä heidän nimiään”, hän huusi. Kesti hetken puhkua Talven värähtämättömille kasvoille ennen kuin Roin ymmärsi mitä oli sanonut. Ja samalla hetkellä hän tiesi tienneensä jo pitkään.

”Miten sinä tiedät?” hän kysyi ja lysähti tuolilleen.

”Mitä niin?” kuningas kysyi viekkaasti. ”Mitä sinä tarkoitat?”

Roin ymmärsi. Kuningas oli tiennyt jo pitkään. Oikeastaan hän oli itsekin tiennyt. Mutta kuningas oli odottanut, että hän myöntäisi sen viimein itselleen. Miten se olisi voinut olla mitään muuta?

”Miten sinä tiedät, mitä minä tein? Mistä tiedät mitä tornilla Koillisrannalla tapahtui?”

”Koska se ei voinut olla mitään muuta.”

”Luulin ensin, että se oli tottumattomuuttasi”, Talvi sanoi. ”Mutta huomasin pian, että liekkien virta vei sinua yhteen suuntaan, veti yhteen pisteeseen maailmassa, työnsi pois kaikkialta muualta.”

”Minä en palaa sinne enää koskaan”, Roin sanoi hiljaa.

”Ehkä et”, Talvi sanoi. ”Mutta sinä voit katsoa sinne.”

Takan tuli napsahti oman sanansa.

”Olkoon sitten niin”, Roin sanoi ja katsoi. Hän katsoi ulos, yli erämaan, kohti etelää ja sitten itään. Hän ei pannut vastaan, vaan antoi voiman tehdä sen mitä se oli jo pitkään yrittänyt. Hän kiisi kohti Koillisrantaa.

Koillisrannan kumpuilevat maat olivat kesäisin vehreät, mutta nyt oli talvi. Näin etelässä tuli harvoin lunta, mutta puut olivat lehdettömiä ja heinä kuivaa. Roin ohitti kyliä ja jokia, linnoja ja kaupungin. Meren lähestyessä asutus väheni. Suuri metsä, ja sitten rantamaat. Hän löysi pienen laakson jonka reunalla oli jyrkänne.

Kylä oli autio ja rähjäntynyt. Varisparvi lehahti lentoon katoilta nousten kohti jyrkänneellä kohoavaa tornia. Tornia ei ollut korjattu loppuun, mutta vuosia sään armoilla olleet kivet olivat haalistuneet eikä enää voinut sanoa mikä oli alkuperäistä ja mikä uutta.

Harmaat töllit nuokkuivat vaiti mäkien taakse laskevan talviauringon viimeisessä valossa. Pihapolut kasvoivat heinää ja tuuli ujelsi ikkunoissa. Oli selvää, ettei kylässä ollut asunut kukaan vuosiin.

Roin katsoi tornia. Uhkaavana se nousi laakson ylle kuin jokin paha olisi sen lyönyt veitsenä laakson lihaan. Oli irvokas kohtalo, että torni yhä seiso i samalla kun kylä oli ääneti. Roin kauhistui kuullessaan tornin huipulta vaimeaa laulua. Varikset. Ajatus oli silti liikaa.

Roin tuns i kuninkaan koskettavan kättään. Silmänräpäyksessä hän palasi Talven tupaan.

”Minä en muista sitä tuollaisena, mutta tuo on se mitä se on nyt”, Roin sanoi.

”Lumeton talvi on julma kuvittaja.”

”En minä sitä. Tai...”

”Millaisena sinä sen muistat?” Talvi kysyi.

Roin kertoi, miten taistelut olivat myllänneet maailmaa Kannonjoelta Haukanmaan rajoille asti toista vuotta. Pireneen kuningas hallitsi leveän Kannonjoen toista puolta Susiveljien avustuksella, eivätkä Koillisrannan tapahtumat olleet vielä liittyneet uudestaan osaksi suurempaa sotaa lännessä. Ei puhuttu vielä Hurmevuosista, vaikka se nimitys ei enää ollutkaan kaukana. Talvi kuunteli tarkkaan, vaikka varmasti tiesi kaiken tämän.

Roin kertoi pienen laakson pohjalla olleesta vajaan sadan asukkaan kylästä. Maanviljelijöitä lähinnä, muutama metsästäjä, seppä. Laakson pohjoisreunalla nousi jyrkän teellä vartiotorni kolmen täysikasvuisen suurkoivun korkeuteen. Sen huipulta näki ”kaikkeen maailmaan” jos kyläläisiltä kysyi, vaikka eivät hekään sitä kirjaimellisesti tarkoittaneet.

Roin selitti, miten alueella oli taisteltu aivan sodan alkuhetkinä. Lähes kaikki asekun toiset oli sittemmin varustettu kuninkaan joukkoihin ja kuljetettu ties minne. Monikaan heistä tuskin palaisi. Muutama oli jätetty pitämään kylästä huolta. Lapsia kylässä ei enää ollut, sillä heidät oli viety evakkoon Nummenmaahan jo ensimmäisten taistelujen jaloista. Kylän väki oli vähentynyt kolmannekseen, eikä heistä ollut taistelemaan.

Roin kertoi, miten vartiotornia oli pitänyt hallussaan vihollisen tuhonlaulaja. Hän kertoi mitä se merkitsi kaikille osapuolille. Hän kertoi käskystä jonka hän ja kolme muuta olivat saaneet. Hän kertoi

miten ei hetkeäkään kyseenalaistanut sitä. Ei ennen kuin vasta jälkeen, sitten kun oli jo liian myöhäistä. Hän kertoi miten he olivat yön pimeydessä kulkeneet halki kylän kuin aaveet, ja miten ennen tornin hyökkäyksen alkua ei taloissa ollut ainoatakaan elävää olentoa. Sillä tuhonlaulajien vuoria murskaava mahti perustuu elävään voimaan.

Roin kertoi, miten aamulla saapuneet joukot olivat kaivaneet hänen ruhjoutuneen ruumiinsa osin romahtaneen tornin kivimurskan seasta. Hän kertoi, miten häntä oli ensin luultu kuolleeksi, sillä pitkä haava rinnan päältä kylkeen ja edelleen reiteen oli näyttänyt halkaissees miehen kahtia. Haava oli kuitenkin osoittautunut lievemmäksi miltä näytti, ja iltapäivällä Roin oli herännyt. Hänen kolme toveriaan olivat menehtyneet. Tuhonlaulaja oli kuollut, samoin tämän soturit. Omat joukot korjasivat tornia linnoittaakseen sen uudelleen. He kertoivat, miten Roinin ryhmälle käskyn antanut komentaja oli kaatunut aamuyöllä väijytyksessä joukkojen ylittäessä jokea kolmen tiiman marssimatkan päässä kylästä. Joukot olivat halventaneet tuhonlaulajaa ja surreet tämän tappamia kyläläisiä, sen verran mitä sotilas muistaa muita surra. Roin ei korjannut puheita ja toisten oletuksia tapahtumien kulusta.

Sota jatkui. Pian sitä kutsuttiin Hurmevuosiksi, viimeiseksi sodaksi joka ihmisten piti käydä. Roinin taistelut jatkuivat. Hän tapasi Harrin, juron miehenkõirilään joka odotti sodan loppumista päästäkseen takaisin Kvinninsä luo. Kun sen hetki viimein koitti, he kohtasivat Mishan matkalla Varisvaaralle. Ja taisteluiden päätyttyä, kun oli aika hengähtää, viljavat vainiot aurinkoisella Koillisrannalla palasivat Roinin mieleen. Eikä hän enää löytänyt oikeutusta.

”Ei se lopettanut mitään. Tuli toisia tuhonlaulajia, jotka nostattivat maat ja käänsivät jokien suunnat. Tuli uusia torneja, toisia jyrkänkaita. Eikä siinä kylässä tapahtuneella ollut enää mitään merkitystä. Ne ihmiset kuolivat turhaan.”

Talvi tarkkaili Roinia.

”Ketekä mielestäsi sodassa eivät kuole turhaan?”

Roin oli vaiti ja tuijotti tuleen.

”Miksi se ei vienyt minua mukanaan?” Roin kysyi liekeiltä. ”Mikä kumma taika säästi minut kaiken sen jälkeen, vaikka siitä tuhosta ei olisi kenenkään pitänyt selvitä?”

”Kuka tietää”, Talvi sanoi. ”Miksi toisten liekki puhalletaan sammuksiin ennen aikaansa, miksi toisten palaa vielä silloinkin kun kynttilästä ei ole jäljellä kuin irvokkaat rippeet?”

”Miksi sinä et jo tuomitse minua?” Roin kysyi ja kääntyi Talveen päin.

”Haluaisitko että minä tuomitsen sinut? Tai että vihaisin sinua sen vuoksi mitä teit? Mitä se auttaisi?”

”Se olisi oikein! Se olisi kuten kuuluu!”

”Olisiko? Miksi?”

”Koska he olivat syyttömiä mihinkään!”

”Olisiko se ollut oikein jos he olisivat olleet syyllisiä?”

”Olisi!” Roin huusi ja epäröi sitten. ”Ei... Ei.”

”Roin”, Talvi sanoi ja tarttui Roinin käsiin. ”Sodissa ei taistele vain sotilaita. Sodissa ei kuole vain sotilaita. Eikä sotien jälkeen elossa ole vain hyviä ihmisiä tai pahoja ihmisiä, viattomia tai syyllisiä. Eivät ne, jotka tulevat sodasta hengissä, selvinneet siitä. Sinun sotasi ei päättynyt tornille. Muulle sinä löysit oikeutuksen, ja sekin kadotti oikeutuksensa vasta, kun ymmärsit, ettei siitä ollut mitään hyötyä. Olisiko se ollut oikein, jos siitä olisi ollut hyötyä? Eivätkö kyläläiset olisi silloin olleet samalla tavalla viattomia?”

Kuningas puristi Roinin käsiä.

”Mutta sinun sotasi ei päättynyt myöskään Kivilehdon rauhaan. Sinun sotasi jatkuu yhä. Tuli ei vienyt sinua kaikille taistelutantereillesi. Alusta loppuun Tulella oli yksi päämäärä. Kylä laaksossa, jonka reunalla on vartiotorni. Miksi? Sinä olit mukana monessa. Niistä taisteluista kerrotaan lauluissa. Monenlaisissa, sankarilauluissa ja vähemmän mairittelevissa. Niiden oikeutusta tullaan kyselemään ja käsittelemään. Minä en sinua tuomitse enkä minä anna sinulle anteeksi, sillä kumpikaan niistä ei ole

minun tehtäväni. Voittajat saattavat kirjoittaa historian, mutta sodassa ei ole voittajia. Ja voi olla että tulee vielä päivä, jolloin joudut tilille. Mutta yhdestä tarinasta kukaan ei sinulta kysy.”

”Montako kertaa olet kuullut tarinan viattomista, jotka tapettiin oikeudetta Koillisrannalla, Naranmaan vartiotornilla?” Talvi kysyi syyttelemättä. ”Montako kertaa olet kuullut jonkun muun kertovan tuota tarinaa, ja hävennyt?”

”En kertaakaan. En milloinkaan. En ole voinut, sillä kukaan ei kerro sitä.”

Talvi nyökkäsi.

”Sillä se tarina on unohdettu. Heidät on unohdettu. Nummenmaassa kasvaa joukko lapsia, nyt jo nuoria, jotka tietävät, että heidän entistä kotikyläänsä ei enää ole. Mutta kukaan ei kerro mitä sen asukkaille tapahtui, sillä ei ole jäljellä ketään joka muistaisi.”

”Minä olen.”

Talvi nyökkäsi.

”Niin.”

Oivallus tuli hetken kuluttua. Roin ei ensin tiennyt miten asetella asiansa.

Umpimähkä

Roin käveli edestakaisin ja raapi leukaansa. Niin se olisi tehtävä. Se olisi oikein. Ja hän ottaisi vastaan mitä maailma ja sen ihmiset päättäisivät.

”Onko se väärin minun kertoa se tarina?”

”Ei”, kuningas sanoi valtaistuimeltaan. ”Mutta muista että kerrot heidän tarinansa. Et omaasi. Sinun rikoksesi on omasi, ja kylän häviö on oma kertomuksensa, vaikka se sinusta johtuukin. Kerro karhusta. Älä kaatajasta.”

”Tulesta, ei tuhkasta.”

Kuningas nyökkäsi ja nousi.

”Juuri niin. Mutta sinulla on toinenkin tarina vietäväksi etelän valtakuntiin. Odota tovi.”

Talvi kulki vakain askelin takan oikealla puolella olevalle ovelle, pysähtyen hetkeksi ennen kuin avasi sen.

”Odota tovi”, hän toisti ja katosi oven taa. Roin siirtyi hiukan nähdäkseen. Pienestä huoneesta nousi kapeat portaat.

Talvi palasi kantaen samanlaista rullanyyttiä, josta Viima oli jakanut veitset tulivartiolle. Hän avasi ja levitti sen pöydälle. Roin jättäytyi kohteliaasti kauemmas, mutta veitsiä ne olivat. Kuningas punnitsi eri vaihtoehtoja. Tällä kertaa Roin ei saisi päättää itse.

”Älä mene vielä”, Talvi jatkoi aiempaa. ”Sinulla on toinenkin tarina vietäväksi. Talven tarina.”

Kuningas valitsi ja nosti esiin yhden teristä, tarkasteli sitä lähempää ja toi sen sitten Roinille.

”Jää kevääseen”, kuningas sanoi. ”Opi Talven tavat ja toimet, nimet ja maat. Opi Talven tarinat joissa kuuluu lumi ja sydäntalven Tulen kaiku. Ja kun lähdet, älä unohda meitä. Olet aina tervetullut takaisin. Sillä minä haluan että palautat tämän.”

Veitsen terä oli valkoista tuhkaterästä, mutta siinä oli sinertävän harmaita laikkuja kuin jäätä lätäkön pinnalla. Kahva oli koristelematon, mutta sen päässä oli hiomaton tuhkanharmaa kivi. Kivi oli lämmin.

”Sinä olet nyt Talven kansaa. Kerro meistä. Älä liikaa, älä kaikkea. Älä houkuttele heitä käymään. Mutta kerro Talven lapsista kuten he ovat, ei kuten vanhat vääristyneet tarinat väittävät. Kerro työstämme. Ja kerro vanhasta kuninkaasta, jonka nimi on Talvi. Sillä muuten jonain päivänä he unohtavat.”

”Ja jotta sinä päivänä, kun joku tulee pyytämään kuninkaalta lahjaa, hän ei kutsu tätä Pakkasukoksi.”

Talvi nauroi.

”Minä kerron”, Roin lupasi. ”Minä odotan kevääseen ja opin. Minä kerron heistä ja sinusta, ja minä palaan sydäntalveksi. Ja minä kerron kylästä vartiotornin varjossa, kunnes tarinaa on kerrottu tarpeeksi liekkiin syttyä uudelleen, ja vielä senkin jälkeen.”

”Mistä tiedät, milloin on tarpeeksi?”

”Kunnes tiedän, että liekki palaa. Kunnes kuulen jonkun muun kertovan heistä.”

Roin laskeutui alas kylään hiljaisessa lumisateessa pakkasen kipristellessä poskia. Talvikylä loisti yössä kutsuvana ja lämpöisenä, ystävällisenä ja ymmärtäväisenä. Talvi antaa anteeksi, sillä tuli ei unohda, hän mietti. Sanonta, joka oli oikeassa ja väärässä yhtä aikaa. Mutta sellaisia asiat usein ovat.

Roin nukkui pehmeässä vuoteessa paksujen peittojen alla, takan hehkuessa läpi yön lämmintä kaikuun. Hän näki unta Johanista ja Annasta, mutta se oli oikeaa unta, ei tulen näyttämiä aavekuvia. Se oli levollista unta, ja kun Roin aamulla heräsi, valo ikkunan takana näytti kirkkaammalta kuin muina aamuina. Hän oli varma, ettei se johtunut virkeydestä. Hän oli varma, että sen huomaisi jokainen.

Marje vahvisti epäilyksen tarjoillessaan aamiaista. Tänä aamuna viimeisetkin huomaisivat pimeään väistyneen ja valon lisääntyvän. Kylläisenä Roin palasi huoneeseensa. Pian hän aloittaisi työnsä. Mutta sitä ennen vielä...

Hän sytytti huoneensa takkaan aamupäivän uuden tulen kaivamalla tuhkan alta pienen häivähdyksen oranssia hehkua, ja syöttäen sille varovasti suikaleen tuohta. Pari pientä puunpilkettä. Puhallus. Ja vielä kerran Roin katsoi läpi syöverin ja etsi hohteen mustan kankaan takaa.

He veivät vielä kynttilän Annan isovanhempien haudalle. Sielläkin oli valmiiksi kynttilä, mutta kivi oli kaivettu lumesta hiljattain. Anna huomasi lisäksi toisen kynttilän joka oli sammunut pian sytyttämisen jälkeen. Hän sytytti sen uudestaan.

”Niitä on oikeasti varmasti tuhansia”, Johan sanoi heidän kävellessään kohti porttia. ”Ellei kymmeniä tuhansia.”

”Ja jokainen niistä on joku joka muistaa. Niin kauan kuin liekit syttyvät, kuuluu kaiku siitä mitä on ollut. Niin kauan kuin liekit syttyvät, on joku joka ei unohda.”

He pysähtyivät vielä hetkeksi katsomaan liekkien niittyä.

”Ei tuska koskaan mene täysin pois”, Anna sanoi. ”Mutta kuten talven nietokset keväällä, sekin sulaa pois tieltä.”

”Pitääkö sinun olla jossakin”, Anna kysyi.

”Ei, enää minun ei tarvitse mennä minnekään”, Johan vastasi.

”Sinun pitää joka tapauksessa hakea korttisi. Joisitko glögiä?”

”Maistuu.”

”Kabinetissa on vanha takka”, Anna sanoi.

Johan kirjoitti viimeisen kortin, nopeasti ja vaivatta. Hymyillen. Anna kaiveli kaappeja tiskin takana ja katosi sitten keittiöön. Pian hän kurkisti ovesta.

”Rusinat ilmeisesti loppuivat. Manteleita on. Haittaako?”

Johan heilautti kättään.

”Hyvä”, Anna sanoi, ”sytytätkö tulen? Minä keittelen nämä.”

Johan ei ehtinyt vastata ennen kuin Anna oli kadonnut taas näkyvistä.

Kabinetissa oli vanhoja plyysinojatuoleja ja pari kulunutta sohvaa. Matalat pöydät olivat vielä aiemman seurueen jäljiltä vinossa. Punatiilinen takka oli takaseinällä, vieressä lähes tyhjä halkokori. Johan otti tulitikut takan reunalta ja ravisti rasiaa varmistaakseen, ettei se ollut tyhjä. Hän kumartui tulisijan eteen.

Se oli kumma tunne. Roin ei nähnyt tapahtumia Johanin silmin, mutta nyt kun he molemmat olivat kumartuneena omien tulisijojensa eteen, tosi ja näky sulautuivat yhdeksi. Johanin takka oli musta, Roinilla liekit olivat madaltuneet hohtavaksi hiillockseksi. Roin melkein tunsi pinoavansa viimeiset halot pesään, työntävänsä suikaleen paperia niiden alle ja sytyttävänsä tikun.

Johan työnsi tulitikun paperiin, joka syttyi ahnaasti. Liekit kasvoivat, mutta alkoivat sitten hiipua, paperi alkoi olla palanut. Vain muutama ohuin puun pää oli alkanut kyteä, ja pian paperi sammui käpristyen viimeisen kulmansa sisään. Johan puhalsi varovasti. Kytevät puun päät hehkuivat kirkkaina. Uusi puhallus, uusi hehku. Vielä, vielä.

Roin huomasi puhaltavansa mukana. Hänen puunsa olivat palaneet hiillockseksi, ja kekäleet hohkasivat.

Johan puhalsi vielä viimeisen kerran, hehkun keltaisemmaksi kuin se oli kertaakaan aiemmin ollut. Mutta liekkejä ei näkynyt. Johan huokasi.

Ja Roin puhalsi yksin, yhden kerran, syvään.

Johanin takassa puiden päiden hohto kellastui, kirkastui, ja liekki hulmahti eloon.

Roin säpsähti.

”Hyvä”, kuului Johanin takaa. Anna laski glögilasit lähimmälle pöydälle. Johan istui nojatuoliin.

”Ole hyvä.”

”Tähän aikaan vuodesta taitaa käydä tavanomaista kovempi vilske”, Johan arveli.

”No jaa. Vilske kyllä. Mutta varmaankin vain vähän eri tavalla kuin mitä muulloin. Osasta tulee tässä kuussa aina kovin hengellisiä, vaikka eivät muuten olisikaan. Ja se sitten vaikuttaa menoihin.”

”Oletko sinä”, Johan sanoi ja maistoi glögiään. Tulikuumaa. Inkivääriä ja neilikkaa. Lisäksi oli jokin mauste jota Johan ei tunnistanut. ”Hyvää.”

”Kiitos”, Anna hymyili. ”Teen sen itse. Hengellinen? En sillä tavalla kuin ajankohta antaisi olettaa. Mutta uskon juttuihin. Erilaisiin juttuihin. Esimerkiksi että meitä ei ehkä luonut kukaan, mutta meillä jokaisella on tarkoitus. Yksilöinä ja yhdessä. Uskon että jokaisessa meissä palaa sama tuli, jokainen on oma pieni liekkinsä. Ja minä... Tiedätkö sinä mikä on umpimähkä?”

”Umpimähkä? Siis mennä umpimähkään? Eikös se tarkoita että tehdä jotain sokkona ja tietämättä?” Johan arveli.

”Ei. Tai siis kyllä, sitä tarkoittaa kun menee tai tekee umpimähkään. Mutta alun perin umpimähkä liittyy tuleen. Ennen, kun tuli oli arvokasta ja varsinkin tulen tekeminen oli arvokasta, tuli pidettiin elossa yön yli peittämällä hehkuvat kekäleet tulisijassa tuhalla. Tehtiin umpimähkä. Aamulla sitten kekäleet kaivettiin esiin uutta tulta varten. Kekäleitten hehku ei näkynyt tuhkasta, siksipä mentiin umpimähkään.”

Anna hörppäsi glögiään.

”Minä uskon, että kenenkään liekki ei sammu. Me pidämme niitä yllä muistamalla menneet ja kertomalla heidän tarinansa, sytyttämällä kynttilä heidän muistolleen. Liekkiä pidetään yllä, ettei se sammuisi.”

”Mutta lopulta ei ole ketään, kuka muistaisi”, Johan sanoi totisena.

”Siksipä minä uskon, ettei kenenkään liekki sammu. Jossain kaukana täältä on tuhkan maa, jossa jokainen liekki odottaa syttymistään uudelleen umpimähkässä. Ja jonain aamuna joku kaivaa kekäleet esiin ja puhalttaa.”

Anna kertoi itsestään. Pubi oli vanha ja kulki suvussa. Se oli viimeksi ollut hänen setänsä, nyt jo muutaman vuoden ajan Annan.

”Tai no, sanotaan häntä nyt minun sedäksi. Ei hän varsinaisesti ollut”, Anna sanoi pyöritellen silmiään jollekin perheen sisäiselle nokkeluudelle eikä Johan ymmärtänyt yhtään. ”Älä välitä, se on mutkikas juttu ja kerron sen ehkä toiste.”

Anna keitti heille uudet lasilliset, ja niitä tuodessaan huomasi jotain lattialla tuolin vieressä. Hän istahti, kurotti käsinojan yli, kiskaisi esiin jotain punaista ja veti sen päähänsä. ”Tonttujen sukua, näethän.” Lakki oli aivan liian suuri.

”Mikä tuo yksi mauste on”, Johan kysyi yrittäen keksiä. Anna nosteli takaovella ulkoseinustalta uusia puita koriin.

”En kerro”, hän sanoi nauraen kantaessaan koria takan viereen. ”Liikesalaisuus.”

Anna kumartui laskemaan uusia puita vanhan hiilloksen päälle. Hän veti syvään henkeä ja puhalsi pitkään.

”Kerro minulle heistä”, hän sanoi ennen uutta keuhkollista. Johan kohautti hartioitaan. Tämän hän oli käynyt läpi jo monta kertaa.

”Siitä on reilu kaksi vuotta. Pimeä ja liukas tie...”

”En minä sitä tarkoita”, Anna keskeytti ystävällisesti. ”Heistä itsestään.”

Ja Johan aloitti kertomisen. Anna puhalsi ja puhalsi ja puhalsi...

...ja Roinin takan hiillos kohisi ja leimahti liekkiin.

Viima istui yötalon portailta odottamassa Roinin tullessa ulos. Hänellä oli yllään metsässä käyttämänsä turkisviitta. Sylissänsä hän piti ruskealla paperilla käärittyä pakettia.

”Huomenta”, Roin sanoi ja istui Viiman viereen. ”Lähdössä?”

”Olen. Ajattelin vielä hyvästellä ensin.”

”Minä jään Talvikylään joksikin aikaa”, Roin sanoi. ”Kevääseen ehkä. Sitten minun on kierrettävä eteläisissä valtakunnissa määräämättömän pitkään. Mutta palaan aina Talven valtakuntaan sydäntalveksi, jos pystyn. Ehkä eksyn tänne silloin tällöin ollessani lähistöllä.”

”Mikään ei ole lähistöllä”, Viima nauroi. ”Minä palaan puolen kuun aikaan.”

”Näkemiin siihen asti, Talven neito.”

Viima taputti sylissään olevaa pakettia ja ojensi sen sitten Roinille.

”Tämä on sinulle. Annetaanko teillä päin sydäntalven aikana lahjoja?”

”Jotkut antavat. Minulla ei ole mitään sinulle.”

Viima heilautti kättään.

”Sinulla on puoli kuuta aikaa keksiä jotakin.” Sitten hän nauroi. ”Ne eivät sitten ole minun tekemäni. Osaan parsia reiän, mutta... Noh. Miekan kanssa paremmin.”

Viima nousi ja lähti. Muutaman askeleen jälkeen hän vielä kääntyi.

”Näkemiin Tuleenpuhaltaja. Lieska olkoon nimesi kun seuraavan kerran kohtaamme.”

”Se kuulostaa sopivalta”, Roin sanoi ja vilkutti.

Paketti kainalossa hän suuntasi Talvikylän halki kohti luoteista rinnettä. Viljelylaaksoon lähtevän tien oikealta puolelta kahden mökin välistä nousi polku loivassa rinteessä kasvavan jättimäisen Talvipuun luo. Toisen mökin takana värjättiin lankoja suurissa höyryävissä sammioissa. Polulla ei ollut muita kulkijoita.

Puun vieressä palavan suuren nuotion ympärillä sen sijaan oli väkeä. Kolmatta kymmentä henkeä istuskeli reppujen, nyyttien ja tukkien päällä kuunnellen yhtä. Tämä tuijotti tuleen, aina välillä vilkaisten kuulijoitaan. Osa oli selvästi tulossa erämaasta, vaatteissaan enemmän nahkaa ja turkista, osa kyläläisiä villaisemmissa nutuissaan.

Kertoja lopetti tarinansa. Hiljainen tuuli humisi Talvipuun valkolehtisessä oksistossa. Nuotio rätisi ja sylkäisi rykelmän kipunoita kohti taivasta. Kului hetki ja toinen, ja sitten joku muu aloitti tarinansa. Roin istuutui tulen lämpöön.

Hän kuunteli tarinaa jota kerrottiin. Talven lapsi oli erämaassa kohdannut raivopäisen suden ja joutunut puolustamaan itseään. Roin katsoi syvälle nuotion ytimeen

Viima halasi Roihua eteläportilla ja taputti tämän selkää. Molemmat nauroivat. Viima kiristi suksiensa siteet ja lähti laskemaan. Portilla hän nosti kätensä heilutukseen katsomatta taakseen. Roihu heilutti takaisin.

Kahdeksan tarinan ajan Roin keräsi rohkeutta. Kertomusten aikana hän oli varma, että seuraavassa välissä hän aloittaisi. Mutta aina kun sen aika tuli, hän ei pystynyt. Hän siirsi tarinansa seuraavaan hiljaiseen hetkeen.

Kun kahdeksas tarina päättyi, hän aloitti.

”Koillisrannalla, kaukana täältä, oli kerran pieni kylä vehreässä laaksossa...”